

PETRU-RAREȘŪ

DRAMA

Originală

din

Istoria Moldovei

de

G. ASAKI.

PARTEA I-ia și II-a.

PASSEL,

Institutul Albinei Române.

1863.

PETRU-RAREȘÜ

DRAMA

Originală

din

Istoria Moldovei

de

G. ASAKI.

PARTEA I-ia și a II-a.

TIPOGRAFIA INSTITUTULUI ALEINEI

1863.

ПЕТРЪ - РАРЕШ

ДРАМАЪ ИСТОРИКЪ

АН ПАТРЪ ПЪРЦІ

de

Г. АВАКИ.

Іашіі

Інстѣтуа Албѣі.

1853.

ПЕТРЪ РАРЕШО

НАРТЕА I.

ЛАКЪЛ.

PERSONAE.

ПЕТРЪ Мъжеаръ, провъсит Рареш, de 24 ані.

DOMNINA Рареша, мѣтъ-са.

ЧЕРНАТ, вѣтрън пропріетар а лакълѣ.

LEANA, о цѣпъ.

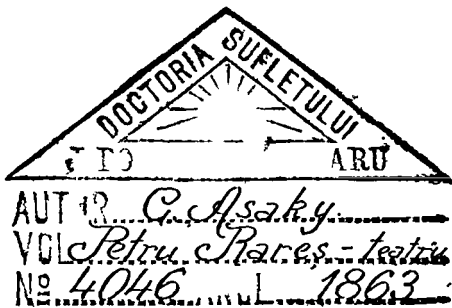
МАЛАСПИНА. Венеціанъ.

ШЕПТЕЛІЧІ Аршашъ а Domniei.

Паскарї, пѣскърїце, плѣташі.

Счена зртеазъ дн Молдова, пе талъл лакълѣ Братіш, дн вн котѣнъ de паскарї. Спре дреапта, днтре бордеіе, се vede о касъ mare а Рарешей, спре стѣнга пе вн мѣнчел о съхъстрїе; дн фадъ лакъл, авѣнд мѣндї дн фзрдѣ, днтр'о парте пе аванченъ есте вн арвзре аплѣос.

ПРЕФАЦЪ.

Антре Домніторіи Молдовеї, Петрѣ ал VI, de-
 nămit Р а р   ш, кзруінде  н исторіе зп постѣ стръ-
 лвчїт. Містерїал,  н карїлє се  нвљае пьскареа
 са, че  еар лзї  ра некзноскзтъ, евенїментеле, че
 дїп пьскъріе л'аѣ  нвљцат не тронъл стрътошескѣ,
 тьртъріескѣ о відївїл  нгрїжїре а Пронїеї ас-
 пра дїнастїеї Драгошїзїлор. Релаціїле че ачестѣ
 Принцѣ аѣ авзт кз алці пьтерпїчї сзверанї аї сїї
 контїмпъранї: Фердїнанд Г-їѣ  нпъратъл Ромеї, Ца-
 ръл де Москва, реції де Ънгарїа шї де Полонїа,
 аратъ а лзї  нрїжїре полїтїкъ, еар стрълвчїтеле  н-
 вїнчерї, пьртате асзпра оастелор стръїне, шї пла-
 нъл чел тьрецѣ де а  нтръпї сзв скїптръл сѣѣ ца-
 ра Ромънъ шї Трансїлванїа, знде кз арта  н ть-
 пъ де зиспрезече орї аз рьзвѣтът шї тот деазпа
 кз трїзмф с'аѣ  нтръпат, їлѣ аратъ фїїѣ демнѣ а
 немърїторълзї сѣѣ пьрїнте Стефан чел Марє.

Віада са пріватъ шї політікъ аѣ фост плінъ де тѣплърї страордїнаре романтіче шї кавалерїче, каре мерїтъ а фі кзпоскѣте шї дптіяърїте дп меморїа компатріоцілор. Драма історїкъ аре маї кз самъ дпсѣшїмеа де а продѣче зп асемене реззлтат, транспзїнд пе светаторзл, прїн арта сченарїе, кѣ тоате ілззііле сале, дп епоха евенїментзлї.

Амїнтїнд кз кѣтъ дпвръдошаре с'аѣ фост прїїміт ла 1838 пе счена націоналъ зп epizodѣ дїн історїа лї Петрз Парешѣ, ам алес асемене метод спре а репрезента моментеле челе маї їнтересанте а Ерорлї пострз, прїн астъ драмъ історїкъ, компзсѣ дїн патрз пърдї а перїоаделор дп каре еле с'аѣ тѣпллат.

Астѣзї дппъртѣшїмѣ пзвлїкзлї партеа I-їа, їнтїзлатъ: ЛАКѢЛ, дїн епоха анзлї 1527, челе-л-алте, воїнд D-Zeѣ, вор зрѣма пе рѣндѣ.

Іашїї, Феврзарїе 1853.

ПАРТЕА I.

СЕАЏ

LAKUL.

ЕПОХА 1527.

SCENA I.

Паскарїи ши Пъскърїциле се окъпъ нъ а лор местерїи: зпїи трагѣ пласеле дн анѣ алциї нъ зндїцїле де не талѣ прїндѣ пеще, фетеееле десъ рецѣле ши панїере, тоате ачестѣ формезъ зп тавлон пемїшкат, дн нърсъл прелъдїи де мъзїкъ, дъпъ каре кълт,

ХОРЪЛ.

Нъї вїацъ таї фрѣтоасъ
Декът вїаца чеа паскаръ,
Къ пре знда арцїнтоасъ
Трацетъ вразде, іарна, варъ,
Къ о пласъ пъръ'н цос,
Де ши пїчї кѣт сълъпъмѣ,
Тотѣ-деазна адъпъмѣ,
Сечерїш взн ши тълнос! (vсc).

(Ла репетареа втрофеї, паскарїи, днкърънд пеще дн панїере, ілѣ дъкѣ прїн каселе лор).

SCENA II.

Domnina, (аксфзидатъ дн гъндзрі есъ дін каса еї, ші черчетеазъ къ окіі лакъд).

DOMNINA.

Астѣзі соареле дн съпін аѣ рѣсърігъ чіне шіе кѣт ва апъне, ші де нѣмі ѿва дншлѣпта спераңца дн а сале зпн-
зре! Амар міе! стрекъратѣ-саѣ зіле нѣлте де кѣнд Пе-
трѣ, зпкъл теѣ фіїѣ шіа теа тѣпгъере, къ пѣдїні аї сѣї
въпѣторї аѣ трекът дінколо де лакѣ, тѣнат де о патїтѣ
секретѣ че нѣ о астѣпнѣрѣ декѣт дн лѣпте ші прїн въ-
пат. Мѣ темѣ ка сѣтеціа лѣї сѣ дѣл фі кондѣс преа де-
парте, дн істѣ тіпнѣ пліпѣ де прїмеждїї, кѣнд Татарѣа
чел селватїк, днсътат де тѣпѣ ші де прѣзі, аѣ релнче-
пѣг а трече Ністрѣл, пенгрѣ къ нѣ маї сѣпгѣ лѣї фрѣѣ ші
тѣріе Апрозії лѣї Стефан Водѣ! — О D-Zeѣле! че нѣте ам
кѣвъпѣтат, че ачїпїре глорїоасѣ тот-одатѣ ші трїстѣ! —
Еѣ въдѣва ачелѣї пѣтернїк Домнїторїѣ, комплѣпгѣ азї нѣ
лѣшмаї а теа че ші въдѣвіа патріеї, кѣнд пре фїїл лѣї, прїн
пѣрѣпѣнт сѣпг констрѣпсѣ ал аскѣнде днпнїтеа окїлор
лѣшеї, ші дн ачесте ѣенертѣрї селватїче а мїстѣї пе а-
чела чѣ аѣ фост менїг пѣптрѣ зп віїтор стрѣлѣчїт.

Вїе днкъ есте днтрѣ а теа адѣчере ашїпте клїпа деле
зрпѣ, дн каре мїаѣ фост ертат а конворы къ Стефан Водѣ,
кѣнд подарѣа пѣа невїндекавілѣ іл дїнеа днѣ четагеа Хо-
тїпѣлѣї, ферекат пе стратѣл дѣререї.

„Рареню! ішї зісе ел, дн фїїпца Мітрополїтѣлѣї цереї,
„Еакѣ мїпѣпѣл, дн карїе ам аѣзпс ла тарїїнеа віецеї
„пѣмїптецїї. Дѣпре кѣт м'аѣ лѣпїнат D-Zeѣ, ам нѣс ла
„кале цара ка сѣ се доатѣ пѣстра а еї фїїпцѣ сѣв апѣра-
„преа ачелѣїа че аѣ днѣлцат'о, мїаѣ рѣтас днкъ а'дї спѣне
„воїпца теа дн а тї прївіре. Деакѣ D-Zeѣ ар фі прелѣпїт
„фїрѣл віецеїї шеле, ші а позетрѣ сѣпгѣ леѣе, ар фі ертат

„съ трекъ ла о алтъ Лисоцире, тв ераї фетееа алеасъ Лп-
 „тръ ачеаста, тв Рарешо, кареа тїаї пьскыт пре чел маї
 „тъпър фїїѣ. че Лпкъ Лп Фрацидъ пьрсгъ, тїнеще а се фа-
 „че *detuș de vița Драгошїзілор*. Лисъ. ка зп пьзіторъ а
 „лецеї цереї, корона еї ам Лпкредїцат'о лхї Богдан, фїїѣ-
 „лхї маї mare. Амїнтїндъ апої кътъ сънче с'аѣ вьрсат Лп
 „Молдова дїн чеарта Фрацілор, претендаторї коронеї сале,
 „вреѣ ка зрїкъл фїїѣлхї меѣ Петръ съ фїе тьтълоръ, кеар
 „Лпсзшї лхї аскьнс, креще'л шї кївїрнїсеще'л Лп местерїа
 „паскарїеї, пелънгъ Черїнат, кредїчоскъл меѣ Апродъ, кървса
 „ї-ам дьнхїг лакъл Братїн къ олагьрїле сале.

„Ашї пьтеа, адаосе а зїче, пре тїне шї пре фїїѣл їзвїреї
 „теле, съ вь пресоръ къ одоаре шї съ вь дьнвекъ тошїї,
 „дар ачеле ар фї зп дар пьтъпьторїѣ, че в'ар Лпшїнче Лп
 „волбореа патїшїлор шї а дїсїнелор, Лп зп тїмпъ къндъ-
 „пїреа шї конкордіа четъцапъ, ва фї арїа пелївїнсъ а
 „Молдовенїлор.

„Еар деакъ вр'о дїнїоаръ, дьнре воїнда челхї де сьс,
 „Богдан, аѣ пе тронъ, аѣ пентръ царъ комьтънд, ар шкрї
 „ле къпнъл вьтълїеї, фьръ а льса зп тоцдеан, шї Петръ
 „ар фї Лп вїеаць, атънче, дар пьтаї атънче, цьръ амъ Лпа-
 „їнтеа лхї D-Zeѣ шї Лп фїїнда С. Сале Мітрополїтълхї, съ
 „те дьчї ла Дїрептатеа*) цереї адънатъ, шї се Лпфьцомезї
 „воерїлор ачест дрес Домнскъ, сїдїлат къ їнелъл меѣ, че
 „цї'л дьнвекъ ка о шьртърїе шї спре адъчере-амїнте. А-
 „тънче Петръ шї тьсе вь сьнвнєцї ла челе че ва орьндхї
 „Дїрептатеа, еар пьпъ Лп зїѣа ачееа, поартъ Лп адъкъл
 „їнїнеї тале Лпгропат їстъ мїстеръ, спре а цереї шї а воа-
 „стръ шьнтъїре, ачесте ле чере, прїн лїмьвъ де тоарге,
 „Домнъл шї пьрїптеле фїїѣлхї тьѣ.“

Процдернхтъ ла нїчоареле сале, че ле скалдам къ ла-
 крїнї, ам дьнхс цьръпьнтъл Лпфрїкошат, десуре каре ла

*) Дїрептатеа се нзтеа Лп вєтїме Сепатъл, прєчзм асстъ D ванъл.

тог минѣла имі аминтеазъ ачест odorъ сънѣит. (Скоате дѣи
сѣи инелъа ші'а сѣрътъ.)

De doбъ-зечі ші чреі ані, заче дн ініма теа містеріа, че нѣ
ера нѣтънші дн лѣте кѣноскѣт декът репосатѣлші Мітропо-
літѣ Теоکتістѣ, дикът кѣ тоартеа са аѣ періт ші астѣ
тѣртѣріе. Асеме не кѣ шіне се ва стѣнѣе містеріа, ші
нічі о разѣ де тѣрїре ва лѣчі вр'о дїнеоарѣ асѣпра фїіахші
меѣ. Серманъа Петрѣ! нѣ шіе акѣі фїіѣ есте! нічі ва
шї вр'о дїнеоарѣ, кѣчі алтѣ скїпваре дн соарта ноастрѣ
нѣ вѣдѣ декът ачееа а пердереі де пѣдежде, фїїнд кѣ Бог-
дан ш'аѣ лѣсар де тодѣан не Стефѣнїцѣ, карїле, дешї
нѣне, аѣ дивѣтрѣнїт дн дїсфрѣнѣрї шї дн крѣзіе. De ар
авеа чел таї мік препѣс де фїїнда хкїзіахші сѣѣ, незмїн-
тїт л'ар просфора хрїстїеї сале.

Дитрепрїндерїле фїіахші меѣ, тѣ факѣ а третѣра пен-
трѣ дѣнса, нѣ кѣтва сѣ'а кондѣкѣ дн вр'о кѣрсѣ, де каре,
дн зіа рѣносереї тѣрїтѣлші Домнѣ, іл крѣдѣ дитресѣрат.

(Черчетѣнд дитреѣдр)

Нѣ се аѣде нїнікѣ де ла лѣкѣ, нїнікѣ нѣ се веде, дар
еакѣ Черїнат, векїа вечїнѣ шї аѣръторїа меѣ!

SCENA III.

DOMNINA, ЧЕРІНАТ' (кѣ о оріе не зтере).

ЧЕРІНАТ.

Domnino! Еар те вѣдѣ акѣфѣндатѣ дн гѣндсрї! Нѣ
те-аї шѣлѣшїт кѣ їерї аї дикѣркат доб лѣнтрї кѣ поще
алес, че с'аѣ трїмес ла Галацї де знде вор сѣ'цї віе та-
лерї вѣтѣцї?

DOMNINA.

Нїчі де пѣще нїчі де талерї имї есте астѣзі дорѣ, че де
Петрѣ, де ла карїле де атѣте зіле нѣ ам вр'о шїре. Оаре

п'аї афлат чева? щїї къ дъвнъзї, паскаръа venit de ла коада лакълїї, не спъсе къ с'ащ азїт de нїще стръїнї днартацїї дн кодръа Тїгечїзлвї? Мъ темъ, пъ кътва фїїзл меъ, дн а са їздаль, съ фїї дат вьста асвїра лор.

ЧЕРНАТ.

Дитръ адевъръ оарвъ аъ фост Ърсїта кьнд не Петръ л'ащ venit de паскар, шї еъ вьдъ къ дн задар м'ам остенїт ал депрїнде ла мъжварїе. De мьлт ам дїцълес къ ел п'а се фїе паскар вьн, кьнд їа пьнеам съ десе рещеле пентръ плассъ, ел дъсеа зале де сьртъ, вндїца о префъчеа дн аркъ шї дн дардъ, паркъ авем а не льїга къ пещїле дїн апъ. Еа, маї вїне ера де'л днскрїеї ла оасте; къчї, пре льїгъ вьртътеа са стръваге дїн фїїнца лвї вн ценїщ, о марїнїміе че л'ар фї пьтът фаче фолосїтор дереї, цетънде азї дн мезвл венкетелор шї дїстръмърїлор лвї Стефънїцъ, карїле аъ диторс савїа са кеар асвїра Moldovenїлор.

DOMNINA.

Ачесте мъ вьнлх de фїоръ, кьнд кьдетъ къ поате нїчї їстъ адъпостъ досїт, нїчї втелїтатеа поастръ п'ар фї де ацвїс, а не фери де вр'о ръ тьмпларе

SCENA IV.

Чеї де маї пайнте, МА. ІАСИНА (дн костїзм де пелерїнъ).

DOMNINA.

Оаре че стръїн вїне днкоаче?

ЧЕРНАТ.

Се vede вре-вн дрътецъ рътъчїг.

МА. ІАСИНА.

Domnia fie къ вої, oameniilor vâni!

ЧЕРНАТ.

Фіе ми къ тине змиѣле, де зиде виї ми дикотро? къ
ди істѣ котзи нѣ вине нине, доарь пѣмаї мѣнат де фър-
тънѣ.

МА. ІАСИНА.

Наче фіе къ вої! фортъна патімілор м'аѣ авѣтът пе
аїче, сьнг мізер, Венеціан де паціе, ам фосг докторѣ,
філантропѣ, нѣ пѣтеам недеа не паціенції меї дуделзгѣ
сѣферінд, де ачеа 'ї віндекам де ла рѣдѣчінѣ, колеції меї
рѣтѣінд фѣръ лѣкрѣ, м'аѣ пѣрїт, къ зѣвлѣ къ фѣртѣкъ-
торїї ми къ мѣрге сатанїче, пентрѣ каре сѣнденїа-са Пана,
че нѣ сѣфере дн тѣрина са нїчі ирепѣс де пакар, м'аѣ
їмѣс де канон, сѣ шергѣ не зскаг ми діскѣлц лѣнѣ
ла Іерѣсалимѣ; оареї денарте де аїче Іерѣсалимѣ?

ЧЕРНАТ.

Барѣа та, о вѣдѣ неарѣ, дарѣ пѣнѣ веї аѣзїче аколо
не нос, нѣ маї вине се ва днѣлѣ де тїмпѣ ми де грїжѣ,
де дореї а те спѣла маї де гравѣ де пакате, че нѣ ц'аї
алес калеа чеа маї сѣртѣ?

МА. ІАСИНА.

Днтр'адевѣрѣ, астѣ кале нѣ есте чеа маї сѣртѣ, дн-
сѣ маї сїгѣрѣ; пентрѣ къ ди Бѣгарїа, не зиде, не зскаг
де ла Венеціа, м'ар фі фосг калеа маї дреанѣ, се ре-
зѣлеазѣ Крещїнії къ Тѣрчії, ми еѣ фѣгѣ де сѣнѣе, де ар-
те, D-Zeѣ фѣреаскъ-тѣ де зпелтеле де моарте, еакѣ де
ачеа факѣ істѣ днѣзѣнѣрѣ, сїстемѣл меѣ есте а росї
маї чѣрзіѣ ла скопѣ, дар—маї сїгѣр.

(Черчетънд днпреѣзѣр лѣкѣл ми не Domnina).

Бъні раменї ам афлат еѣ дн цара Молдовеї, ксар прекъп
свнѣ ла пої ворва, попорѣ оснїгалїерѣ, де ачеса въ роѣ
дн гѣдзїці'мї зп адѣпост не вр'о кѣтева зїле, съ репосезѣ
остенеала теа, еар апої дн елемозїнѣ, съ нѣ треченї
песте Дзпѣре, дар деї кѣ нзгїнцѣ, тот не зскат, еѣ нѣ
воїѣ рѣга, аѣзгїгнд ла Іерѣсалїмѣ, пентрѣ сънѣтатеа нї
ферїчїреа фїїлор D-воастре, спзпем (кѣтрѣ *Domnina*). нѣ.цї
фїї нї фете авецї ка съ ле днскрїѣ нѣтеле дн амїнте-
торѣа теѣ!

DOMNINA.

Нѣ'цї ва фї грѣѣ ацї адзче амїнте де фамїліа теа, кѣ
нзпмаї зп фїїѣ нї'аѣ дат D-Zeѣ.

МАЛАСИНА.

(дн парте). (Ѣн фїѣ! атѣга нї'ар тревзї),—Сѣ'цї трѣаскѣ!

ЧЕРНАТ.

Дрѣтецѣа ва фї авннд невое маї нѣлт де мерїнде, де
кѣт де ворве.

DOMNINA.

Воїѣ сѣ'цї адзкѣ зп оспнѣѣ де паскарѣ; днсь де-ода-
тѣ ашазѣ-те сѣв чел арвзѣре.

ЧЕРНАТ.

Шезї зпкїзле, дїзварѣ-те дїнтѣї де десачї, пнн' те веї
зшзр̀а де пакате, — Еѣ мергѣ — сѣ'нѣ черчегезѣ етерїле
дн лакѣ.

DOMNINA.

Мѣ дзкѣ, нї вїнѣ не днтрѣзїет, ка съ те днтрѣщї месеч-
рѣле, пентрѣ ка дѣа чеа днделзпгачѣ. (*Domnina* нї Чернат се дзкѣ).

SCENA V.

(Маласпина, Чизпъ че азъ денъсъ десачи ші вастонъла съзъ арборе, черчетеазъ дупредрѣ).

МАЛАСПИНА.

Нз'аша де лънгъ калеакъм ви се паре, чине шие де п'ам ацънс . (Маі казтъ дп дрѣ).

Еакъ лакъл, — паскарїи — о фетее, зн фїїѣ, пълъ аиче тоате паркъ се нмерескъ, че дїскоперїре мїнъпатъ !

Ах Madonna! Апроаше о лъпъ де зїле, кѣте локърї ам кълкат, нъ кредецї пентрѣ азрѣ, нѣ, Doamne форецше, знї Браво Venetian, репътацїа де гївъчїе есте маї пре-схс де тоате . . .

„ Ъна мїе цекїнї веї авеа де'мї веї адъче канъл “ . . . — а кѣї? — пре лецеа теа нѣ шїѣ! — Мзлте операцїї де асемеие ам фъкът дп Венецїа, ла Ферара, Падова, ечета, ечетера, дар ка астъ дпсърчїнаре, дрепт въ сплнѣ, в'ам авѣт нїчї маї кърїоазъ, дпсъ нїчї маї прецхоасъ.

А чере съ пеаръ дїп лъте зн Дъка, зн Кардїналѣ, зн амант, зн банкѣрѣ . . . фїе, аста о прїченѣ, тоцї нѣ пзтемѣ де-одатъ дпкъпеа пе пъшънт, де їстї пасажерї зн взнѣ пз-търѣ 'ам трекуцїї дп рецїстръл теѣ (аратъ пе фрзате), дар а чере канъл знї паскар мїзеравїлѣ, пѣга п'ар прїченї-о нїчї Макеавелї.— Страордїнаре апетїтърї аре їстѣ Стеф-пїцъ а Молдовеї, дпкъ фоарте цъпе, дар Zeѣ, къ ар пз-теа фї даскалѣ Лъкрецїеї Борцїа, ел дпвенїнеазъ пре знїї, дїскъпъцїнеазъ пе алцїї ка пе нїще скаї, кеар дп зїка кънд сосїїѣ ла Хърлѣѣ, трїмесъсе пе алтъ лъте пе зн въ-трънѣ ал съзъ даскалѣ, пзтаї, прекъм се vede, съ се асе-менезе къ Neron, че азъ хѣс пе ал съѣ.

(Тот черчетънд дупредрѣ).

Проворба зїче : Nїме процїт дп патріе! де асемеие дп Венецїа се дпшълцїсе пзтъръл вравїлор дптр'атъта, къ къ тоатъ а те гївачїе шї дндаторїре че адъсъсет коп-

сімізлѣї de Zече, амѣ фі періт де фоате, деакъ Сініор Грігі, че дін патріціѣ де Венеція, пенѣтъндѣ-се фаче Доѣе, се фѣкѣ прінцѣ де Трансілванія, нѣ ар фі міжлочіт пен-трѣ къцї—ва каснічі аї сеї, че тѣлт л'аѣ лндааторіт, о кївер-нісалѣ пе аїзреа; шї нѣ пе-ар фі рекомнатат ла вечїнѣл сѣѣ Домнѣл Молдовеї.

Чеа лнтѣї лнсерчінаре, че'ні дѣдѣ Стефѣніцѣ Водѣ, ера сѣї фѣрѣ о фатѣ, се лнцѣлеце фрѣтоасѣ, пѣзітѣ де зп валѣрѣ, адекѣ де о възнікѣ къ патрѣ окї. О асемеене лн-трепрїндере ера пентрѣ міне о багателѣ. Дѣпѣ че ам лнтїнс зрїтѣра теа, ам алес моментѣл лн каре цѣнеа пѣсѣрѣїкѣ шї възнікѣ-са, ераѣ поаптеа лн вісерїкѣ ла прї-вігере. Ешїнд амве дїн вісерїкѣ къ лндесвіреа попорѣлѣї, аѣ лнтрат лн кѣрса теа, адекѣ лн карета, сеаѣ лн зп алтѣ леагѣнѣ, кѣп'ї зікѣ пе аїче, каре лнтрѣ тоате ера асе-тѣпат къ трѣсѣра лор, лнсѣ аста лн лок де а ле кондѣче а касѣ, аѣ тѣпат дрепт ла Прѣтѣ, зндѣ ле-ам лнкредїн-дат конфїденцілор лѣї Стефѣніцѣ.

Дѣпѣ че мї'ам плїніѣ лнсерчінареа, тѣ дѣсеїѣ ла Сѣ-чеава спре а рапорта резѣлтатѣл; „Браво Маласпіна! імѣ зісе Домнѣл,“ Аскѣлт'мї ворѣеле шї сѣпетѣл це-кїнілор,“ арѣнкѣндѣ'мї тот одатѣ о пѣнгѣ къ зпа міе це-кїні тоцї къ ікоана сѣптѣлѣї Марко (се лнкіпѣ къ евлавіе). „Пре-зікѣтоареа теа, зрта а зіче, дѣпѣ че тѣлте адеврѣрї мї'аѣ дескоперїтѣ, аѣ тѣртѣрїсіт лн зртѣ, къ лн царѣ се афлѣ зп отѣ де каре пеанѣрат тревѣе сѣ тѣ дісфакѣ. Ел есте, імї зісе вѣтрѣна, зп цѣне ка де 20—24 де анї, де тѣесте-рїе паскарѣ, аре лнкѣ о патѣ лѣнгѣ каре трѣеще, мї поартѣ зѣ семнѣ ла о тѣнѣ, кѣнд зтѣла сѣ'мї зікѣ шї пѣтеле сѣѣ, де-одатѣ аѣ амѣцїт, шї дѣпѣ тоатѣ невоїнда де а їнаї ворѣї вр'зп кѣвѣнт — аѣ тѣрїт.“ Ах Маласпіна! ам пѣлнс де дѣрере, нѣ пентрѣ къ аѣ шѣрїт хѣрка, дар пентрѣ къ тѣ темѣ къ ам скѣпат пе ачела че нѣ се кѣ-віне сѣ скапе де міне!

Ментрѣ капѣл лѣи маї даѣ лнкѣ зна мїе цекїні, dar de
 нѣ мї'а веї адѣче лтупрежнѣ кѣ тѣна, мїї лѣса тѣна мї
 капѣл тѣѣ. Еакѣ о карте de дрѣм, шї — пас съпѣтос. “

Дѣпре асемене кондіції, кѣм деаволя съ нѣ тѣ пе-
 воескѣ а деэлега ачеа енігнѣ? ам кѣтрїерат цара лн
 лѣнгѣ мї лн лат, не да рїзрї мї лаврї, dar am dat tot
 ѣесте паскарї бѣтрѣнї, лнсь дої дѣнї, маї де ачеаши вѣрстѣ,
 ка съ нѣ гремескѣ, іам трїмес съ нѣскѣаскѣ лн фѣндѣла-
 пелор, еар тѣпеле лнвалсамате ле цѣнѣ лн десачї.

Ла іст лавѣ маре, тревѣе съ фїе шї тѣлцї паскарї, чїне
 цїе де нѣ'мї воїѣ гѣсї аїче не дорїтѣл мѣѣ, о пресїмцїре
 імѣ спѣне кѣ астѣ фетее іар пѣтеа фї матѣ. Ен съ'мї
 черчегезѣ спїдерїа, поате кѣ еа інї ва фї аїче де тревѣ-
 інцѣ. (Скоате дїн десачї маї тѣлте фїоле шї пакете).

Еакѣ о дозѣ де аква тофана, треї, пѣн' ла ноѣ пікѣтрї
 де істѣ елезір, се лнцѣдеѣе дат лн пропорціа констїтѣ-
 цїеї отѣлѣї, іа трїмеге не алѣ лѣме лнчетїшор, лнче-
 тїшор, фѣрѣ дѣрере, фѣрѣ препѣс — ах не кѣцї іам а-
 dormїт кѣ асга. . . . Еакѣ пѣлзере сїмпатїкѣ, кѣ каре се
 пресоарѣ флорїле сеаѣ лнскрїсѣрїле, мїросїндѣ вѣкетѣл,
 сеаѣ четїнд лнскрїсѣл, авѣрїле челе пѣкѣте те акѣфѣндѣ
 лн зн сопнѣ — вечнїк. . . . Маї еакѣ шї мїгма чеа фаї-
 тоасѣ: „фокѣ греческѣ“ нѣмїт а лѣї Калїнік, кѣ карїле
 ачел хетїк аѣ арс флота арабѣ, че кѣ зна мїе анї маї
 пайнте де ної, аседиасѣ Константїнополї. Де астѣ мїгнѣ
 мїнѣнатѣ о мїкѣ порціе, тѣрнатѣ лн зн знгїѣ а касеї
 сеаѣ а знївас, тоате арде пѣнѣ ла темелїе, такар де ар
 лнота лн апѣ.

Авѣнд лн а мѣа дїспозїціе зн асемене арсенал, рѣшїне
 ар фї съ скапѣ не зн пѣскарѣ, — dar нѣмаї де л'ашѣ
 гѣсї — Зеѣ де вѣкѣрїе іамї да о порціе лндоїтѣ де елезірѣ
 зн вѣкет де флорї де мїросїт, шї іамї фаче зн фок де
 артїфіціе помноасѣ, че ар аурїнде тоатѣ папора шї пі-
 перїгѣл дїн лавѣ! — Еар деакѣ анї авеа нїскаїва пакате,

съ пѣ'л гѣсескѣ, атѣиче кеар къ тѣ воїѣ дѣче ла Терсалініѣ, ва дѣкъ ші маї департе, еар пенгрѣ 10.00 дѣкїні, воїѣ трї-мете лѣї Стефѣніцѣ ачеле доѣ тѣні дїп десачї, че 'ї вор фї де талїзмаѣ, ка ачееа а лѣї Дамаскїнѣ, къ міе пічоарїе шї дѣкїнії ітѣ вор прїнде віре ла дрѣм, — дар де-одатѣ мі'ар прїнде віне ѣн прѣзїшорѣ. (Казѣ дѣ цѣр шї дѣпакетеазѣ лѣкрарї-ле сале).

SCENA VI.

МА. ІАСПИНА, DOMNINA, (адѣче дѣтр'ѣн панїер терїнде. — Се веде фѣлцѣрѣнд).

DOMNINA.

Еакѣ, отѣле лѣї D. Zeѣ, ам адѣс ка съ оснетезї пеще звѣптан, азїтѣ, поатѣ, шї ѣн ѣлчїорѣ къ віп веїїѣ.

МА. ІАСПИНА.

D-Zeѣ, съ'цї дѣптоарне віпеле дѣпїїт асѣра фїїкѣлї Dѣмїтале.

DOMNINA.

Сѣ те адѣѣ чел де сѣс, ам певое де тѣнгѣере, къ фї-їѣл меѣ, де кѣтева зїле, дѣкѣндѣ-се песте вале, пічї віне, пічї ітї трїмете вр'ѣн рѣсїѣнс.

МА. ІАСПИНА (оспѣтѣнд).

Се ва фї дѣс маї департе ла пѣскѣїт, къчї към ѣтѣлѣ терѣѣ пещеле прїп апѣ, шї цѣнїтеа чеа неастѣмпѣратѣ пѣ шѣде пе лок, шї пѣн' за петрече тоатѣ валеа чеа, че-о вѣдѣ дѣпїнсѣ ка лагѣна повстрѣ де ла Венецїа, вор тре-че дѣкъ алте зїле.

DOMNINA.

Маре есте лакъл, дар љнкъ маї маре зскатъл знде с'ащ
дъс ла вьнат, каре фїзълї теж маї тълг плаче дежът
пъсквїтъл.

МА.ІАСПІНА.

Дешї сьнт пъскът пе апъ, дар зскатъл шї тїе маї
тълг ітї плаче, те маї љнтълнещї къ варвацї шї къ фе-
теї, нъ тот къ балахрї шї къ фьртъпї, шї љн асга ть
знескь къ фїзл D-тале, де шї вои фї де вьрсть деосъ-
вїтъ, де къцї анї оаре есте елж?

DOMNINA.

Аж трежът песте доъ-зечї шї треї анї!

МА.ІАСПІНА.

Доъ-зечї шї треї! че вьрсгь фрзтоась! (љн парте) Ва фї
елж (таре), фрзтоась вьрсть дар де патїнї плїнь, кьт ашж
dopї сь'а кьпоскь, сь'ї даж чева . . сфатрї вьне, аmїn-
tїре дїн партеа пелегрїнълї! —

(Фьлцереїле љнченъ а се љндеса шї тьнетеле де департе се аздж).

Паркъ љнчене черїл къ тот љнадїнсъл а се тьрвзра.

DOMNINA.

Ах іnїма теа љнкьї тьрвзрать, ть темж сь нъ се
тьрвзре шї апеле лакълї, атънче маї вїне ар фї деакъ
Петрж ар фї рьмас дїнколо де вале, къ деакъ апеле сале
се зтфлж де вьнтж, апої маї љнфрїкошате'с кеар декьт
ачеле а тьреї негре.

МА.ІАСПІНА.

Еж ашж dopї маї вїне сь фїе елж амъ ацъне аїче љн
сїнъл маїчеї сале, ка сь не вькьрѣт къ тоцїї.

SCENA VII.

ЧЕРНАТ Чеї де маї пайнте.

(Фалцери ле ши тзнетеле се дндесекѣ, паскари есѣ днргивѣ дн пордеале лор).

ЧЕРНАТ.

Ън вѣнтѣ пѣтерник, че вате дн дос, не-адѣче зп поeanѣ де позрї днтзнекацї ши не зтѣлъ апеле лакѣлѣ, тѣ темѣ съ нѣ пѣцїтѣ ка анѣ-церцї, кѣнд ревърсїндѣсе знда престе талѣрї, прїндеатѣ пеще дн ветреле поастре. (Кѣзгѣнд ла лакѣ ши ла черїѣ). Че позрї, че валѣрї днспѣмате, ресфрѣнѣ кѣ сѣнет асѣрзїгор! (тзнете).

DOMNINA.

Тзнете днфрїкошате, ревоатѣ дн їнїма теа! (алеаргѣ ши кѣзгѣнд дн цѣр), Оаре нѣ се vede чева пе лѣчїѣл лакѣлѣ?

MA. IASPINA.

Нѣ въ сѣпѣрацї; лас съ тзне, астаї кончертѣл лѣ D-Zeѣ! Дѣпъ позрї сѣпїнѣ вїне — (днпарте) Еввїва тзнетеле! дн-кїнѣ дн а лор сѣпѣтате! (неа днп злчорѣ). Ної Італїенїї трїмѣ днтре кончерте, каре не-адѣкѣ плѣкѣгѣ плоае де азрѣ!

DOMNINA.

D-Zeѣле! апѣрѣ пе фїїѣл теѣ!

ЧЕРНАТ (де пе тзнчел).

Паре-тї'-се о варкѣ дн денѣртаре кѣ вѣнтрелеле стрѣн-се, пѣртатѣ де валѣрїле лакѣлѣ.

ЪН ПАСКАР.

Паркѣ вѣнтѣл о тѣнѣ дн дос сїре Галацї!

DOMNINA.

Оаре съ фіе демартъ, поате рѣпигъ де ла тал, сеаѣ поаргъ пе чінева?

ЧЕРНАТ.

Вор фі піс-каї Паскарї, че се невоескѣ съ аѣзигъ ла талѣ.

DOMNINA.

Поате къ сертанѣл фїіѣл меѣ, се лѣнтъ къ фѣрїа знделор, шї еѣ нѣ'л потѣ аѣзга! Алеѣ! — Аѣзтор, аѣзтор! орї чїне ар фї! (алеаргъ пе тѣзчел, шї дѣфензїкетъ лѣнгъ крѣче, се роагъ, кѣ окїї цїптіці спре лѣкѣ).

ЧЕРНАТ.

Чеї маї харїичї дїн паскарї шї плѣтанї, гѣтїдї фѣнїї шї сѣрїдї дн аѣзторїѣл васѣлѣї (Ел се сѣе ла Сѣхѣстрїе шї траѣе клопоцелѣл, се маї адѣнѣ алдї паскарї, знїї сар дн апѣ къ фѣнїї, тѣпетеле вѣ-ескѣ. — Мѣзїка сѣпѣ).

МА.ІАСИНА (дн парте).

Фѣртѣна поате імї ва рїнї прада теа гратїс, де нѣ, ел-кѣтѣ'с (длїнїтеа крѣчеї хор де фетей нї де парнадї).

ХОРЪ. I.

Doamne! днчїнс де тѣпетѣ,
Че дн зрїїа та,
Днтарцї а тѣреї знделе,
De noi нѣ те 'ндѣра!
Алїнѣ-а та зрїе
Паскарѣл тѣафѣр фїе

SCENA VIII.

Чеї де маї пайнте, ПЕТРЪ, I. IEANA.

(О баркъ къ вѣтреліле стрѣлсе се vede дн депъртаре гъзъчъмъндъсе не а-пъ, ѡне-орї апропїндъсе шї еар депъртѣндъсе, трасъ апої де платашї къ фънїї, цънпе ла малѣ. Петръ, че къ о тѣлъ цїне пе Ieana, еар къ алта кърта, къ Ieana дн враце се деїнде пе зскат шї лешїнатъ о депъне съъ арнїре).

DOMNINA (рѣнеде дитръ дитїмїнареса лѣї Петръ).

Фїїзле! Мадъ лѣї D-Зьѣ къ те стрѣнгѣ еар дн враде теле!

ПЕТРЪ.

Мамъ! къѣ тѣ вѣкърѣ къ те ревъдѣ, шї къ де доѣ орї ам тѣнтѣг пе астѣ стрѣнѣ! днгрїжещете де дѣнса къ тѣлт аѣ пѣтїмїт!

MA. IASINA (дн парте).

Madonna! Че въдѣ! самѣнъ къ рѣпїта mea! сканат'аѣ, сеаѣ рїнїтѣ-о-аѣ зн алтѣл? — Нѣмаї де нѣ т'ар кѣноаще! дар де аста тѣ апѣръ костїзмѣл теѣ чел префѣкѣт.

DOMNINA (днгрїжїндъсе де Ieana).

Ревїно'дї дн сїмїре, фата mea, деїдеапгѣте, оцїї а касъ, еакъ мама. —

I. IEANA (декрїзїнд окїї).

Мамъ! еѣ нѣ ам мамъ, дар амар мїе! нїчї вѣнїкъ, ах! ам лѣсат'о моартѣ — аколо . . . Рїнїгорїї . . .

DOMNINA.

Ек'с мамъ, шї вѣнїкъ, тоате вѣнїчїле аѣ інїтѣ дѣїоасѣ пентрѣ аша непоатѣ, еѣ'с тата ачестѣї цѣне че те-аѣ тѣнтѣїт шї те-аѣ адѣ ла локѣ сїгр.

ЧЕРНАТ (кътръ Петръ).

Че фрътоасъ цъпъ, паркъ зна дин Dzinеле лавълвѣ, чине съ фие, де знде'ї?

ПЕТРЪ.

Чине'ї нъ щіѣ нічї еѣ, къ н'ам авът кънд съ о черчетез, маї алес къ ера не цъмътате моартъ љн лъпта че ам авът, шї љн фъга къ каре ам адъс'о.

I. LEANA.

Ънде сънт? сивнеці'мї, тъ рогѣ, чине сънтеці? апыраці-тъ де рїнігорї, де тіранї — еакъ еї вїнѣ дъпъ міне, (спърїеть се тзпїлеазъ љн сїнъл Domninel).

МАЛАСИНА (љн парте).

Еаръшї де рїнігорї ?

DOMNINA.

Љнкреде-те љн D-Zeѣ, карїле ведерат те-аѣ апърат, ещї љнтре крещїнї, љнтре Молдовенї, кърора сънцітъ есте оспїталїтатеа.

ПЕТРЪ.

Шї карїї къ тоції те вом апъра, де ва фї де певое, еар амъ де-одатъ, остепелїле шї љнспїтмънтареа та черѣ съ те дедаї ла зн рънаос љн каса тамеї теле.

DOMNINA.

Вїно фїеа теа, съ те мїнішеці, съ оспетезї, съ конворвїтѣ, шї съ не сѣтвїм деспре челе че ва фї де фъкът.

I. LEANA.

Въ пълдътескѣ оатенїлор взнї; нъ въ ведї љндърã де

о серманъ, непорочитъ. Чоеа, де каре маї тълт амѣ до-
риндъ ши невое, есте ка съ тѣ кондъчещї а касъ ла пѣ-
ринтеле теѣ, ла Хърлѣѣ, поате нѣї департе де аїче?

ПЕТРЪ.

Нѣї департе, деакъ аї аѣзис днтре ної, демї съптемѣ
паскарї де местерїе, дар ініма крещїнъ ва днвїнчѣ грез-
тъдїле ши депъртърїле, ної нѣ те вом лѣса маї пайнте
де а те ведеа дн сїнхл фамїліеї тале. Еар пѣнъ атѣнче,
(нѣтръ Domnina). сїре а асїгѣра маї вїне а еї мїстѣре десїре
дѣнїтанїї еї, съ скїтѣе портѣл еї дн страе де дѣрѣ.

LEANA.

Мѣ днкредѣ дн челе че'мї зїчещї, къ ініма імї сїзне,
къ прїн вої оатенїлор вѣнї, вої рекъпѣта а те тѣнѣре.

DOMNINA.

Се терѣет, креде, къ де-амѣ с'аѣ днкеїет сѣпърѣре
тале. — (Къ Леана се дѣче ши днтрѣ дн касъ).

MAIASPINA (дн парте).

Мѣ дѣкѣ ши еѣ съ сїпонеѣѣ, де ла фемеї вої а фла маї
вїне, челе че зрѣеазъ. (Се дѣче).

S. BENA IX.

ПЕТРЪ, ЧЕРІНАТ.

ЧЕРІНАТ.

Мѣлтѣ грїжъ не-аѣ фост адѣс днтързіереа та! Лавдѣ
лѣї D-Zeѣ къ де ведепат перїѣолѣ те-аѣ скѣпат. Че мї-
нѣнї дреѣї? Енїї паскар, ши тот ѣтѣлї ла вѣпат, апої
дїн кодрѣ, дн локѣ де къпрїоарѣ не-адѣчї о фегїцѣ фрѣ-

поасъ, ши дн зрмъ ничи щїї, чїнеї, кѣм се кеамъ, ши de undeї?

ПЕТРЪ.

Тоате ачесте нѣ сѣнт де невое а се щїї, кѣнд вїне о-казїа а тѣнтѣї вр'о непорочїте, ам възѣт кѣ фѣртѣна нѣ тѣрѣзрѣ нѣтаї апеле лакѣлѣї че ши inimїле оаменилор — прекѣнт ачестеї непорочїте, ши а теа кѣ дешї нѣї кѣноскѣ їсторїа, нѣ тѣ дндоескѣ сѣ нѣ фїе еѣ жертфа а вре знїї крїмѣ, че нѣ се неденесеце дн епоха поастрѣ.— Дїн тоате пѣрцїле сѣнъ рѣѣ, ши тѣ зїкїзле Черїнат, кѣ зндїца дн тѣнъ дн паче нѣзещї пецїї?

ЧЕРІНАТ.

Нѣ тот-деазна зндїцѣ аѣ пѣртатѣ їстѣ врацѣ ал теѣ, се кѣвїне амѣ сѣ щїї, кѣ нѣскарѣла де азї, аѣ фост Ар-ташѣ а лѣї Стефан ВВд!

ПЕТРЪ.

Арташ! сѣ те днѣбрѣдошезѣ зїкїзле Черїнат! дар тѣ дн локѣ сѣ тѣ днвещї де а нѣрга арта, т'аї невоїт а тѣ депрїнде ла нѣжеарїе? Ыкїзле! оаре кѣм аї пѣтѣт сѣ префачї патѣра ши депрїндереа та, лѣкрѣ паркѣ греѣ де крѣзѣт ар фїї, де нѣ'мї снѣнеї днскїї.

ЧЕРІНАТ.

Маї тѣлт де кѣт лїтва теа ва снѣне їстѣ зрїк, че'л портѣ де атѣнче не пелтѣл теѣ (дескїде сїнѣл ши аратѣ сарна вїн-денатѣ). Bezї, еѣ, аста ам кѣпѣтат'о комѣлтѣнд ла Рїмнїк адѣтѣре кѣ Стефан ВВд.

ПЕТРЪ.

Омѣ де оасте! а лѣї Стефан ВВд. О се те маї стрѣнгѣ ла їнїна теа, кѣм де ла арте аї аѣзис ла пѣскѣрїе?

ЧЕРНАТ.

Фііале! нічі тімпаріле, нічі плекъріле оаменілор сө асетънеазъ, ші тълте-орі, префачереа лндеметнічірілор, нз є семнѣ де нестаторнічіе. Лл зіледе ачеле ера да-тінъ ка фіе-каре Ромън съ айве доъ сарчіні, ѡпа че'ші а-лецеа пентрѣ траіѣл съѣ, еар алга 'і ера ітпѣсъ де лецеа дѣреї че'л лндатореа а фі пърѣреа гага пентрѣ апърареа еї. Прекъм лл тімнѣ де паче нѣсторіѣліні ші тълпа лиснші търтеле ла пълъне, еар сътеанѣл воїл ла арат, де асемеңеа еѣ тъл лндеметнічеам кѣ пѣскъріа, дар лндатъ че вѣчѣтѣл де реѣвел рѣсъпа лл челе патрѣ олатѣрї а дѣреї, фіе-каре дін пої лнкредінца нестеріа са лл тълтеле фемеї-лор ші а вѣтрѣнілор, еар пої анѣкам спата чеа нічі о-датъ рѣдінігъ, ші не ллшїратъ съѣ стеагъл Домніторіѣлѣї спре апърареа дрептѣлѣї съѣ ші а дѣреї.

ПЕТРѢ (кѣ entzeiaznѣ).

Че нз ерам ші еѣ пе агъиче, вер че п'авем азї асеме-не леѣе?

ЧЕРНАТ.

Сънг амѣ маї віне де патрѣ-зечї анї, де кълнд не-ам фост рѣскъллат асѣра лѣї Дѣпелѣлн Водъ а Ромънілор—Мѣнтенї, карїле, зїгълнд вінеде че пълъсъ де ла Стефан ВВд. кълкасъ църътългъл, ші зпїндъсе кѣ пълънії, аѣ рѣ-дікат арта асѣра фракцілор дін Молдова.

ПЕТРѢ.

Че се аѣцентъм де ла о фаміліе, а кърїа фії се дізмі-рѣ лнтре сіне! — дар ен сіѣне маї департѣ.

ЧЕРНАТ.

Авълнд дрептѣл лл партеа ноастрѣ, соарта аршелорѣ не

фаворисе, джкът оасгеа дживичитоаре, ацхисесе дп шесъл Риппикълкѣ кеар дп ацхизл Сьнтълкѣ Проконіе. Дзпъ че аѣ оръндѣит тоате пентрѣ вътъліа de а дова-зі, Стефан ВВд, кредічос датінеі саме, дп меэъл къпгеміілор, аѣ фѣкѣт рѣгъчхні пентрѣ віне къвѣнтареа дп тренпріндегеі, ші кетъ дп аѣкторѣ пе Сьнтъл Проконіе патронъл зілеі. Соареле нѣ рѣсьрїсе а дова-зі, кънд пе възвръш дп коаста стългъ дп иресврадї де хп колрѣ де лъпчї ші дързі а хп нзі дѣштманѣ поѣ, че дп ачеа поаште трегъсе до несге Дъпъре. Дп ачеа поѣ дп иреѣхраре, Стефан нѣ скїмвѣ иланъл вътъліеі, че оръндѣі а пе рѣѣезї дрепт дпаште. Снаїпа пе пречедезъ, ші чоартеа калкъ пре зрїмеле поастрѣ, кънд de-odatъ столърїле челе дпаштїте, дп а кърора фрѣпте пъшеа Стефан ВВд, фърѣ къцѣхрате де хп нзтър дпзечїг де дѣштманї. Молдовенїї, гетхїдї, чеаркъ а рѣзвате черкъл де фѣрѣ чеї дпчїндеа, атѣнчеа армасаръл лѣї Стефан ВВд, превѣмїнд пълмнтъл, се ресгоарнѣ престе къльреѣъл сѣѣ. Ла рѣкнегъл де трїзїнф а дѣштманїлор, аѣ рѣспѣнс ресхїнетъл ѣметелор поастрѣ, гърїле шї браѣеле се дппетрїрѣ, пе кредеам перїздї, кънд de-odatъ къ репѣѣнеа фѣлцеркълкѣ, дп похрї се деѣдїнсе пре пълмнт хп сѣлѣ дпгѣнекат, че мїсгѣ дп сїнъл сѣѣ пе Стефан ВВд.

ПЕТРѢ.

Десїре ачесте аззе-ан dese-орї ворѣїнд пе нѣта меа къ сѣхастрѣл, — ен сїзне маї депарге.

ЧЕРІВАТ.

Дзпъ астѣ мїнзне, аѣ зрмат алга маї таре, къчї дп ачееанї клїпъ, дп сѣлѣ тѣнекос скапърѣ скѣптеї, тѣпете асърългоаре рїмвоамнѣ дп дърѣ, шї дп сїнъл лѣї къ мїраре ведеам ешїнд, алѣтѣреа къ Стефан ВВд, хп къльреѣѣ вътрънѣ, дп армат къ залѣ де аѣрѣ шї къ савїе де фокѣ, шїрѣрїле дѣштманїлор се рѣреаѣ дзпъ дѣпнїї, ка

днтр'ън огорѣ снѣчеле съв фержа съчеріторі.лор. Къ съ-
 лъа діспері дін окіі пострії ерозл чеа де мінъне, че нъ е-
 ра алтъа декът днсъші сънтъа Проконіе! Оастеа поастръ
 зрмеазъ зворълѣ, дъштаніі, че аѣ съправіет, дн а лор
 фъгъ, отоаръ пе тіранъа лор Денелън Водъ, еар поі,
 кънънаці де ладъ, ші днкъркаці де пръзі ші де арме,
 тръгънд дънъ поі, зпелгеле челе днфріконате, пшміге
 тънърї, лъате де ла Мънтенї, пе днтърпарътѣ дн патріе.
 Трофеїле, къпъгате прїн аѣсторїа Сѣтълъї Проконіе,
 Стефан Водъ, ле просфоръ Бісерїчеї де ла Бъдъхці, зіді-
 тѣ дн пштеле ачелъї сънт патронѣ, че ші дн віиторѣ ва
 амінта трїзїмфъа артелор Молдѡвене.

ПЕТРЪ

Ла азїреа зпор асемене фапте мінънате, прекът ініма
 теа се днпъндреазъ де вѣнта сгръношїлор, пе агъта еа
 се днтрїстеазъ де овелїреа пенонїлор! Декът а лъса съ
 мї се вестежаскъ дънеціле днтре ачесте апе моарте, пшї
 віне съ тѣ фї трїмес анѣ-церьцѣ къ дастеа поастръ, че се
 дксъ дн аѣсторїа Ынгърілор, аколо, ла вѣгъліа де ла Мъ-
 хачѣ, де нъ пентръ патріе, анї фї комвѣтѣт пентръ леѣе
 ші пентръ еа анї фї перїг алътѣре къ ерозл цъне, реѣе
 ле Ладїслав. — Къчї дн патріе! апар мїе! дн зілеле
 де азї, кънд есте аморціт врацъа ші віртѣтеа остенеас-
 къ, ші сгънсъ дн інішъ евлавіа, нъ пѣгешѣ аценга а-
 ѣсторїѣ нїчї де ла арме нїчї дін черїѣ! — Ах Стефънї-
 цъ, Стефънїцъ! че нъ сатенї къ вѣнъа тѣѣ!

ЧЕРНАТ.

Стефънїцъ пе се пъръ ла днчепѣт вреднїк мошеан а пъ-
 рїптелъї сѣѣ Богдан. Татарїї ші Сълтапъа лор, аѣ черкат дн
 вѣгъліа де ла Чъхръ ші де ла Ністръ повоареа пштереї
 поастре, каре днкърънд аѣ дегънат шї пе Радъа Водъ, а
 Мънтенїлор. Дар ачесте трїзїмърї репезї, че аѣ къпъгат

прин ветеранії прѣингелыи ми а възвлыи сеѣ, аѣ змплытѣ пе цыне ле пострѣ dominitoriѣ de трѣше. Ыи прѣѣ de ферѣ остышескѣ анась астьзѣ цѣра, ми чел че о пѣтѣ феричи, аѣ адѣс'о ли рѣпа пейрей!

ПЕТРЪ.

Нѣ се афль нѣме кѣ кѣдетѣ маринимос ка сѣ'л аватѣ de ла асемене зрѣаре, сѣ'л, фѣжъ сѣ дѣцѣлеагѣ кѣ прин асра иуѣ сѣа-зчидо пре мѣма-са — патрѣа?

ЧЕРНАТ

Мѣлцѣ варвацѣ кѣ нѣме ми пѣтере, аѣ черкат прин сѣа-терѣ а авате пе Стефѣницѣ дѣн ка леа че аѣ аѣкаг, дар ли задар! Дѣсѣрѣнѣрѣле сѣ'ле г'аѣ адѣнат маѣ мѣлцѣ прѣ-тиниторѣ, декѣт вочетеле цѣрей г'ар фѣ пѣтѣт мѣеа иѣма чеа крѣдѣ. Цѣра дѣсѣоетѣ de леѣле сѣле, се vede прѣ-датѣ, ми крѣмѣл пѣпеденсѣт. О тѣнѣ de варвацѣ, кѣ а-тор de пѣгрѣе ми кѣ фрѣка лѣѣ D-Zeѣ, възѣнд гѣереа Хѣт-манѣлѣ Арворе ми а фѣлор сѣ'л, аѣ черкат сѣ се рескоа-ле асѣпра лѣѣ Стефѣницѣ, дар ел, авѣнд ли жолдѣл сеѣ вандѣцѣ стрѣинѣ, поже жертѣе аѣ тѣртѣрѣсѣт а лѣѣ тѣранѣе, ми овелѣреа Молдовѣнѣлор. Боерѣи чеѣ маѣ аленѣ с'аѣ де-ѣртѣат, ми ли стрѣинѣтѣте поартѣ долѣлѣ пѣгрѣеѣ. Нѣме кѣгеазѣ пѣ а фѣпѣгѣи, дар нѣчѣ а ворѣи, de ачѣеа, о цѣне пѣскарѣѣ! Лѣфрѣнеазѣ зворѣл иѣнѣеѣ тѣле. Аѣѣторѣ пѣ'лѣ пѣ-тетѣ ащѣпта de кѣт de ла ачѣл дѣн сѣс. — Трѣвиле тѣ кеатѣ, маѣ тѣрѣзѣ иѣтѣвѣ иѣгорѣа лѣнгѣшпѣлеа та- (се дѣче).

SCENA X.

ПЕТРЪ (сѣнѣсп).

Бѣтрѣнѣл иѣнѣ еспѣне а цѣрей глорѣе de маѣ пѣинте ми пѣтѣмѣрѣе de астьзѣ, ми апоѣ чере сѣ тѣ астьтѣнѣрѣѣ,

Чине поате аззи ачесте фъръ а цете де дърере ши де зрѣе? Немзлѣтѣмѣт де стареа дн каре м'ам крескѣт, аззѣгѣнд зп фантаста стрѣнѣ, астѣзѣ кеар фапта теа м'аѣ тѣрѣзрат!— Чинеѣ стрѣна не каре ам тѣнтѣг'о? дн че мѣстерѣ се днвѣлѣе непорочѣта — тоате ачесте, дар маѣ тѣлт фрѣ-тѣвсециле еѣ, а еѣ вѣндеде м'аѣ фѣртѣкат! ши дн челе пѣцине кѣвѣнте, сканате дн гѣра са, лесне се поате цѣле-ка де повлѣца иѣнеѣ ши а фамилиеѣ сале! — дн асемеѣе старе че потѣ аценга, еѣ зп паскар, фъръ мерѣт, фъръ ранѣ ши пѣте, каре тоате ачесте ар тревѣи маѣ пѣнте а ле агоѣси приѣ — сѣнде, дар кѣт, ѣнде? Мѣта теа, дн оарѣв ѣзѣре тѣ цѣне ферекат дн ачесте локѣрѣ. — Нѣ, дн асемеѣе позѣцие пѣ потѣ рѣтѣнеа, сѣ кондѣк пе стрѣна ла Хѣрлѣѣ, ла пѣрѣнци, — се тѣ днскрѣѣ ла оа-сте, -- воѣ мерѣе дн Бѣгѣриа, дн Полоѣна, дн о алѣ царѣ ѣнде апроѣа ши вѣртѣгеа се днкѣвѣнеазѣ. Нѣѣ де перѣт ниѣи зп мѣнѣт, тѣ дѣкѣ сѣ десконѣрѣ тѣнеѣ ме-ле неастѣмпѣрѣл ши дорѣнда теа. (ѣре сѣ се дѣкѣ).

SCENA XI.

ПЕТРѢ, МА.ІАСИНА.

МА.ІАСИНА.

Паче фѣе кѣ воѣ, цѣне М.іан, виѣ се те зрѣз дн иѣ-тѣ сѣнчерѣ де фѣрѣчеа тѣнтѣре а доѣ виѣдѣ дн ачеа греа днтѣмпларе.

ПЕТРѢ

Дар оаре че днпреѣзѣрѣрѣ те-аѣ адѣс дн ачестѣ локѣрѣ доѣге?

МАЛАСИНА.

О тѣмпларе че о потѣ пѣтѣи дн челе маѣ фѣрѣче, пѣн-

трь къ дн тот кърсѣт фьртвней чеї греле, каре іцї а те-
пінца віаца, дн дензкї, льнгъ чеа крѣче сънтъ, ам ада-
ос шї еѣ а теле рѣгъчїнї пентрѣ тѣнтвїреѣ воастрѣ, шї
амѣ тѣ вѣкрѣ къ рѣга невредуїкълї с'аѣ авзїт дн черїѣ.

ПЕТРѢ

Даторїа фїе-кърѣа есте а коплѣкра къ фапта сеаѣ къ
кѣвѣнтѣл, пентрѣ вінеде апроапелї сѣѣ, маї алес се кѣвіне
ачеаста дїн партеа знїѣ омѣ, чел кред дїн рѣндѣл челор
евлавіонї.

МА. ІАСПИНА,

Фїе-чїне, дѣпре пѣтїнда шї кетареа са опереазѣ, пої
пѣкътомїї не лѣлгѣтѣ дн астѣ лѣне мїзеравїлѣ, къ прїн
рѣцї сѣ не шѣнѣ де кърселе діаволѣлї, еар вої цїнї
Мїліанї, къ арта дн тѣнѣ сѣнтедї копацї а дївїнче не
дѣштанї шї асвїрїгорї.

ПЕТРѢ

Дѣштанї? ачеї къ карїї тѣ лѣнтѣ пѣнѣ амѣ сѣнт фїа-
реле селѣтїче, асвїра лор, депрїндѣ де-одатѣ арта спре
а шѣ пѣтеа лѣнга одїнеоарѣ дн кънїѣ маї стрѣлѣчїт,
еар астѣ тѣнѣ п'аѣ пѣтѣт оборї пѣнѣ амѣ, декѣт зршї,
прекѣн дѣнѣ-зї . . .

МА. ІАСПИНА.

Кѣн, кепар къ тѣна та аї оборїг зї зрс! Че тѣнѣ пѣ-
тернїкѣ де Ерколе треѣѣ сѣ фїе, не ла пої нѣ се вѣдѣ
де ачесге, декѣт ла статѣї де бронзѣ, ен се о адмїрѣ
маї де апроапе. (черчетеазѣ тѣна лѣї Петрѣ. — Дн парте). Санта Ма-
донна, аре семнѣ право) Бїне зїсѣ фїе астѣ тѣнѣ пѣтернїкѣ,
менїтѣ а фрїнде кредетеле дѣштанїлор трѣфанї! кепар
шї еѣ ам вѣзѣт азї проѣе мїнѣнаѣ а вѣртѣтеї сале, кънд

Дн стъпга аї дїнѣт фстїдѣ чеа, еар кѣ дрсанта тѣнаї
кѣрта васѣлѣ, пре каре прїн пѣтереа еї, л'аї скѣпаг де
вас-фрѣндере.

SCENA XIII.

Чеї де маї пайнте, DOMNINA, ЧЕРНАТ.

ПЕТРЪ.

Спзне'мї, їзвїтъ матъ, оаре кѣм пегрече оаспеле по-
стрѣ?

DOMNINA.

Сермана цѣпъ! нѣ пѣпгѣерїле теле, че овосала аѣ кѣ-
фндаг'о дн зп сомїѣ вїне-фѣкѣторїѣ. Дар спзне'мї чї-
неї асѣ персолнѣ мїстерїоасѣ, шї де знде, кѣм аї адѣс'о?

ПЕТРЪ.

Кѣте шїѣ воїѣ спзне, демї нїме ка нїне, нѣ арѣ аѣ-
та дорїндѣ а о кѣноаще маї де апроапе.

Дѣпъ че кѣ вѣпѣторїї неї шї кѣ огарїї ам трекѣт
лакѣл, ам даг престе зп червѣ дїн чеї маї тѣредѣ,
пре кареле їл сѣѣгаїѣ, днсѣ нѣ де тоарте, полїчеа са не-аѣ
пѣртаг доѣ зїле прїн рїпї шї тѣпчеї, пѣг' ла фндаѣ ко-
дрѣлѣ Тїгечѣ, знде аѣзпгѣндѣ'л а греїа зї, дн меѣл
латратѣлѣ кѣнїлор шї хѣгѣгѣл пострѣ, еѣ л'ам стрѣбѣ-
тѣт кѣ дарда меа.

Овосїдїде остенеалъ тѣ ашезаїѣ кѣ вѣпѣторїї не талѣл зпѣї
рїзрел лїмпедѣ, спре а гѣста мерїнделе поастре, кѣнд, дїп-
тїнд еѣ окїї асѣпра зндемор, вѣзѣїѣ плѣтїндѣ нїше флорї
алесе шї легате ла зп локѣ, че се пѣреаѣ, шї дн фапѣ
ераѣ арѣпкате де о тѣпѣ отенеаскѣ, кѣ зп скопѣ ведерат
де а атраѣ асѣпрѣ-ле о лѣаре амїнте їнтересанѣ, кѣрїо-

zitatea нь лудеамнъ а черчета ачел містеріѣ, ші фртъ-
ріндѣ къ тоѣ компаніоніі мей кърсѣя рѣлѣѣ љи сѣе, не-
лутързіет, аѣкисърѣт ла о касъ сінгратікѣ, љитърігъ къ
зи тѣрнѣ, дін каре рѣснаѣ піде вочете де фетее.

МА. ІАСПИНА.

Къріозѣ сѣнт а азѣ! десуре астѣ авантѣрѣ.

DOMNINA.

Доамне! кѣм аї кѣтезат, къ пѣцїні оамей а те апро-
піа де о тѣріе хоѣаскъ?

ПЕТРѢ.

Ної ерат чїнчї інші, дар вочетеле дезшїрѣтоаре, че
рѣснаѣ дін ачел тѣрнѣ, аѣ споріг кѣражѣя мей, ші мѣ
фѣкѣрѣ а дісуреѣвї прїтеждіа, ної ам асалтат поарта, че
рѣѣ се пѣзеа де жолдѣнарїї стрѣїні, де чеї че Стефѣніѣ
Водѣ ш'аѣ адѣнар пентрѣ плїніреа скоуврїлор сале.

МА. ІАСПИНА (љи парте)

Сант Antonio de Padova! че ва сѣ маї сїзе!

ПЕТРѢ.

Хоѣїї, аргациї н'аѣ пѣтѣт контра-ста асалтѣлѣї пострѣ,
љитре торѣї шї десшелаѣї, къ зѣл дін вѣпѣторї ам рѣз-
вѣгѣт љи камера тѣрнѣлѣї, знде вѣзѣїѣ спетаколѣя трїст
шї дісперат: о цѣнѣ фатѣ пѣлѣгѣндѣ лѣпѣ стратѣя зпѣї
вѣтрѣне тѣрїнде, — „Орї чїне ешїї, імї зїсе вѣтрѣна,
къ зи глас лѣнѣѣдѣ,“ тог веї фї маї оменос декѣт тіра-
лїї карїї не-аѣ рїніг кеар дін сѣнта вісерїкѣ.

МА. ІАСПИНА (љи парте),

Нѣ кѣт-ва сѣ зїкѣ шї де мїне?

ПЕТРЪ.

Сире а не аръика зѣсе еа, дн асть днкѣсоаре ѡфамъ, unde не вънеазъ шѣ зменѣндъ зѣзеле, де подѣ пѣнгзѣ не непорочѣта непоата-теа, аньрѣ'ї оморъа, дъ-о ла Хьрлѣѣ — ла пѣрѣнцѣ, еѣ рьнтлѣ аѣче, о вѣне-кзвѣнтезѣ! “ шѣ кз ачесте кзвѣнте 'ї лѣнцѣ шѣ сѣфлетъа-

Пе кѣнд аї меї, се лѣнтаѣ дн кѣрре кз ванда Жолдѣ-парѣлор, възѣнд не бѣтрѣна стѣнсѣ, еар не цѣна лемѣна-тѣ ла пѣчоареле еї, апъкаїѣ не ачеста дн браце, шѣ фѣ-кѣндъ'мѣ локѣ шѣнтре лѣнгѣторѣ, о пѣсѣїѣ не калъа теѣ, шѣ днтр'о фзгѣ, зрмат де сѣметѣторѣа теѣ, ам аѣзѣс ла цертъа лакълѣ, не кѣнд чѣлалцѣ дн врьмаѣ дн калеа лор не хоцѣї карѣї тѣ алънгаѣ.

МАЛАСИНА.

Че аванзѣре мѣнънате, вреднѣче де кавалерѣ де а лѣї Аріосто. (дн парте). Дндрѣчѣт омѣ, п'анѣї вої сѣ тѣ днтел-пескѣ кз дѣпсѣа дн о кѣраре днгуѣстѣ.

DOMNINA (днврьдѣошѣнд не Петрѣ).

Ах фѣїзле! де че прѣнеждѣе аї скѣлат, шѣ чѣне цѣе деакѣ ачесте нз вор атраѣе асѣпра поастрѣ зрѣїа фѣптѣїторѣа лѣї неоменос, ах че трѣстѣ прѣсѣнцѣре ам авзг!

ЧЕРНАТ.

Еакѣ, де асемеѣе цѣнѣ, не ера оасгеа компѣсѣ ла вѣ-тѣлѣа де ла Рѣшнѣк!

МАЛАСИНА (дн парте).

Аша дар нз т'амѣ дншелат, не фата рѣнѣтѣ аѣ рѣнѣ-т'о еар ачеста, че ва сѣ зѣкѣ Стефѣнѣндѣ, неzmѣнтѣт кѣ зрѣїа са ва спорѣ асѣпра паскарѣа лѣї! де'л вої нѣнѣчѣ! ва спорѣ шѣ сома цекѣнѣлор, еар де сѣ ва нѣмерѣ сѣ'ї рекоп-

дѣкѣ ми пе рігіта чеа фѣцѣтъ, — Маласпіно! те-аї фѣкѣт
Маркезе, Бароне, Дѣка, кѣраціо!

ПЕТРЪ.

Барка теа, дін порочіре, ам гѣсіг'о легатѣ ла тал ми
пѣзігѣ де вѣтрѣнѣл пострѣ Мірон, де ми черіѣл ера днор-
рат, възінд дн денѣртгаре пе ходїї че тѣ зрѣтѣреаѣ, лѣп-
тѣндѣксе кѣ аї меї, ам преферат зрѣїа фѣртѣнеї де ачеа
а озменілор, мѣ арѣнкаїѣ кѣ стрѣїна дн баркѣ; кѣт ам
петрѣкѣт пе апа чеа днвіфоратѣ а'дїї фост кѣ тоцїї мар-
тѣрї, прекѣт ми а мінѣнеї прїн каре ам скѣнат де неїре.

ЧЕРІНАТ.

Фѣтѣл меї! .Іасѣ де-амѣ зндїца ми егерїле, азѣкѣ
данчеа ми навѣза, кѣтѣ алїї дѣштанї маї вреднїчї де
тїне, амѣ вѣдѣ; кѣ тѣ нѣ ещї менїт пентрѣ пѣскѣрїе.

МА.ІАСНІНА (дн парте).

Дар нїчї пентрѣ вѣтрѣнеде.

DOMNINA.

Адевѣратѣ мінѣне! D-Zeѣ пе-аѣ арѣтат зн хар тѣре,
днвреднїчїндѣ-те де о фантѣ кредїнеаскѣ, де а тѣнтѣї
астѣ цѣнѣ, чїне щїе а кѣї, ми кѣт о вор фї нлѣнгѣнд
пѣрїндїї!

ПЕТРЪ.

Чїне анѣне есте нѣ щїѣ, дар сїмтѣ кѣ есте зн днѣер
де фрѣтѣседе ми де влѣндеде, непорочїреа еї о фаче
днкѣ маї интересантѣ (дн парте). еар іїмеї теле маї пре-
дѣоасѣ, ах! де ар рѣтѣнеа днпре нѣї, тѣ дѣкѣ сѣ'тїас-
кѣндѣ тѣрѣвѣреа, моате о воїѣ гѣсі сїнгѣрѣ маї лїнідїгѣ.

(се дѣче).

DOMINA.

Се мерцет, съ нѣнет ла кале тревіле поестре. (Се дѣче).

MA. IASINA.

.Iaxda ціе Лячефаре, че м'аї кондѣс ла портѣя доріг, еакъ лавъла — паскаръла — пѣтуаръла, зна міе де цекіні, амъ съ те вѣдѣ Маласпіно! (се дѣче).

SCENA XIII.

I. IANA (сінгъръ дн портѣ черенеск, ешинд дн касъ).

Еакъ стареа дн каре, апар міе! ам аѣзис, дн астѣ царѣ, че дѣуре дорінда фамиліеї, авае съ фіе а те патріе адонтівъ, еар амъ'мі' с'аѣ фѣкѣт принсоаре ші поате зн мортънт тіндѣріѣ. (вѣзънд къ днсірїаміре днпрефѣр).

Ѣнде сънт! сінгъръ, фѣръ пѣрїндї, фѣръ вѣніка теа, че пентрѣ мїне м'аѣ пердѣт віеаѣа,— еѣ рїпїтъ, шї тѣнтѣітъ прїн арте шї прїн сънѣе, прїн фѣртѣні, шї апѣ, сїре фепїреа де вр'о кѣрсъ позе, дн партеа лѣї Стефѣнідѣ, тѣ вѣдѣ днвѣскѣтъ дн ачесте вестїменте кыпшене.— Че рѣѣ 'їам фѣкѣт, ачестѣї тїран? декѣт къ фїгѣра теа аѣ авѣт пепорочїре а'ї плѣчеа, шї пентрѣ къ кѣ деспредѣ 'їам рѣспїне проузпереа шї дѣрѣїнда — ка пентрѣ мїне съе диспартѣ де доамна са, сїре а тѣ лѣа де соѣїе, аѣ аплїкат асѣпр'їні знелтїреа чеа ходаскъ шї пелеѣзїгѣ, рїпїндѣтѣ поаптеа кеар дн вїсерїкъ де лѣнгѣ сънтѣл ѣлтар! Мѣ днфїорезѣ амїптїндѣ'мі де ачел кыплїт Бенедїан, карїле аѣ знелтїт тоате ачесте, шї кѣ сѣрїзѣл чел сатанїк, шезїнд дн прежїта теа дн трѣсѣрѣ, їмі днвенїна маї тѣлѣт днкъ їніша, лакрїміле теле дн задар розраѣ, рѣгѣ-мїнтеле вѣнїчеї теле се асѣрзеаѣ де рекнелтеле селѣатече а кондѣкѣторїлор пострїї. Ѣн тѣрпѣ дн кодѣрѣ днлѣнекат аѣ фост менїт съ тѣ дндѣлїче ла патїта домпїгорїѣлї,

unde ai săi confidență în aduceaș uezvinca, къ ть вор скова-
те динколо нъмаї ва пре doamina cerei! Дар маї doritъ
іні есте moartea, маї bine се ть дингитъ zudele ачестѣ
лакѣ, декът се ть динзплекѣ ла о черіре пелецѣитъ. Астѣ
а те фэгъ нъ м'аѣ нънтѣит дикъ де primejdie, къчї
цздекънд дъпре а лѣї сълъвтѣчїе, аторкя сѣѣ чел днфо-
кат се ва префаче дн зрѣїе, шї атъиче нъ воїѣ скъпа де
зрзїрїле сале, къчї ел прїн динїїте кїпзрї шїе а се дїс-
фаче де vїctїmїle сале, кздітѣл, венїнѣл де вѣхт, де мї-
росїт, ачесте сѣнт дарзрї, че де не тронѣ днпарте дн-
тре сѣпѣнїї сѣї. (черчетънд днпрецзрѣ).

Къ тоате ачесте вѣдѣ къ зн днцер прївїгеазъ асѣпра
mea, трїтецїндѣ'мї дн ацзгорѣ не їсгѣ цъне marїїnos,
паскар де местерїе, дар де sentiment nobil шї mїlїan ка
зн аprod, їnїma mea сїнте о рекзношїнцъ каре, дъпрѣ
dorѣ, нїчї odatъ нѣї воїѣ нътеа нъртѣрїсі... Мъ кзтремзрѣ
кънд кзцегѣ ла вїїгорѣ, къчї дндатъ че тіранѣл ва афла дес-
пре а mea фэгъ, ва фаче тоате кїпзрїле сѣ'мї дескопере
петречереа, шї атъиче ваї шї де ачещї oamenї вѣнї, ка-
рїї м'аѣ адъностїт шї маї азес amar de vїетѣл паскар че
м'аѣ знѣлт дїн геарѣле сале! — Днтрїсгатѣл теѣ прїн-
те шїе къ фїїка-са сѣфере, дар zude'ї, кзт сѣ о ацъге?
ах аста їнї реѣне їnїma! (пльоце) Нъ шїѣ деакъ шї кънд
їл воїѣ нътеа vedea!

SCENA XIV.

ILEANA, ПЕТРЪ.

ПЕТРЪ.

Кът де осевїте сѣнт днкзпцзрѣрїле шї локѣл дн каре
те афлї астѣзї, де ачеле де алатѣерї; къ тоате ачесте,
те вѣдѣ тот трїстѣ шї дн лакрѣтї днплънтатъ ка атъиче

кѣнд ераї де тіраніі тѣі диквицѣратъ! Самъиъ, доатна
теа, паркѣ нѣ те-аї дикреде де аѣзис дн чел че кѣ пе-
ріколыа зілелор сале, шї амѣ есте гата а дитренпрїнде тоа-
те спре а'цї дитѣрна репаосѣа денліи а інітеї шї сѣні-
пѣтатеа окїлор тѣі!

I. I EANA.

Кеар тѣрїтеа знеї фачерї де віне атѣт де неашептате,
тѣ дитрїстеазѣ, кѣ нѣ воїѣ пѣтеа, прекѣи аш дорї, а'цї
тѣртѣрїсі а теа денліиъ рекѣношїицѣ.

ПЕТРЪ.

Рекѣношїицѣ! де каре рекѣношїицѣ порѣсцї? Оате-
нїї де сама теа, нѣ ѣлїтѣскѣ пентрѣ рекѣношїицѣ,
тѣлцѣтїта чеа маї таре пентрѣ о фашѣ вірѣоасѣ, аде-
вѣратѣа Ромѣнѣ поартѣ дн ініиъ, ах! де аї цї, а теа
кѣт є де плїиъ де ачест сентїмент, аї днцѣлеѣе кѣ аат
дарѣ нѣтаї дикапе дн еа.

I. I EANA.

De am admirat тѣлг вѣрѣцїа, кѣ каре маї тѣлїтїт
дїндре вандїцї, маї тѣлг предѣскѣ асѣзї сентїментѣл
чел новїл шї а дѣ марїнііе, менїте пентрѣ о позїціе
маї днелѣтѣ де ачееа дн к ре аїче те вѣдѣ, креде — кѣ
дндатѣ че вої фї рекондѣсѣ ла Хѣрлѣѣ, пѣрїиѣтеле теѣ
на цї а те прецѣ шї а те тѣлцѣтї кѣ тоатѣ делїкатеѣа
че мерїтезї.

ПЕТРЪ.

Нѣ сѣлг ла дндоеалѣ кѣ пѣрїиѣтеле знеї фїицѣ атѣт
де сїицїтоаре шї фрѣшоасе, се нѣ аїѣ плекаре шї кеар
пѣтере а рекѣношїе шї а дѣтѣрѣцїоша не зп омѣ дерѣнд
ка міне, дар ачестїѣ омѣ де рѣндѣ, поате аре дрентѣ шї
їїиѣте о дорїицѣ не днвїиѣсѣ, а цї такар казѣа пѣтїмірїлор

тале, ши пе а кърѣи воер таре, фїкъ аѣ авѣт порочїре а тѣнтѣи ?

I. I EANA.

Ai zic dıneoare, кѣ ла Ромѣнї фапта вїртвоасѣ пѣ че-
ре нїчї о тѣлцѣтїгѣ, фїе'дїі dar de ауѣс кѣ аї плїнїт'о,
а'дїї дескоперї пѣтеле, стареа mea ши казѣа непорочїреї,
поате мї'ар фї de вѣтѣшаре, прекѣт дїе de дїскѣражаре
de а пѣтеа комплекта а mea тѣнтѣре.

ПЕТРЪ-

Маре казѣ ар тревѣи сѣ фїе ачеасга каре те констрѣн-
ѣ амї рефѣза о рѣгѣтїнгѣ, dar еѣ тѣ сѣпѣнѣ воїнцѣї га-
ле ши респектезѣ секретѣа тѣѣ, — се щїї дїсѣ кѣ мїс-
терїѣа кѣ каре те акоперї, дї лок de а дїтпѣзїна а mea
хогѣрїре, тѣ апрїнде de маї таре дорїнцѣ de а тѣ фаче
вреднїк de дїкредереа та. (дї парте). Nѣ кѣтезѣ а зїче de
їnїma еї.

I. I EANA (дї парте).

Че сентїмент повїл дї зп паскарѣ! ах! дїчеа тѣ дїс-
парте de дїлсѣа рангѣа нащереї теле? ши Ърсїга чеа
варварѣ тѣ осѣндеїце а амордїї сентїментѣа тѣѣ!

S C E N A X V.

Чѣї de маї наїнге, DOMNINA, ЧЕРІНАТ.

DOMNINA (дїтѣрѣцїошїнд пе Ії еана).

Дорїта mea фїе! Вѣдѣ кѣ дїтѣрїжїреа та пѣ те-аѣ
лѣсаг а гѣсга зп рѣпаос дїделѣнѣгѣ Алїнѣ-те, фїї сїгѣрѣ
деспрѣ дѣнїтїанїї тѣї, їстѣ адѣпост ретрас пе фереще де
дїпѣлѣвїрїле лѣтїеї, пѣнѣ пѣ те воїѣ щїї дїтѣре аї тѣї, кре...

de fitea-mea, къ тѣ воиѣ дигрижи де тине къ дѣиошиа знеѣ
name.

I. I EANA.

О матъ! аша инѣа теа къ дрептѣа чере а кета пре
тине, а кѣриа фѣиѣ маринѣос ми апрод м'аз скѣват де де-
zonop ми де склавѣ дѣн тѣна тѣранѣлор, дар дѣтѣмѣлѣ-
риѣ теле сънт де аша фелѣѣ, дѣкѣт вѣиторѣтеа тѣ дѣн-
сѣѣтѣтеазъ асетеѣе ка ми аминѣтѣреа челор трекеѣте.

DOMNINA.

Фѣѣа теа! деакъ инѣа та, прекеѣт сѣѣѣ, сѣтте о атра-
дѣре кѣтрѣ тине ка неѣтрѣ о матъ, че нѣ депѣѣ дѣн сѣ-
нѣл теѣ секретѣа дѣрерѣлор тале, неѣтрѣ ка кѣпоскѣндѣѣдѣѣ
дѣпреѣѣрѣриѣ, съ пѣгетѣ маѣ къ неѣтерѣре фѣѣтѣѣ неѣтрѣ
дѣдрепѣтареа соартеѣ тале. — Сѣѣне, нѣ аѣкѣнде нѣнѣк, а
фѣѣлѣѣ теѣ разѣм есте зѣкѣѣа Черѣнат, ноѣ сънѣтеѣ зѣа.

I. I EANA.

Матъ! нѣ чере а ѣѣ тоате, (не дѣнѣтѣ). De аѣѣне есте а
вѣѣ сѣѣне (къ дѣнѣриѣре). къ зѣн пѣтерѣнѣк омѣ таре, с'аѣ аѣрѣне
дѣ аѣтор неѣтрѣ тине, ми дѣпѣ че аѣ рѣсѣнѣс проѣзѣне-
риѣ сале, пелеѣѣѣѣтѣа — аѣ зѣрѣт а те рѣнѣре!

КЪ ТОѢѢ.

Рѣнѣре! кѣн?

I. I EANA.

Ачел омѣ, карѣле нѣ респектеазъ нѣчѣ о леѣе, нѣчѣ о
персоанѣ, аѣ плѣнѣт къ тине зѣн кѣрѣнѣѣ дѣндоѣт, кѣчѣ аѣлѣн-
дѣтѣ къ вѣѣа теа ноапѣа дѣн вѣсерѣкѣ ла ирѣвѣгерѣ, дѣ-
пѣ че аѣѣе не-аѣѣ фост рѣгѣт ла торѣтѣнтѣа маѣчеѣ те-
ле, аѣоло астрѣкѣте, пелеѣѣѣѣѣѣ не-аѣ рѣнѣт кѣнд дѣн лѣкрѣнѣѣ
шѣ дѣн дѣрѣре дѣнпѣлѣтѣте, ноѣ еѣеатѣ дѣн вѣсерѣкѣ.

КЪ ТОЩІ.

Дін вісерікъ?

ПЕТРЪ.

О! кълмеа пелецѣреі! ми зн асемене омѣ аѣ аѣне а
фі пѣтернік ми маре? Сире а се асемѣна кѣтігъ зл каріле,
маі пѣгернік фіінд, пепеденсіг поатѣ арѣта а са крѣзіе?

LIANA.

Маре ми пѣтернік, маі прескс де кѣмѣ крѣдеці, де а-
чѣеа прѣкѣт м'ам фост днфрікошат де аморѣл съѣ чел
пелецѣг, де асемене а са зрѣіе тѣ днспѣмѣнтеазь! Нѣі
алѣ мѣжлок, декѣт сире а въ фері де зрѣіа са, съ тѣ ас-
кѣндеці орі дн фѣндѣл пѣмѣмѣлѣ, саѣ дн фѣндѣл ачес-
тор апе, деакѣ нѣ ведѣ пѣтеа да деграѣѣ цѣііцѣ пѣрп-
тедѣ мѣѣ,— кѣ чел че аѣ авѣг пѣгере а тѣ ріпі, ва аѣеа
пѣтере а тѣ кѣѣта ми а се реѣѣна де міне.

ПЕТРЪ.

Фіе ачел омѣ орі кѣт де пѣгернік; Апрод, Паркалаѣ,
кеар днѣѣні Стеѣніцѣ Водѣ, аіче і се ва фрѣнѣ кор-
пѣл сѣмѣціеі сале! пе кѣт веі фі днпре поі німе п'а пѣ-
не шѣна аѣспра та. Ачест адѣпост нѣ с'аѣ пѣтат пѣнѣ
амѣ де ніѣ зн крѣмѣ, ми фііі лакѣлѣ сѣнт де аѣне пѣ-
тернічі, амі аѣѣра сѣнѣеніа ѣспігалітѣѣеі лор. (кѣтрѣ паскарі).
Фрацілор! оарѣ ведѣ днѣдѣлѣ а ві се ріпі фіічеле дн еі-
нѣл восгрѣ?

ПАСКАРІ.

Моарте чѣлѣ че ва кѣгеѣа!

ПЕТРЪ.

Еакѣ о поѣ фіікъ а лакѣлѣ! зн порѣмѣѣ пе каре іл въ-
неазѣ злѣл чел рінаріцѣ, с'аѣ адѣпостіт сѣѣ аріпіле воѣс-
тре, ведѣ лѣса сѣл діѣѣрѣне днпінтеа окілор восгріі?

ПАСКАРИЙ.

О вот апъра къ виеаца!

ПЕТРЪ.

Църацї пре канъл еї шї пре ачест пъипарѣ! (Скоате пъипаръла, Ілеана дн цъпънкїѣ, паскариї къ тъпеле дитїнсе асъпра канълаї еї).

ПАСКАРИЙ.

Църѣтѣ къ о вотѣ апъра пре дъпса ка пе фїѣа поастръ!

L. I. EANA. (Кадѣ дн врацеле Domnїneї пълъгънд.)

А воастръ пъп' ла тоарте!

ПЕТРЪ (къ віошіе).

Дъпре къпънт, шї фапта фїе! Съ дитърїтѣ трекътори-ле, се амеземѣ вігле, къстодїї пе апъ шї престе колнїчї, съ пе днарѣтѣтѣ, съ дитърѣдїтѣ къ паркане тот котънъл!

ЧЕРІНАТ.

Маї 'наїнте де тоате, Domnїna къ асгъ дъпесъ се ште дн арїнішъл чел тѣфос дїн меъл лакълаї, знде дн зіле-ле де тървъраре, с'аѣ адъпосгїт тотдеазна фемеїле шї колнїї поастрїї.

DOMNINA.

Бънъ тъсъръ есте ачеаста, дар деспре алтъ парте съ теаргъ зп днадїнс, омѣ де кредїнцъ, ка съ дитїїнцезе пе пърїнтеле дънеї деспре а еї дитърїшлърї, съ'ї віе дн аѣсторїѣ маї кърѣндѣ.

ПЕТРЪ

Нїше п'а фї петрѣ асемеие дитсерчїнаре маї неперїт

декътъ зиківл Черінат, ел диделепт, апродѣши дѣиос; Еѣ,
къ аї пострїї, воїѣ ста аїче прївїгїнд къ арїа дн тѣнъ-

ЧЕРІНАТ.

De ла шоартеа шарелѣї пострѣ Домніторїѣ н'ам еніт
дїнтр'астѣ палѣрѣ, шѣлте де атѣнчї с'аѣ петрекѣт, тѣлте
фѣртѣнї аѣ дерѣнат асѣпра крещетелор воастрѣ, фѣрѣ а не
пѣтеа оборї, къ стежарѣл Ромѣнѣ аре дн тїнсе шї адѣнчї
рѣдѣчїнї. De кредїцї къ пог фї де фолос, къ тоате въ-
трѣнецеле теле тѣ воїѣ дѣче ла Хѣрлѣѣ, дар нѣ пре ка-
леа'чеа таре, че нѣ е преа сїгѣрѣ, че не Дѣнѣре не ла
Гергїнѣ, шї де-аколо деалѣнѣл Сїретїѣлї дн сѣс.

DOMNINA.

D-Zeѣ се те конѣкъ дн астѣ кале, нѣ дн гѣрѣїеа, еар
ної не вот прегѣтї а грече ла чел арїнїнѣ пѣн' се вор
сѣнїна тѣнпѣлїе. Вїн'о къ тїне дорїтѣ фїїе, шї сѣнне
теле де кѣвїнцѣ лѣї Черїнат петрѣ а са дн сѣрѣчїнаре.

I. LEANA.

Еакѣ зретеѣ дѣнре а воастрѣ вѣне дн гїрїжїрї.

ПЕТРѢ.

Еар вої фѣрацїлор, зрѣацї дѣнре кѣт ацї цѣрат, шї фїцї
гата ла тоатѣ тѣнпѣлїеа.

(Domnina, Ileana, Черїнат днтрѣ дн кастѣ, ѣлїлїцї се рѣспїндескѣ прїа
котѣнѣ).

SCENA XVI.

ПЕТРѢ (кѣфѣндат дн гѣндѣрї).

Дн меѣла сѣфѣрїнцелор, че сїнте сѣфлетѣл меѣ де
пѣтїтїрїеа греле де каре се зѣхѣтѣ цѣра, зн вїс паре-

mi'-се челе че де кѣтена зѣле м'аѣ кѣрѣнс- Dîn vîrîrea
 чеа сатанѣкъ а еадѣлѣ, ам тѣлѣгѣт о фѣѣнѣцѣ дѣндереаскѣ
 дар амор мѣе! тѣ темѣ къ кеар трѣѣнѣфѣл мѣѣ тѣ ва-
 рѣнѣе! де че мѣстерѣв несгрѣвѣтѣт се дѣкѣнѣцѣрѣ асѣ
 тѣтпларе? Чѣне'ї сгрѣѣна ачѣаста, каре кеар ка о Dzîmъ
 а лѣкѣлѣ м'аѣ фертекат! Dîn лѣвер че ерат, асгрѣѣ
 дѣтѣ дѣн ѣн ѣвѣзе, каре поате вор дѣфрѣна тоате планѣрѣле
 вѣѣѣѣ тѣле! — Дар нѣ, зѣ амор че наще дѣн вѣртѣте пѣ
 поате фѣ декѣт новѣл шѣ петѣрѣторѣѣ, шѣ ва кондѣче пре
 кѣлеа глорѣѣѣ. — Дѣн асга вѣдѣ къ D-zeѣ мѣ'аѣ трѣмѣс'о
 ка сѣ дѣн зѣлѣгѣт дѣн а тѣа вѣеаѣѣ ѣвелѣгѣт. — Дар оаре кѣн
 аре сѣ фѣе тѣѣ амѣ апѣѣ? Черѣнат ва аѣла не пѣрѣнтѣле еѣ,
 ачѣаста о ва кондѣче де аѣче, шѣ паскарѣл ва рѣтѣнеа вѣ-
 фѣндѣт еарѣ дѣн мѣлѣѣѣѣѣле салѣ, кѣчѣ мѣтѣа-тѣа, дѣн петѣр-
 рѣѣѣт амор петрѣ мѣне, шѣ дѣпре зѣ ѣврѣтѣнт че зѣче
 кѣ'аѣ дѣкеѣѣт пѣрѣнтѣлѣѣ мѣѣ, нѣ тѣ ласѣ а тѣ депѣртѣ
 де ла ачѣст лѣкѣ, вѣнде сѣнт ѣсѣндѣѣт а трѣгѣна о вѣеаѣѣ
 тоартѣ. (Shede сѣн арѣоре).

Остѣнеала зѣелор тренѣте мѣ'аѣ сорѣѣт тоатѣ вѣртѣтеа
 шѣ тѣ рекеатѣ ла репаѣс. — Еѣ се тѣ ашеѣѣ зѣн пѣкѣ сѣв
 ѣстѣ фѣгѣѣ анѣс, сѣв а кѣрѣеа зѣвѣре пѣлѣкѣѣте с'аѣ дѣзѣол-
 тѣт ѣѣнеѣѣѣле тѣле, — ка ѣдѣнеѣарѣ де ар нѣтеа шѣ амѣ сѣ
 тѣ тѣлѣгѣе а салѣ зѣвѣре вѣне-ѣѣкѣѣтоаре! — де амѣ пѣтеа
 тѣкар вѣса де фѣрѣѣѣреа тѣе! де дѣлѣса! зѣн Зеѣѣрѣѣ дѣлѣе
 тѣ аѣѣѣѣѣ ла сѣмнѣ . .

(Не дѣчѣтѣ се кѣрѣѣнде де сѣмнѣ, де депѣрте ѣл сѣпѣнеаѣѣ Малѣспѣна. — Muzika
 сѣнѣ а ла Sordino).

SCENA XVII.

ПЕТРѢ (dormind сѣн арѣоре), МАЛАСПѢНА, (дѣптрѣ дѣчѣтѣшѣорѣѣ шѣ
 пѣзѣтѣнд дѣнпреѣѣр кѣ лѣаре амѣнтѣ).

МАЛАСПѢНА.

Еакѣ'л! дѣарте паскарѣл, мѣнѣнт фѣавѣрѣвѣлѣѣ, мѣне се

vede дн презвр, тьчере претвѣтдене (сѣносазъ дн узр). ко-
раціо Маласпінъ, доаръ нѣї дн гѣеа оаръ — Пытнаръ
нѣл цотѣ аплика — Апа тофана de acemene нѣ — гѣраї
днкисъ — нѣї алга декът нѣлвѣреа сѣпатикъ сѣаѣ сѣт-
пѣртѣрнъ — сѣ їо даѣ de mѣrocѣт, сѣ о дн сѣфле кѣ Зефѣ-
рѣл не кѣт доарне, ісгаї модѣл чел маї немерїт! ла лѣкрѣ!

(Скоате зн пачет дн Фортъ de нлїк сѣрїс).

Сапта Madonna, фїе'мї de ауѣторїѣ! (се апронїе не дн четѣ
de Петрѣ, карїле рѣсѣрїнд спарїе не Маласпїна че се рѣтраѣ дн ѣрѣнтѣ, сѣр
Петрѣ се арѣпкѣ асѣпра лѣї).

ПЕТРЪ.

Че те дн ѣвѣрѣщї не аїче стрѣнѣде?

МА. ІАСИНА.

Пре лѣѣа меа, анѣ аї скѣпат de нерїколѣ — D-Zeѣ
те-аѣ анѣрат! Не кѣнд мерѣеат сѣ депѣнѣ рѣѣїле теле
ла чеа сѣнтъ крѣче, вѣзѣїѣ зн кѣшнлїт валаѣрѣ че ешеа
дїн лѣкѣ асѣпра та, ка сѣ те дн вененїезе кѣ гїтнѣл сѣѣ—
апронїереа те л'аѣ снѣрїет, валаѣрѣл с'аѣ рѣтрас дн лѣкѣ,
шї еакѣ те-аѣ скѣпат стрѣнѣл! карїле нѣ чере декът о
кале вѣрѣ прїн цара ачеаста!

ПЕТРЪ.

Де кѣт валаѣрїї лѣкѣлѣ, маї вененїшї сѣнт стрѣнїї че
не-аѣ дн прѣсѣрат шї не-аѣ дн вененїат датїнїле челе стрѣ-
тошещї. Пентрѣ асѣтїне стрѣнїї шї еѣ сѣнт стрѣнїѣ;
вої стрѣнїлор, кѣрора стрѣнѣ есте кеар патрїа воастрѣ,
че пѣкаре вѣнѣ пѣтещї авеа пентрѣ о царѣ стрѣнѣ;
снѣне'мї?

МА. ІАСИНА.

Мѣлте ц'ашї пѣтеа снѣне ка сѣ те скотѣ дїн а та змїнѣтѣ
пентрѣ стрѣнїї че вѣ адѣкѣ одорѣрї стрѣнїе кѣре в'ар лїнїсї.

Нѣ сѣнт дїн пѣтѣрѣл ачестора че зїчї, че зн пелѣгрїнѣ

пъкътос, каріле терце ла Іерусалим пентрѣ спълареа пакателор саме — Еакъ картеа де дрѣмѣ, че пентрѣ ерлавіа меа, ми'аѣ даг'о кеар Домніторіка, сире дикредінцаре, рога че, черещі'о. (і дитінде пликъла).

ПЕТРЪ (днтінзінд тѣна съ'а іее).

Мѣлт дрент се скріе дн зілеје де азі, тѣлт стрѣмѣ се фаче. Се ведем ми аста. (не кѣнд вра съ'а іее картеа дн тѣнъ; Іеана, че'а оксерва де декарте, се репеле ми о леапѣдѣ дн тѣна азі Петрѣ)

SCENA XVIII.

I. IANA, чеї де маї пайнге.

I. IANA. .

Сгѣ! нѣ дескіде картеа, н'о дескіде, еа есге дивеніпатѣ!

ПЕТРЪ

Че аздѣ? се факъ де ачесте не ла ної асгѣзі?

I. IANA.

Нѣ де тѣлт се тѣтилѣ ла Съчаепѣ, къ Постелнікѣл Тімна, кѣпѣтъ о скрісоаре де ла зн стрѣмѣ, ми четінд'о амені ми тѣрі не локѣ, тоцї сикнеаѣ, дивеніпат де азрїі скрісоареї.

МАЛАСИНА.

Че калѣтніі се рѣснѣндескѣ ла царѣ, не ла чеї оатенї пліні де преѣздеце пентрѣ стрѣні! еѣ кѣноскѣ докторіа, ми въ потѣ дикредінца дн кѣѣет кѣрат, къ ачел отѣ ва фї тѣрїт де зн атак де апоплексіе, кѣнѣпатѣ поате де кѣрїндереа немѣкѣтъ а ачелор че ераѣ скрісе дн карте.

Еакъ еѣ воіѣ да о правъ ведератъ де невѣтыпареа днскрі-
свалі . . .

ПЕТРЪ.

De'ti ama descidе'а днскрііші мї четече'а . .

(Се азіе дн депъртаре дін партеа лавлаз' діна-сгьнга сьнет де вьзвм мілі-
тар; тоці казть дитр'аколо).

SCENA XIII.

Чеї де маї пайте, (ла азіреа сьнетзлі паскарііші платашіі днартаці
кз гръвіре есѣ дін тоате пьрціле), асешене **ЧЕРНАТЪ, DOMNINA.**

ЪН ПАСКАР (де не тьачел).

Не лавѣ дін сьс віне зп вас кз вьнгреліле дптіесе.

А.ІТ ПАСКАР.

Bandiera Domneasckъ флътъръ дн аер!

ПЕТРЪ.

Bandierъ Domneasckъ, че ва сь фіе?

А.ІТ ПАСКАР

Васъа скъптеазъ де арме.

I. I EANA.

Амар міе! nezmintit vinѣ сь ть вьрїндъ, ах де амъ є
тързіѣ сь не місѣзімѣ, ії азъ афлат фьга мї петречереа
меа, unde сь ть асквїдѣ? (Спърїетъ фьце дн тоате пьрціле)

МАЛАСИНА (дн парте).

Браво Стефъніцъ! віне коар ла пьвктѣ, влестемаціі зп-
влаѣ сь ть констрїлгъ а четї карта чеа афзрісітъ!

ПЕТРЪ.

De vină ходиі, орї чіне ар фї, фракціонор аці цврат с'о апъраці пе аствъ фїе, се нъ лъсътѣ съ пе се дефаіме фоколаріі постріі, чіне аре тамъ, соціе, соръ, фїе, ла аріне пентрѣ а лор апъраре (Скоате изппарѣл шї рѣдікѣ дарда. Паскарї се изнѣ дн позиціе, се адвнъ дн грѣше, зпї стаѣ ла малѣ, алуї аконерѣ пе Леана досітѣ дѣнѣ Domnina).

SCENA XX.

(Васѣл се акроніе, ШЕНТЕЛІЧІ кѣ аї сѣі Арташі че поартѣ о vandierѣ, се deşinde пе зскаг).

ПЕТРЪ.

Че пе адвченї?

ШЕНТЕЛІЧІ.

Паче шї съпъгате!

ЧЕРНАТ. (Кътрѣ Паскарї).

Дикінаці-въ днаїнтеа vandierei Домнещї, плекаці ар-шеле. (Паскарїі плеакѣ артеле).

ШЕПТЕЛІЧІ.

(Дзпъ че с'ад ашезат кѣ столѣл сѣѣ дн мезѣл Театрѣлї)

Аскѣлтаці оаменїлор вѣнї! Дїренгатеа цереї, адвнатѣ ла сказнѣл Домніеї дн Съчеава, трїметѣ съпъгате ла тоці воерїї, воерїні, тазїлї шї ла оаменї де оасте!

ПАСКАРІІ.

Трѣаскѣ Дїрентатеа Молдовеї!

ШЕПТЕЛІЧІ.

Трѣаскѣ Дїрентатеа! кѣ Домнѣл аѣ тѣрїт!

I. I EANA.

Дьмнезекле! че аздѣ, л'аѣ ауѣне зрѣа череаскъ!

МА. ІАСПІНА (лн парте).

Ам скьпат зп канѣ, ам пердѣт зпа мѣ цекінї.

ЧЕРІНАТ

Бнде, мї клнд, аѣ рѣпосат Стефѣнїцъ Водѣ?

ШЕПТЕ. ПЧІ.

Лн четатеа Хотїнвлзї, лн зїза челор вчїнї лн Сїнаї.

ПЕТРѢ.

Де вѣнѣ огврѣ аѣ фост зїза ачееа, лн каре цара аѣ скьнат де зп тїран, пз маї пзїнї крѣдѣ де ачела че аѣ оторѣт атъца маргїрї.

ШЕПТЕ. ПЧІ.

А леврѣ аї ростїгѣ о цзнене паскарѣ! дар зп рѣѣ п'аѣ пвтѣт лѣса дзпре сїне, декѣт рѣле маї марї.

ПЕТРѢ.

Оаре че съ маї фїе?

ШЕПТЕ. ПЧІ.

Дзпѣ че Стефѣнїцъ Водѣ, аѣ тѣег ла Хѣрлѣѣ, кѣм вецї фї азїт, пе Хатманвз Арворе мї пре фїїї лѣї, аѣ маї оторѣт лнкѣ пе тѣлцї алцї, еар маї тѣлцї лнкѣ аѣ фѣдїт лн стрѣнѣтате.

ПЕТРѢ.

Пе чїне лнкѣ аѣ тѣет пелерзїтзл?

ШЕПТЕ. ИЧІ.

Пе Сіна Вістернікъл, еар Деспота Сірвъл, аѣ скънат
нѣтаї къ зілеле дитре нѣнци

І. ІЕАНА.

Ах! апар мїе! (каде дн враделе Domninel).

ЧЕРНАТ.

Дѣнъ хатманкъл Арборе, іста аѣ фосг опоркъл оастей
поастре.

МА. ІАСИНА.

Ші стръінѣ аѣ фосг?

ШЕПТЕ. ИЧІ.

Фрателе Domniгорьлѣї де Сервіа, стръінѣ, дар ел са'ѣ дн
пѣтінтенїт дн Молдова, върънд сѣцреле сѣѣ пенгрѣ
апърареа ачествї нѣтълт.

МА. ІАСИНА (дн парте).

Че'тї ауѣтъ амѣ, рїнїреа, шї афлареа наскарьлѣї! порок
къ аѣ нѣрїг Стефънїцъ, къ атънче амї фї дитре доѣ
фокьрї!

ПЕТРЪ

Ах кълнеа пелецвїрїлор! дефѣнтаре пемърѣнїтъ! ѣн
апрод, дѣпъ алгъл каде, ѣн нѣрїнте а патрией дѣнъ алгъл
се стънѣе, чїне ва рѣтънеа сѣ се дигрїжаскъ де царъ!

ШЕПТЕ. ИЧІ.

Де кѣт ачесте ар фї ѣрпаг днкъ маї нѣлге пелецвїрї,
нѣнци патриоцї ар фї скъпат де секъреа лѣї Стефънїцъ,
деакъ Доана са нѣ с'ар фї дндърат маї нѣлт де царъ
декѣт де дѣнсъл, шї нѣ л'ар фї днвенїнат.

ТОЦІ.

Днвенїнат!

МАЛАСИНА (до парте).

Дъпре рецета mea, се vede.

ШЕПТЕ. ПЧІ.

Дивеніат ка не ви тіранѣ, ші диторштѣтат ка не ви
Домнѣ ди шѣгъсгіреа Пѣтна, ла нічоареле Бънѣлѣ съ
Стефан чел Маре.

ЧЕРНАТ.

Дар ашінтіреа пелецвірілор сале, нѣ с'аѣ дигронат къ
дѣнса, ші де асурѣ дивѣцъгърѣ фі-ва алтор а се фе-
рі де фаште рѣле.

ШЕПТЕ ПЧІ.

Мѣ темѣ къ не вор вені дикъ маі рѣле!

ПЕТРЪ.

Оаре че поате фі маі рѣѣ? деакъ цара аѣ скѣпат де
фѣнтѣна релелор?

ШЕПТЕ. ПЧІ.

D-Zeѣ. кареле ди кърс де тѣлте векърі аѣ пѣстрат съ-
мінціа лѣі Драгон, а кърѣеа зрѣмані аѣ фост суре тѣ-
ріреа лецеі, ші ферічіреа дѣреі, несѣферінд пе Стефѣні-
цѣ ѣне де ані, вѣтрѣнѣ де кріте, дилѣнтат ди съцѣле
че ера кемат а апѣра, і'аѣ кършат вісаца къ сѣнет, нічі
аѣ лѣсат де осѣл съѣ о зрѣтѣ, ші л'аѣ осѣндіт а тѣрі фѣ-
рѣ а лѣса ви фііѣ, дикѣт къ дѣнса с'аѣ стѣнс семінціа
Драгонізілор, ші Домніа аѣ рѣмас астеѣзі фѣрѣ мо-
щеанѣ . . .

КЪ ТОЦІ.

Фѣрѣ мошеанѣ?

DOMNINA. (дн парте).

D-Zeale! че аздѣ? че ииторѣ не се дескиде! О Стефане, Стефане, дидцълепчвнеа та   вие, ми дѣпъ моарге.
(дхвръцоддзгъ не Негръ).

ШЕПТЕ. ИЧІ.

Деспре тоате ачесте дин пьвнтрѣ дивьльирі аззид по-
ноареле дерілар дивечинате, каре парте дин нава осеві-
реї реліціеї, парте дин целозіа політікь ми а лор несацѣ,
не дьштънескѣ ми конлѣкреазь кьтрѣ свръпареа ноастрѣ,
с'аѣ скълат асхира Молдоуеї Татарії, карії дн тїмпѣл
лѣї Стефан ВВІ, съв Менгли-Герей, не ераѣ алаадї, черѣ
амѣ ка съ ле трѣдѣтѣ Четатеа Алявъ кь олатѣрїле сале де
не Ністрѣ кь тот дермѣл Мьреї Негре пьн' ла гьра Дѣ-
пъреї. Полонїї реклатъ Поквдіа, каре кь сънцеле ми а-
зрѣл пострѣ ам къдїват ми о ам пьсрат дн кьре де
вл векѣ, Ънгьрїї претїндѣ съ денертѣм четъдїле Кїякело,
ми Чичев — анде Молдоуанѣл, дн пьтереа тратателор сфїн-
те, аѣ денѣс спре пьсраре, аверїле ми дресѣрїле сале
челе маї прецвоасе, еар конфрїдїї пострїї дин цара Ро-
шънъ, кълкьнд дивоелїле кь арме дитѣрїте, вреѣ с'а'шї
реашеде пьн' ла ала Сїретїялѣї марфїнїле челе векї а
дерей лор, дѣкьт дьштънїа де о потрївъ кь фрѣдїа, чеар-
кь не рьндѣ а не дїгїдї.

ПЕТРѢ.

Нѣ, цара нѣ се ва плека ла асемеде черерїї недрепте,
не кьт дн вїнеде ноастрѣ ва кьрѣе сънѣе патрїогї!

ШЕПТЕ. ИЧІ.

Дн асгѣ дгеа ми аменїндѣтоаре днпрецѣраре, Дїреп-
татеа адѣнатѣ дн сказлѣл Сьчевей, кеатѣ доатѣ цара ла
арме, спре а рьспїнѣе дн пьтере черерїле асвпрїтоаре а

domitorilor ei; ear пре воерї, воерїи ши тазїлї, дъпре
века датїнъ, 'ї дпвїтъ а се адъна ла Мітроноліа Съчевеї,
спре а оръндї челе неапърате, ши недптьрзїег а се але-
де пе върватъл къръеа съ се дпкредїндезе скїптъл, ко-
рона ши сната лї Драгош.

ПЕТРЪ.

Цара съ се дпкредїндезе ла чел таї преднїк патриот.
Деакъ сънделе лї Драгош аѣ дпчетат а кърце дп вїнезе
знї тощеанѣ, съфлетъл съѣ, че есте петърїгор, незтїп-
тїг вїеазъ дп зн варвар Ромълѣ, съ'л къртъп, съ'л а-
флътѣ, ши патріа нъ ва перї!

КЪ ТОЦІ.

Гръеаскъ патріа!

DOMNINA. (дп парте)

D-Zeale! Еакъ семпазъла de demълт ащептат! еакъ
плїпїреа кзвїтелор презїкьгоаре а лї Стефан! „Деакъ,
„дъпре воїнда лї D-Zeѣ, Bogdan ар шзрі, аѣ пе тронѣ аѣ
„конвѣгнд пентръ царь, фърь а лъса зн тощеанѣ, а-
„тзпче, дар нзнаї атзпче съ терцї кз фїїзл теѣ Пе-
„тръ дпайнгаа Дїрептъдеї ла Съчеавъ, съ'ї дпфъцощезї
„їсгѣ дрес Домнескѣ ши инелъл, ши съ вѣ съзпнецї ла а еї
„хогърїре!“

Еакъ клїна de а флїтвї пентръ патріе ши пентръ фїїзл
теѣ!

ШЕНТЕЛІЧІ.

Дечї, тоцї варвацїї, цзпї Міліанї, аскълтацї кетареа
дереї! Чеї че'с дпскрїшї ла оасте, кълърецї аѣ пе-
дестрї, съ се дпартезе кърнд, ши лънд терїнде ла дръп,
съ се дпшїре съв стеаръл Ауродълї лорѣ.

ПЕТРЪ.

Еѣ нѣс дикрїс нїкїре дитре оаменї де оаѣте, дар
ди нїма теа есте дитїнїрїтѣ даторїа чеа сьнтѣ кьтрѣ
маїка патріе. Мамѣ! еартѣтѣ! патріа є. мамѣ маї ма-
ре, еа тѣ кеашѣ, нѣ маї ногѣ рьтѣнеа аїче, тѣ дѣк кѣ
арташѣл, фрацїмор! кѣ міне!

ПАСКАРІЙ.

Тодї се мерцет пентрѣ царѣ, сѣ не апърѣтї фамїліїле,
конїї нї торшїнтеле пьрїнцилор.

МА. ІАСНІНА (дїя парте).

Оаменї давѣлї с'аѣ апрїнс, чеа сѣ фїе?

DOMNINA (дїя парте).

Черѣл фавореазѣ а те кеаѣре, (кьтрѣ Петрѣ). Шї а маїчеї
таде нѣма есѣ патріа, нї еѣ вїнѣ кѣ тіне.

ШЕНТЕ. ПЧІ.

Тотѣ столѣл вострѣ се дитре ди васѣл теѣ, кѣ карї-
ле нѣлѣ ла чегагеа. Гертїнеї вон мерце дїнпрезнѣ.

ПЕТРЪ.

Вїе кѣ пої нї оаседе пастрѣ, пентрѣ каре кѣ тодї ап
цзрат а о ацзѣра. Факѣ-їсе леѣе нї педансѣ крѣнтѣ
зрїторїѣлї дефаїтеї сале!

Кѣ ТОЦІЙ.

Педансѣ крѣнтѣ пелецвїтѣлї! рїнїторїѣлї!

DOMNINA.

Сьнѣд есте, цзрїнїнїлї дїострѣ, еѣ дїсанї о воїѣ кон-
дѣче ла Свчѣава дїнаїтгеа Дїрентѣцеї, черѣнд леѣе ценгрѣ
дѣнса, Амѣ тѣ дѣкѣ сѣ факѣ прегѣтїрїле де дрѣт. (дїя парте)
Сѣ скотѣ дїн аскѣне дресѣл чел сьнцїѣ де ла каре а-
тѣрнѣ нїторїнеа фїѣлїлї теѣ! (Се дѣчет).

SCENA XXI.

Чел де маї пайге фъръ DOMNINA.

МАЛАСПИНА (дн парте).

Ах! че нѣ ам ви меодѣ съ тѣ факѣ повъзѣт^к— нѣ щѣ, дикотро с'о анѣкѣ!

ПЕТРЪ (дн парте).

Соарта ми' се съпинеазъ! Че феричире! докъ дорѣри а ѣпинеї теле: патриа ми аморка тѣ кеатъ, амвї тѣ вор днесфледї ми тѣ вор кондѣче ла трїзмфѣ. (кътръ цопорѣ). Паскарї! пѣтанї! днартацї-въ! — Мѣна меа къ оаспеле посгрѣ ми къ тот столѣ се вор сѣи дн васѣла Домпескѣ, еѣ къ Черїнат дн вѣрка чеа тїкъ вои дѣтї днаїнге сире а повѣдї калеа не апъ, пѣн' ла Гергїна, де аколо, не вом дндрѣна дн сѣс ла Сѣчеавъ, сире а не дншїра знде ми кѣи не вор рѣндѣї, ми сире а днвредїнѣа Дїрентѣдеї пре асга, каре ка ми нагрїа, есте азї орфанъ. Бар ачеї че вор рѣшьнеа аїче, днтѣреаскѣ ми пѣзаскѣ тоате трекѣтоареле ка сѣ нѣ рѣзватъ стрїнїї нїчї фѣцїшѣ нїчї не фѣрїшѣ.

ШЕИТЕ. ІІЧІ.

Маї алес пѣзїцївъ де ачеї стрїнїї, де каре цара фѣрїїказъ сѣс деосевїге тѣече, чеа маї таре парте адѣиї де Стефѣнїцъ пентрѣ зрїреа пелеѣвїрїлор сале. Ачестїа, рѣмїнд акѣта фъръ канѣ, знїї с'аѣ днтрѣнїг дн ванде де лотрї, алѣїї прїи миї модѣрї самѣвъ венїнѣ шї дїскордїа.

МАЛАСПИНА (дн парте).

Сант Антонио де Падова! нѣ кѣиѣа . . .

ПЕТРЪ.

En дрѣмецѣле! Венеціанѣ, доктор ши пелегринѣ, сзпне-
тъл Бѣчкнѣлѣи аѣ фост днтрерѣнт а ноастрѣ конкорѣре,
авѣта ен сѣ'тѣи чѣтещѣ а та карте де дрѣмѣ, стрѣнѣ'дѣ
де нос ачел дресѣ преѣвос. —

МА.ІАСНІНА.

О ѣне Міліан! D-Zeѣ се дикѣнѣне пропѣнеріле тале
челѣ тарініноасе, амѣ вѣдѣ къ аведѣ алте лѣкрѣрѣ тарі а
дрѣце, нѣ те нѣне къ эн дрѣмецѣ мізеравілѣ. Еѣ квноскѣ
кѣпріндеѣеа ачестеі вѣрѣдѣ (рѣдікѣ де нос картеа ши вра сѣ о деѣ лѣі
Петрѣ). Еар де воедѣ а те дикредінѣа де адѣнѣрѣ, че-
тещ'о днскнші! къ сѣ тѣ дѣкѣ дн калеа теа ла Іерк-
салімѣ, сѣ плінескѣ канонѣл ішнѣс де Папа! D-Zeѣ сѣ
віне кѣвінтеѣе днтренпріндеѣеа воастрѣ (вра сѣ се дѣкѣ).

ПЕТРЪ (днтінзінд тѣна спре карте).

Стѣ! ен сѣ vedemѣ маі пайнте чіне мерѣе ла Іерѣса-
лімѣ? (не кѣнд Маласніна 'і днтінде тѣна къ картеа, Петрѣ 'і спѣлѣе де не
канѣ глѣга де пелегринѣ, къ дѣнска каде перѣка, варна ши шантіа, дикѣт Маласніна
рѣтѣне ѣне дн костѣм Венеціан къ доѣ пѣтпаре ла вѣрѣ). Кѣм? ла Іер-
ѣсалим къ доѣ феѣе, ласѣ вна аіче!

ПАСКАРІЙ.

En vedeuѣ не чіне ам адѣпостіт ши ам оснѣгат?

МА.ІАСНІНА (дн карте).

Сѣнт перѣгѣ, дар нѣ воіѣ пері сінѣрѣ.

І.ІЕАНА (рѣвенітѣ дн гѣндѣрѣ).

Амар міе! че вѣдѣ, еакѣ чел че т'аѣ рініт дн вісері-
къ ши т'аѣ дикіс дн тѣрнѣл кодѣрѣлѣі, анѣраѣі-тѣ (снѣрїетѣ
фѣѣе спре касѣ Домнінеі ши каде дн краѣелѣ еі).

SCENA XXII.

Чей де маї пайнте DOMNINA.

LIEANA.

Мамъ, мамъ, аскъндемъ, еакъ рѣиторіѣл теѣ!

ПЕТРЪ.

Лъ те теме, алинъ-те, а та певътъмаре есте атъг де сѣкръ ка шѣ педѣанса ачествѣ хоуѣ къртврар, каріле ть динѣга съ шѣ четескѣ кеар еѣ сенгенда торцеї — дѣе фръшоасъ Доамнѣ, сънт даторѣ амъ къ а ме тьлтѣре дѣн кърседе сале, (кътръ Леана дѣ секретѣ). Цътътатаеа вѣне-фачереї шеле тѣаї дѣтърнат, роуъ-те съ'цѣ рѣтънѣ даторѣ къ чеаалатъ парте.

ШЕПТЕ. ПЧѢ.

Съ нъ дѣтързіешѣ, съ терцешѣ, дѣпрецъррѣ греле не кеатъ.

ЧЕРІНАТ.

Че фачет къ ісгѣ лотръ?

ПЕТРЪ.

Дѣ варка теа нъ дѣкаѣѣ треї, къ еѣ къ Черінат не вом съї прекът ам зѣс, спре поаъдѣреа калеї нѣнтре а-рѣнѣшѣрѣ шѣ плагїї.

ШЕПТЕ. ПЧѢ.

Съ се леце спре назъ дѣ фъндѣл васѣлѣї теѣ, съ'л трѣдѣтѣ Анродѣлѣї дѣн четатеа Гергїнеї.

МА. ІАСПІНА (дѣ парте).

Мѣншат! нѣї ала декът шѣгма інчендіаръ, кѣре о ам

ла mine, такар се арѣнкѣ дн барка наскарѣлѣ (се фѣришазъ пе днчетѣ, шѣ арѣнкѣ зп пакет дн баркѣ).

I. JEANA.

Пентрѣ D-Zeŝ! нѣ пѣнецѣ не ачест фѣршѣкѣторѣѣ кѣ mine ла зп локѣ, кѣ елѣ кѣ а сале саганѣче дрецерѣ, нрѣн а-вѣрѣ аѣ нрѣн дѣкѣнѣтѣчѣ тѣ на оторѣ, маѣ вѣне пѣнецѣтѣ не mine сѣнгѣрѣ дн барка чеа мѣкѣ.

ПЕТРѢ

De'ї аша, спре фѣрѣреа тѣгѣрора, съ се нѣе пе ванѣгѣл дн барка теа, шѣ съ се леѣе ла кѣтагарѣѣ, еар барка кѣ ѳ фѣне де васка чел марѣ се вѣ тѣрѣе дѣуре ноѣ. Че-рѣнат нѣ еѣ вои нѣтеа повѣдѣї-ѳ шѣ де аколо.

П. ІСТАНШІ (апѣкѣ пе Маласпѣна, шѣла дѣкѣ ла лѣѳтреанѣе апоѣ іа леа-гѣ ла кѣтарѣѣ).

Хаї, съ те ашезѣтѣ кѣ фаѣа спре Іерѣсалѣмѣ, съ нѣзѣ де пе амѣ зпа дѣн челе доѣ нрѣчѣ де пе Голгота.

МАЛАСПИНА.

Нѣ, дн асть баркѣ, нѣ, дн ачееа.— нѣкѣре, ам апаѳтема Панѣї съ нѣ зѣвлѣ пе анѣ — сѣаѣ де нѣ, нѣнецѣтѣ дн паска чел марѣ, ла пѣчоареле воастре, легат ка пе зп склав, ка пе зп пѣкѣтѣс, съ тѣ рѣгѣ пентрѣ тѣнтѣїреа тѣтѣрора, (пѣтрѣ Петрѣ). аї вѣзѣт кѣ рѣга теа те-аѣ ѳост скѣпат де фѣргѣнѣ, ноате съ се маѣ тѣтѣпле. . дн калеа поастрѣ! . . аѣзѣцѣтѣ . .

ПЕТРѢ.

Нѣ аѣзѣт дѣкѣт кѣтареа патрѣїѣ — фѣраѣлор, тѣмѣ. доамно! ла дрѣмѣ — съ пе дѣтѣрѣкѣт. —

DOMNINA.

Маї нѣїнте съ черет аѣкторѣл лѣї D-Zeŝ, дн істѣ марѣ момент а днтрепѣрѣнѣреї поастре.

(Тоѣї днѣенѣнѣко днлѣнѣтеа нрѣчѣї).

ХОРЪ. I.

Авз о сънтъ кръче!
Ръга авз а лѣ паскар,
Сетнѣа тѣѣ, че кондѣче
Къгръ тріѣмѣ ші алтар,
Сънпн съ не стрѣлѣче
Съ не-ѡдѣте ал тѣѣ хар!

ПЕТРЪ.

Домнѣа къ пої, фрацілор нѣ днзадарѣ аѣ рѣсвнат пре-
сте лѣчѣа ачестѣ лѣкѣ, вѣч'мѣа рѣзвѣлѣкѣ, (апѣкъ handie ma
din тѣна стегарѣлѣзі) Нас дншнте! (къпѣтѣ):

„ Астѣзі рѣсвне вѣчѣмѣа
Din къмѣѣ пѣн' ла мѣнте,
Съ скѣнтѣеѣе артеле
Дн враѣѣа Молдовѣа!

Снре аѣѣторѣа натрѣіѣ
Тоѣі фѣііѣ ѡї съ вѣе,
Ші 'н сънтъ вѣтѣліе
Съ факѣ-а тріѣмѣа
Moldova!

Астѣзі рѣсвне вѣчѣмѣа,
Din къмѣѣ пѣн' ла мѣнте
Се скѣнтѣеѣе артеле
Дн враѣѣа Молдовѣа.

(Фѣлѣѣертъ,— de departe се азѣѣ тѣпете, Domnina, Мѣана, Петрѣ, Шептѣліѣі. Черпнат
къ днпартѣѣі се сѣе дн вас, не а кърѣа ковертѣ Петрѣ къ хорѣа къпѣтѣ строфа de
не крпѣ, аѣѣі паскарі] рѣтѣаші не мѣа салѣтеазъ пѣрчедереѣа, зп м' крѣѣѣ кѣрѣзвѣѣ
се фортѣеазъ дн вер, іпченліѣа прорѣѣтне дн наркъ, Мѣласпна, чеаркъ а се діѣпо-
да, ші дѣпѣ че л'аѣ къпрѣсѣ фѣяѣа ші дѣсѣа чел' тѣре аѣ пѣрчес, ел дезлегѣндѣсе
се арѣпкъ дн потѣ. Корѣіна каде).

PETRU RAREȘŪ.

PARTEA II-a.

P E R S O A N E,

PETRU, surnumit Rareșu, de 20 ani.

DOMNINA, muma sa.

ÇERINAT, fratele ei.

ILEANA, o giune necunoscută.

MIHU.

VARTIC Visternică,

CUCOARA.

HERA, Chelarul.

BRUTU,

ȘEARPE,

HORA, vornicu'l.

BALICA.

VARTIC fiul.

CORNEA,

GANEA.

} S e n a t o r i.

ARBORE, Campo-duca

TROTUȘAN Logofêt.

COSMA, Parcalab de
Suțeava.

} Domni interimari.

GIACOMO MORA, medicu Venețian.

Un S e t e a n cu fia-sa.

Ostași, poporū.

Sçena urmeasâ la Suțeava și în taberâ, la anul 1527.

PETRU-RAREȘU.

ACTUL I.

SCENA I.

Reprezintă apartamentul Trotusanu-lui. Noapte, el sede lângă o masă pe care
arde

TROTUȘANU.

Segeata aŭ sburat din arcă, deacha voi nemeri ținta, atun-
cea se va plini doru'l cel mai aprins a inimei și al ambiției
mele! Ce nu poate cutesa un omă invitată de acese doue
patimi puternice? Repaosul vieței, averea, ah! până și con-
știința sufletului, toate le amă sacrificat acesorî idoli nesețioși,
la carii se închină tot omul, ce nutre în sină santa schintée în-
demnătoare a eși din gloata cea comună a oamenilor, spre a
făptui lucruri folositoare patriei și ilustrătoare făptuitorului.
În politică toate sunt ertate; de și am pâșit pe o cale peri-
culoasă, dregerile mele n'aŭ țintit decât la fericierea și gloria
patriei, astă cale eŭ 'iam deschis'o prin pericolul vieței mele,
mântuind'o de domniea neferice a lui S t e f â n i ț a, — Dum-
neđeŭ se'l erte! — Dar moartea sa nu aŭ stîrpit ânche tot reul,
che, prelangă nemiciii străini, de care patria este încinsă, și
sunt purure dispuși a se folosi de turburări, seaŭ și a le și
provoca, neamiții din năuntru sunt mai periculoși. Ambi-
țioșii, grupați în partiđi, sub diferite denumiri ademenitoare,
nu țintescu decât la dregători, la mijloace de a se înavuți din

sudoarea țeranului și din averea care strămoșii au dăruit pentru fapte plăcute lui Dumnezeu. Prin aste țintiri egoistice și ambițioase, neconținut se întreține o febră, care neputându-se alina acum, voiți a-mă folosi, ché giumatatea lucrului au făcut așel ce bine l'au început. Lăsând pe alții să se certe între dânșii, eu imi urmesă calea propusă, întrebându-mă de oarbe instrumente a planurilor mele. Soarta imi surride! . . . De aceea, pas înainte Troțușan! (se scoală de pe scaun.) Închê o di, și eacha voiți seșera fructul ostnelilor și a sacrificiilor mele, pândind a prinde din sboră fortuna cea nestatornică. Ear dachă asta dina oarbă, s'ar face mie necredințioasă, și se me restoarne din culmea glorioasă unde sunt aproape a agiunge, atuncea căderea mea, însoțită de tunetele vendetei, va oboři împreună și pe rivalul meu, așel fantastic Brutu care pretinde că cu numele istoric au moștenit și caracterul stoic a Romănu-lui antic, după proverba ché nu departe de la trunchiă cade pomul seă! Dar, nu ȳea sama ché și pomul putred neaparat cade, nu departe de trunchiul ce l'au produs!

Din nenoroșire Brutu, prin limbușia sa, și ideile utopice periculoase, au adunată în giurulă seă o ceată numai puțin fantastică, care visasă planuri în contra șelora ce eu le am urdit, și care ar putea amenința viitorul! . . . Dar, prepusuri înveninătoare departați-vă de la mine, în agiunul fericișiei nu turburați seninul șe'mi suride ca o dulce recompensie a ostnelilor vieșei mele, și pe care tiranul Ștefănișă, chear în neștiință, de minune au favorat.

Vășind eu cât de crudă se făcuse domnia așelui nepotă a lui Ștefan șel Mare, și ché în loc de amoriul supușilor, elă ș'au tras ura și blestemul public, preferind eu a sa dechă a șerei peire, am căutat ai grăbi căderea prin toate mijloășele, mai ales lăsindu-mă frăul distramărilor la care o patimă neferișe il mâna. În adevăr, ché el au moștenit caracterul în-

treprinđitor a strâmoșilor, însă, statornicięia sa o întrebuiņa nu pentru ęele bune, nięi se decurajase de vre o pedicâ. Cu toate chę cunoștea îndemânarea ęe'i făęemũ de a 'i se plini dorințele, Stefânișă, dupre natura tiranilor, cređinduse îndrituit a plini toate în țarâ, și a satisfaęe gusturile sale, în loc de recunoștințe și simpatie câtrâ mine, umbla sę'mi ripeascâ chear odorul inimei mele, pe Jleana, pe care o adores ca propria mea viațę, Jleana, nepoatâ despotului Serbiei, pe care eũ învan peșisem de la a ei pârinte, ęe de evenimentele politice cu atâța alți se afla dișterat. Dar, în astâ ocașie am învins pę nemulțimitorulũ meu rival. Pe când elũ întinsese aęestei vergure a sale curse infame; eũ, ca mai mult se atrag asuprai ura publicâ, am pus, ca în numele seũ, se fie Jleana ripitâ sara din bisericâ unde așista la rugâęiuni în aģiunul unei mari serbâtorii. De acolo apoi, satelișii mei o transportarâ repede la un castel așędat în codrul Tigeęiului, loc pușin cunoscut, cu scopũ cha ea acolo se remâe pânâ când țeara va fi de aęel monstru mântuitâ; atunęe mergând eũ în persoanâ spre a o elibera, voiũ fi de densa considerat ca al ei mântuitor, și cu'drept ea avend sę fie mie recunoscâtoare, vamĩ mârturisi simpatiea sa.

Amu ręul s'aũ disredâęinat prin moartea tiranului, dar tot odatâ cu dânsul aũ perit și râdâęina ęea anticâ a dinastiei Dragoșidilor, care, prin Stefânișă aģiunsese la putregiune! În astâ crisâ periculoasâ pentru patrie, barbașii, cariĩ staĩ în fruntea ei, aũ ocașie a vedera patriotismulũ și înțelepęiunea lor. Nu'i îndoealâ chę numai unul are se ocupe tronul ęel vacant, dar, ęinei aęel unul? Vedũ pre mulți cariĩ se credũ a fi demni a purta strâluęirea coronei, dar, oare pute-vor susșinea și povoara ei? Alegerea publicâ și liberâ, aęelũ drept antic al aũtonomiei de care se înmândrește Moldova, va curma îndoeala asupra legalitâșii voturilor, châ; nu întrigele, nięi fortuna oarbâ, ęi, dreaptâ giudecatâ, opiniea și voa-

cea poporului care este voacea lui D-zeu, voru proclama pe candidatul Domniei! — Nu! — corona lui Dragoș, de acum nu'ni va scapa! Toate măsurile am luat ca votul unanimu să se unească asupra Campoduçelului Arbore, çel mai illustru veteran a oastei noastre.

Oștenii il adoreasâ și tot odatâ il compățimesc pentru lovierea cea crudâ çe aũ pățimit familia sa de la Ștefănișă, care 'iaũ omoritũ pe fratele seũ și pre doi ai seii nepoți. Numai puțin ilũ vor preferâ și çeilalți candidați, chã el bãtrin fiind; alesul, dupre legele naturei, neintãrðiet are se facã loc altora. Toate açeste imi asigurasã corona și o paçnicã domnie.

Luãnd aminte chã alegerea Domnitorului, aũ fost la noi, ca în Polonia înveçinatã, o ocașie de a se închiega partide rivale și turbureri; legea moștenirei care avem a o restatorniçi, este o măsurã înțeleaptã și patrioticã spre a nã feri de învãluirii din nãuntru. Domniea viitoare nu ni va espune la asemenea pericole, pentru chẽ, Arbore prin giurãmãnt s'aũ îndatorit a mẽ înfiueca, și apoi la moartea sa, dupre dritul moștenirei, eũ am se urmeð în domnie; dar, și pãnã atunçe Arbore va purta corona ear eũ cãrma țerei.

Çe fericiire! mãne voiũ fi declarat fiũ de Domnũ, ear poimãne soțul Elenei! Astã stẽ între femeile Romane, creðinduse închisẽ de Ștefănișă; atunçe chãnd va fi de mine eliberatã, recunoștința mãntuirei sale o va arunca în brațele liberatorului, închãt, din sclavã se va face doamnã preste milioane! Toate imũ suridũ, deçi la lucru, chã fortuna agiutã pe açi sumeți.

En se mẽ ocup de trebile ðilei, astãði are a se închiega adunarea naționalã prin venirea deputaților din țeara de gios, cari lipsaũ spre a o complecta, pentru a se putea pãși mãne la alegere. Neaparat este cha se atrag și pe açești deputați în partidul meũ, prin mijloaçe care am întrebuiñtat cu çeilalți — (se aude un sgomot din afarã.) Dar, oare çine vine așã de dimineațã?

SCENA II.

TROTUȘANU și MORA cu un lanar în mână, după ce de trei ori bate la ușă,
intră.

TROTUȘAN.

Bine ai venit, Doftore, te-ai mânicat foarte; se vede ch^ê te-ai gr^âbit amⁱ adu^{ce} vre o bun^â știre, ch^â cele rele ni vⁱⁿ de sine. Asta ar fi mede^çina ^çea mai energic^â pentru p^â-timirea mea.

MORA.

Diua de ast^âđi este đi de cris^â, minuntele s^{ânt} prețioase și Ipocrates, dascalul nostru çel mare điçe: Ars lunga, vita brevis,—arta'ï lunga, viața'ï scurt^â! De a^çea se nu ni scape minutul favorabil pentru interesele noastre, care le condu^çem, dar tot sub înriurirea çereasc^â; de a^çeea, e^u m'am ocupat ast^â noapte cu observarea planetelor.

TROTUȘAN.

Spune'mⁱ oare çe ai descoperit în privința mea?

MORA.

Luând aminte la diagnosul p^âtimirei tale, am constatat cum ch^ê casul este complicat: în cap^u porțⁱ ambiț^{ie}a, în inim^â amoriul, ambe patimⁱ a^u prins adânc^â r^âdâçin^â. Se înț^e-lege ch^ê niçⁱ una niçⁱ alta nu se pot vindeca cu droguri din spiș^erie, ba înch^ê asemenea p^âtimiri, pot điçe, sunt dese-orⁱ încurabile. Deçⁱ, spre a afla o cur^â radical^â m'am adresat la a^çele puteri çe sunt în Sodiac^u înscrișe, și unde é ascuns^â soarta oamenilor.

(cu aer misterios.) Ast^â noapte am observat planetele dupre toate regulele astrologiei, a c^âreia științ^â am moștenit' o de

la nemuritoriul Handachi. De și asta cerească știința e persecutată de așii ce se dic spirite înalte, tot te pot încredința che astrele esercitasê o mare înriurire asupra soartei oamenilor. De la două planete depinde viitorul têu! De la Mars și de la V i n e r e a, Deimele armelor și al Amoriului: ambî lușeferi călătoreaũ astâ noapte într'o direcție, când, de-odată un nouru gros și de formă unui balaur, șercă a învâlui și a întuneca marșa astei măreațe pâreche, dar, o minune! a lor lucoare schînteii chear prin așel nour, și din sinul lor aũ ploat o grindenă de stelute încât se pêrea șerul arđitor. Asta'ı i-coana soartei tale: în arme și în amor vei șerca pediși periculoase, înse, prin ștatornișe vei triumfa. Aplicând ist fenomen la altâ soartă, vêdũ chê rivalul têu, care aũ ripit pe Elena și aũ mistuit'o în codrul nepâtrunđitor a Tigeșului, aũ pus'o chear în dispoșișea șa. Eũ am trimes acolo pe bravul nostru Veneșian Giacomo Padella, spre a șerceta starea ei și spre a ni adușe știri prospete de la turturica, care suspinâ în așea cușcă, înse duple firea paserilor ea suspinâ, nu spre a fi liberata, și, spre a avea un companion. Eũ 'iam trimes știre, chê peste pușin suspinul ei se va prefașe în cântic armonios.

TROTUȘAN.

• Spre a învinge indiferenșă, de nu antipatia ce are asuprâmi, de și nu mê cunoaște decât duple nume și false acuseri, și spre a asigura efectul moral, îndată ce se va închea alegerea Domnului, și eũ voiũ fi proclamat de moștenitor a suveraniteșei, sub pretestul de a visita șetatea Albă de la marginea Moldovei, eũ însuși voiũ călători acolo; strălușirea pompei, cu care voiũ fi încungiurat și generositatea care nu voiũ crușă întru șoate, va captiva mie nesmîntit inimile poporului și a Elenei, care în mine va șinti toată a ei șperanșă. Dar, șoate așeste atârână închâ de la un fir subșire pre carele o micu suflare de fortună l'ar pute șfarma!

MORA.

În asemenea casă, neaparat este a întrebuița tactica necunoscută neamișilor; diplomația și ferul sunt întru adevăr arme puternice și tutulor mai mult cunoscute decât arta machiavelică; aceste doue ingrediente, în dose cuvînite amestecate, producă o doctorie eroică, la care nu poate rezista nișă o patimă; o murse, un hapă înaurit, desarmează pe tot dea-una pe inamicul șel mai puternic. Prin asemenea arte, țara scapă pe totă de-a-una de nenoroșirea de a fi sugrumată de doue partișă, care, sub pretest de amor, o spintică în doue. O singură putere se domnese, atunci, poporulă mai bine se mulțemește cu un tiran decât cu deșe.

TROTUȘAN.

Nu é amu nevoe de asemenea doctorie eroică, elecsirul meu, așel de aur, este astășă arma șea a-tot-puternică la care nișă mintea nișă inima nu potă reșista. Creșă tu, che toșă așă cară poartă în gură cuvântul de patrie, nu ș'aă format a lor programă în șe șnod se monopolese ferășirea ei? Greutățele șe îi întimpină întru realizarea visului lor de aur, 'i esaltează prin ideea istorică; dar, îndată șe li s'ar da un os de ros, patrioticul parocsismă se astâmpară, și — țeara é mântuită!

MORA.

Sunt încredinșat che mai bine cunoșă pe adversarișă tăș, decât dâșășă pre tine; de așeaa, și triumful tăș are șe fie mai sigur. Măș temă însă șă postelnicul Brutu, prin limbușia lui se nu fi atraș în partidul seă, pe mai mulșă din deputașă, cară nu se dirijase de adevaratul interes a țerei, și, de corifeișă gibașă șe caută a o exploata în folosul lor.

Așestora li ar fi hultuit ideea, che mai bine ar fi a guverna țeara prin un sistem oligarchică de Triumviră, aleșă pe tot a-

nul precum aũ fost în Roma anticã, și precum urmeadã ađi la noi în Veneția.

TROTUȘAN.

Se înțelege che între așii triumvirii, Postelnicul Brutu, ar fi cel întâiũ, și în urmă poate singur dictator a țerei; dar, astanu 'i se va nemeri pânã când trãește Trotușanul! Eũ cunoscu pe deputații noștri, și am cuvânt a mã întemeea pe majoritatea lor, dar pe deputații din țara de giosũ, cariĩ vinũ împreună cu țetele înarmate de la Dunãre, pe așiea nu'ĩ cunoscu, și așeptũ astãđi cu nerãbdare a lor venire spre aĩ putea catehisi și aĩ îndoctrina pânã mãne. Întãrđicrea lor imũ aduce oare-care îngrijire. Corieriĩ trimeși în a lor întãmpinare, încã nu mi'aũ înștiințat nimicã.

MORA.

De și pedestru eũ umblu mãi repede; acumu de-odatã mã duc la spițerie sã pregãtescũ pentru toatã întâmplarea niște hapuri Venețiane; care, spre a se putea mãi lesne înghiți 'știĩ che aũ nevoe a fi presurate cu pulbere de aurũ.

TROTUȘAN.

Înțeleg, astiđi trebuesc toate a fi înaurite; ferul și aurulũ sunt preputerniçi alieași. În așelũ scrinũ este pregãtit arsenalul nostru pentru astã scurtã campanie. Iea de acolo o pungã, deșartã'-o cu înțelepçiune, dar fãrã economie între bravii tãĩ compatrioți, cariĩ se fie cu privighere la aplicarea instrucțiilor date; ea pentru tine niçi odineoarã nu se va deșerta.

Ear acum, Iea bine sama se nu te vadã aice niçi chear din partisanii cariĩ cunoscu legãtura familiarã între noi, cã misterul é basa succesului. Ear acum pas sãnãtos, și la lucru Mora.

MORA

Eachă mă duc, și mă învârtesc repede, chē, nu în vană mă cheamă Mora. (Se duce.)

SCENA III.

TROTUȘAN [sîngur.]

Cât de prețios este un doctor. Amic casnic, el tratease când sanatatea, când dirigease intrigile; și cu a sa duplă artă se face neaparat mădular a familiei. Istă Evreu diplomat mai bine mă servease decât agenții și consilierii Creștini, cari învâțați pe la străine Academii cu grad de doctor, voescă a plini uestiți mari prin metodulul cel simplu și tot pe față! Ea de aceea nu li se nimeresc toate, orî cât de bine ar fi proiectate. Vivat Venetia! Moldova 'i trimete buși de țeară de Vaslui, ea noue balerçe de zechini și câte un dascal din Academia Mahiavelicâ. [Caută la fereastră.] Dorile începă a răsări, și Cosma nu mai vine, precum vorobisem ieri sara, — fiecare minut atât de prețios, astăzi mai repede se strecoară; dar, eacă nu's ține se apropie.

SCENA IV.

Trotușan, Cosma.

TROTUȘAN.

De cea atât de târziu, frate?

COSMA.

Nu târziu vine cel ce aduce bune novitale.

TROTUȘAN.

Se vedem deci, ce'mi aduți pe mănecate?

COSMA.

În a mea însușime de Parcalab ȳetăței Suceava, făcând revisia cuvenită, raportesu, chē toți ostașii carii compun garnisona, precum și ații în tabără adunați, sunt în partea noastră. Dupre ordinul dat de căpiteniile fie-cării ȳete, toți aũ depus astă noapte giurământ de credință lui Campodușele Arbore, de a susține alegerea sa de domnũ până și în puterea armelorũ; fie-căruia am dat giumatatea somei giuruite pentru asta, alți giumatate după plinirea alegerei; car căpiteniilor li am promis încă și înaintire la rangũ.

Dee Dumneșeu chã ȳele alte ȳete sê se supue atât de ușor la asemenea îndatorire, chãci numai, atunciã vom putea fi siguri de vinșeala causei noastre. Intârșiereã venirei ȳetelor din ținuturile de gios adușe și mie oare-care îngrijere despre conformitateã opiniei lor cu interesul nostru, mai ales a oamenilor de oaste, carii se rașimã pe iniporțența și puterea armelor.

TROTUȘAN.

Eũ cred chē spetacolul ȳel mãreșu și noũ pentru generația de astãdi, care se înfãșoșadã după sute de ani, prin stângerea dinastiei Dragoșidelor, va deștepta patriotismul public a unui popor crescut în neconțenite resbele, și alegerea va cădea asupra ȳelui mãi însemnat reprezentant a eroișei oaste. Chãci, mãi ales în înpregiurãrile de fașã, oastea va fi rașimul nostru; chē, în un timp ca așeșta, nu pama, nișã limbã unui logofãtũ; și sabia unui ostaș ni poate mãntui.

Intru adevãr, deachã de la noũ conductorii poporului, țara ȳea sbușumată de atâteã suferinșe, așteaptã mãntuire; apoi este neaparat chã în fie-care alegãtoriũ se hulțuimũ credința și principiile noastre în un mod atât de hibașiu, chã fie-care sã le creadã rãsarite chear din crieri seș, și în bunã

credință să le susție cu cuvânt și cu faptă spre a agiunge la scopul nostru. Drept care, neapărat este cha îndată ce vor sosi Gioseni, să'i înbrătoșem cu căldură frățască, și să'i legăm cu noi mai nainte de a fi ei ademeniți de oposanții.

COSMA.

Cuvinte înțelepte ai rostit; pascarul, ca să prindă pește, așteaptă să se turbure apa, eu am și trimes pe confidenții mei intru întimpinarea Giosenilor spre a pregăti spiritele lor și a preveni uneltirile neamiților. După asemenea măsuri, nu cred chă îi vor putea paralisa planul cel gibaçiu care noi l'am urdit de a se încredința frânele domniei lui Arbore, unicul gloriosul reprezentant a oastei valorosase.

TROTUȘAN.

In adevăr, candidatul nostru este unicul veteran rămas din legiona cea eroică. Astăzi am avea mulți candidați de domnie deachă secura cea cruntă a lui Ștefăniță Vodă, nu ar fi văduvit țara de çii mai bravi a ei fi! — unde's nepoții lui Arbore, unde's fi săi Toader și Nichita, care în giunie înflorită au arătat o virtute bărbătească? Scaparea și păstrarea ațelui din urmă ramă al Arboreștilor, sântem datorți numai unei minuni; cha și cum proniea de pe atunci l'ar fi merit la o înaltă chemare, spre a cuprinde tronul Moldovei și a servi de instrumentu a planurilor noastre, Plininduse ațeste sub umbra legalității, duple tocmala secretă încheată între noi, eu, îndată çi voi fi înfiuit cha moștean a tronului, voi împărți cu dănsul cărma Domniei.

COSMA.

Sarçina cea grea nu o vei purta îndelungă preste umerile tale, chăci, natura se va grăbi a reclama driturile ei, și va chema la repaosul eternu pe bătrânul figurant.

TROTUȘAN.

Vie orî cât de târziu ațea ȃi. titlu' șî pompa domnească îndelungă sê fie a lui Arbore, noi doi măi bine sub a lui umbră șî respundere vom governa țeara. Atunțea, măi ușor ni va fi sê putem mulțemi pe partisanii conlucrătorii interesului nostru, prin daniil de numeroase moșii domnești, șî recompensii naționale din generositatea Domnitorului, sub cuvânt de recunoștința patriei.

COSMA.

De șî toate ni se par bine combinate pentru esbutirea planurilor noastre totuși, așî dori măi ne'ntârțiet a le realiza, nu cumva un eveniment neprevățut sê surpe edificiul rădicat prin atâtea sacrificii.

TROTUȘANU.

Increde-te în steaua mea, care până acum nu s'aũ întunecat, șî desc-orî chear p'între nourî aũ resbățut a ei lumină, ca sâ mē conducă pre calea care mi'am propus șî ales d'între altele țe mâna la retățire, (cautând la fereastră) însă, eaca resare soarele șî cu elũ ni vine șî Campoduțele Arbore.

SCENA V.

ARBORE,

(Ță de măi uahite carii sãrut mână.)

Domnul fie cu voi, feții mei. Am întãrțiet a veni, che nu numai anii țî, măi cu samă grija pentru țeară, obosescũ vêrtutea țe mi'aũ măi remas, fost'am șî eũ odineoarê ca voi, dee țerul se agiunței șî voi ca mine. (Șede pe scaunũ.)

TROTUȘAN.

Se cuvine luptă, cățî triumful nu se capățã fără ostenele,

cel ce bine a început, pe giumatate a plinit a sa întreprinde.

Având asemenea vii exemple înaintea ochilor, nu ni putem abate din calea mântuitoare pe care ni conduce o înțelepciune cercată în atâtea mari împregiurări, mai ales, când a noastre principii patriotice vor fi susținute de puterile unite și de energia Domnitorului de care suntem astăzi lipsiți.

ARBORE.

Fiilor! Voi nu puteți poate încă cunoaște că într'o inimă cercată de atâtea valuri a unei vieți îndelungate, ambiția nu mai prinde loc. Eū mē cutremur numai la ideea nenoroșirilor ce ar produce ambiția și rivalitatea ce ar despărți în douē tabere nemice pre fi a unei și singure maice! Cum! Români din una, și Români din altă parte, sub tot ațele flamuri glorioase, sub care în mi de lupte a învins, se dee cel mai funest exemplu de orbire și de furie de care ar fi în stare a se încrunta, c'nd s'ar subgiuga de patimă? Ambițiosul, orī cât se stolește cu titlu de patriot, preferind pre a sale decât interesele publice, nu este decât cel mai periculos inimic a patriei sale.

Deachā me alegeți astăzi a lua asupra mea o sarčinā mai presus de virtutea fireascā, este, chē în asemenea crisā eū sacrific patriei cele de pe urmă a mele puteri, ca sâ servesū pentru puțin timpū de treaptā altui mai demnū a guverna în împregiurările de astăzi. Sūnteți marturi chē în vanū am cercat a feri de coronā aste come, încăruntate sub coiful ostășescū. Dar, aibe patria cele de pe urmă precum le-aū avut cele întâi țile a vieței mele, deachā prin asemenea sacrificiū voiū putea hultui chear prin sângele meū preste ramulū cel anticū a Dragoșidilorū o noue dinastie credințioasă principiilor care până acum aū conservat patria.

TROTUȘAN.

Părinte Campoduțe ! In anū giuiviei, cu aprodie ai combătut alături cu nemuritorul nostru Eroū cu carcle ai împărțit osteneala și gloria în nenumerate lupte; astăzi rămând singur din glorioasa țeată, providența ți'au pastrat o glorie mai mare, aceea a mântui țeara din ripa peirei, la care au adus'o tirania lui Ștefăniță, lăsind'o văduvă de Domnū și de ții mai demni a ei țețeteni, între cari se numeră frații și nepoții tei. Astăzi singurū ai ramas d'ntre ții mulți patrioți, în cari rađema speranța viitorului ! Credințioși reprezentanți din partea lor, noi cu tine formămū treimea țeă nedespărșită în amorū de patrie, în statornicie și în aprodie. Sub asta flamură sēntemū siguri a învinge, și Dumneđeū ni va favora a supune și a sfērma pe dușmanii din nāuntru și pre ții din afarā. De aceea, māne fiind điuva țeă criticā și solemnelā, se înoim a noastră legăturā prin un giurāmantū religios !

ARBORE.

Așa precum pentru astā memorabilā încungiurare ni-am fost înțeleș, eū rămān statornic; de sūnteți și voi, țețească-sē încā odatā dresul țe s'au încheiet.

TROTUȘAN.

(Scoate o hārtie si cetește.)

„In numele sāntei și nedespărșitei treimī, sub-însemnații șerbii lui Dumneđeū, patrioți, pārinți a Moldovei, și a nume: Eū Arbore, Campoduțe; Trotușanu Visternic, și Cosma Visternic, declarēm în cuget curat, cā veđind patria a-giunsē aproape de ripa peirei, la care au împins'o Ștefăniță, Dumneđeū se'i ierte pacatele, și cu a căruia moarte, urmatā forā a lassa moștenitor legiut la tronul Moldovei, stāngân-

duce cu densul vița strălucită a Dragoșidilor, care din neam
aū domnit preste astâ țeară spre lauda lui Dumneșeu și glo-
riea patriei; și vedînd că lipsa de cap a statului, nu numai
chê aū produs o lîngeșime în Guvern, și, aū desbinat fa-
miliă prin poște și pretenșii ambișioase, și în loc ca în peric-
ol se'î mai unească, nu numai iaū desbinat în partișii înimice,
dar încâ aū învitat și pe străini asupra-ni. Noi ni-am întruniș
tustrei în cuget curat, se întrebunșem în adânc secret, ca, cu a-
giutorul de toate mijloașele morale și materiale sê mân-
tuim patria din pericolul vederat, care înfășoșase alegerea
Domnitorului Țerii, producând desbineri și ameninșind chear
lupte între frașii, de care aū a se folosi așii cu cuget reū și
străini. Apoi, spre a închide porșile la atâtea rele și a feri
țeara pe viitorul de turbureri, noi, împreună cu părșinatorii
noștri, ni-am învoit a alege de Domn pre unul d'între noi,
și anume noi doi pe venerabilul Campodușe Arbore, care aū
fost și cu toate a sale caractere este om de oaste. Ear
între noi ni-am giurat, ca îndatî după alegere, eū Arbo-
re care sunt fără fiū, se înfues dupre toată legea țerei pe
Visternicul Trotușan, de fiū și moșșenitorul a neamului meū,
carele prin asta va fi declarat și moșșean legit a tronului,
ear în locul seū de Visternic voiū urma eū Cosma.

„Pentru păsirea așestor măsuri, ca unice mântuitoare țerei;
fie-care din noi aū luat îndatorire a lucra în cuget curat, cu cu-
vânt, cu faptă și la nevoie chear cu arme. Așeste le-am sub-
scris cu propria mână și am adaos sigilul familiei. (Tustrei
sub-scriū și sigilcasê; asemenea fașe Arbore și Cosma, a-
dângând:) Așa Dumneșeu se agiute ca sê plinesc giuruinșa !
Nedespârșii în cuget și lucrare ! “

ARBORE.

Vie acum pârșintele sahastru ca sê sfinșească giurâmântul nostru.

TROTUȘAN.

Elu se află în camara alăturată unde 'plinește sfânta ruga.
(Deschide ușa, Sahastru întrâ.)

SCENA VI.

Çii de mai nainte SAHASTRU cu crucea si cu un vas în mână; tustref depun pe mas' sabiile lor în forma de cruce.

SAHASTRUL (așază vasul și ȃiçe :)

„Puneți dreapta pe marginea vasului cu apa ȃea sfințită și în cuget curat roștiți înaintea ȃelui ȃe vede și știe toate, despre scopul legătorei voastre, că veți plini ȃele câte cugetați și roștiți pentru binele țerei și lauda lui Dumnezeu, care întru asta sê vâ agiute; ear, de nu veți plini, temeți-vê de urgiea ȃerească care pedepsește pe călcători cu neputreȃirea corpului după moarte și retăȃirea sufletului până la ȃiua înfricoșată când urmecaȃ fie-ȃine după faptâ a lua întâiū recompensa ȃea dreaptâ în Paradis, seaū în fundul Tartarului.

ARBORE.

Așa fie; că, mântuirea țerei fiind unicul scopu a legătorei noastre, niçi unul sê nu se teamâ de pericolele întreprinderi, dar sê se c itremure de pedeapsa, cae unu trădătoru ambiȃios este rezervată de contimporani și de posteritate. Deȃsicia noastră de a sprijini, a apêra și a susține prin sacrificiū patria, o întêrim aȃi prin solenel giurământu, și aȃeste le giur a pâȃi până la moarte (bea ageasma, ȃiulalți beaū de asemene.)

(In cursul acestei lucrâri, se aude toaca de dimineată urmațâ de sunetul clopotelor.)

TROTUȘAN.

Auȃiți ! Cuvintele noastre se înalțâ acum la ȃeriū pe ari-

pile armoniei bisericești, și de a Tot-Puterniculă se încuviințează.

ARBORE.

Ea ni cheamă la altar, se începem ziua prin spalarea pacatelor cu sânta comunicătură și cu suflet curat se începă lucrarea cea măreață.

COSMA.

Hai se mergem, ca se fim pretutindene ații întei.

(Se duc toți afaiă de Trotușan.)

SCENA VII.

TROTUȘAN (singur.)

Legăturile, s'aũ întins prin interes și prin giurământũ; las bătrânul sã se roage, eũ voiũ lucra în locul seũ.

După măsurile luate, atât rivaliũ cât și oposanți aũ încãput în rațele. Numele și considerația lui Arbore, acoper cu scutul lor dregerile mele până la stîngerea bătrânului, când atunçe mormântul seũ va fi treapta pe care eũ mē voiũ sui pe tronul țerei.

Istũ post atât de invidiat, ar fi în împregiurãrele de față o stâncă periculoasă, de nu ar fi tot odată și cheia care'mi va deschide paradisul pãmãntesc, prin câștigarea amorului Elenei. După ce mi se va împlini asemenea scopũ îndoit, ușorũ mi va fi a paralisa lucrãrile oposanților, nu prin vãrsare de sânge, cum făcuse Stefãniță, ci, prin vãrsare de aur, de onoruri, prin care toți ațeștia se vor preface în coloanì pe care se va ređema tronul meũ. Dar vai de ații, cariĩ nu vor respecta dinastia cea nouã, spre a exploata, prin alte pre-

teste patriotice, propriul interes. Pentru aștia, exemplele asprimei lui Ștefănișă nu vor fi pierdute, și așel fel de patrioșii cari tiranează opinia publică, se vor convinge că spre a nimici o tiranie é nevoie de a se face tiran.

O mare greutate imă remăne închă a invinge! Postelnicul Brutu, sub masca de republican, vânează pentru sine dictatura. Așest omă cu un caracter energic și van de numele seă, se crede a fi chemat de a înouă între noi rolul anticului Roman, care aă causat varsarea a riurii de sânge, și triumful Romei asupra popoarelor lumei, aă redus pe însuși vîcitoare în ovelită sclavie. Dar, eă speres chē așel selbatic nu va scapa din lașul în care l'am cuprins!

Veduva lui Ștefănișă, care aă fost unealtă lui Brutu, de a scapa de barbatul ei, va supune sub giugul seă pe istă stoic; și astă patimă a lui șindul cu orbire, favorease de minune planurile mele. (Se dușe.)

SCENA VIII.

Vestibulul Curtzei Domnesti. La usa salonului stau guardzi. BRUTU HEËA și HOËA intră convorbînd între sine.

BRUTU (agit.)

Nu frate, numai este de suferit! Și oare, pînă când vom purta giugul tiraniei? În loc de un despot, de care șeriulă ni-aă scapat, ni vin amu trei! cari, în numele țerei pretînd a ni trata ca sclavi a voinșei lor și ca instrumentă al ambișiei lor! Dumneșeu, carele aă dat chēar vermilor înștinct și mișcare de a'și apêra libertatea, osîndește pe omul ovelitșe de bună voe se lase a 'i se pune în giugă șerbișea, care nu se cade a o pleca decăt înaintea legei.

Alegerea Domnului, de la care atêrnă binele și fericișrea nașiei, se cuvine a fi liberă; ear, nu învaluită prin forme

mincinoase care aŭ numai aparența de a fi espresiea votului universal seaŭ a majorității. Voața liberă a poporului, este voața lui Dumnezeu! Atunçe numai alegerea se va sorti asupra unui barbat verde de anî, de inimă și de minte, ear, nu precum pretind unii se fie ațel alesŭ, numai purtător de nume strălucit, de amintiri glorioase, țe figurease astăđi numai în istoria României. Noî ni trebuie ađi barbat dem-nŭ de a guverna consiliul Statului, și de a conduce oastea; ear, nu încarcat de anî se servese de automat ambițioșilor.

Deși aŭ fost odinioară vânta țerii, Dumnezeu știe țe planuri se urđesc la umbra ațestui candidat, pe care fortuna nestatornică și anii din ți în ți îlŭ potŭ resturna.

HORA.

Apoi care ți-ar fi pârerea despre țele țe s'ar cuveni a se făptui în astă încungiurare? Ațeste resoane, fie-ține le va giudeca temelnice, în privire chē nu avem un barbat îndă-nuit cu toate înașirile țe rute pentru asemenea post, mai ales în o epocă atât de critică. Deți sē alegem trii barbați cu diferite și speciale cunostințe, cari, complectând unul pe altul în sti-înță și capacitate, se formese un triumvirat pe termin de un anŭ și ațestia se poarte sarčina Guvernului.

HERA.

Și eŭ sŭnt de opinia ta, care, în multe rēnduri s'aŭ vederat a fi țeaa mai favorabilă pentru un popor țe dorește a'și pastra libertatea instituțiilor stremoșesti. Dar, chear de ațeea Trotușan se ferește. Prin a sa limbuție elŭ se încearchē a ademni la sistemul seŭ pe ații scurți la prevedere. Vēsut'ai pre ațel omŭ trufașŭ, oarele se făcuse satelitul lui Ștefăniță, care îlŭ lauda, favora faptele sale; și după țe sub umbra sa,

cha Visternic, a  adunat nu pentru Visterie,  i pentru pun-
ga sa mari venituri,  i c nd 'ia  dat m na, l'au dat de rip ;
acum spre a se spala de pacate, il defa ma  i  earch  a se
 nbuna în ochii lumei,  i a patronisa pe candidat  între gloa-
ta reprezentan ilor, cump ra i  i corup i cu banii Visteriei.

BRUTU.

Pr d torii  i v nd torii  erei, ascun i sub  masca ipocrisii
sînt mai periculo i de cum ncami ii  ii declara i. Pe c nd
 n fa e declamas  patriotismul, pe ascuns  optesc   i nego-
ciesc  cui  i cu c t  ar  putea vinde interesele publice?
Din a eia sînt mai mulți între noi,  i deach   erul nu tri-
mete  nch  fulgere pentru asemenea monstruri, m ntuirea  e-
rei cere ali grăbi prin noi pedeapsa meritat .

E  am trimes Trotușanului respuns, a nu urmări în agiu-
nul alegerei a el plan defa inat de a ur i partide.  e nevoie
a  fost a grăbi diua alegerei? De  e nu s'au a teptat să se
 ntoarne în patrie at ta barba i; unii esilia i de Stef ni a, al-
 ii fugari de tirania sa, r t c nd prin str in tate  i carii
 nch  nu a  aflat despre moartea lui Stef ni a? Cu agiuto-
rul a estora, a c rora patriotism  a  mai sporit între suferin-
 ele  i lacrimile esilului,  i cuno tin ele lor s'au perfec ionat în-
tre oamenii  nva a i; candida ii ar spori nu numai la numer,
 i  nch  în valora morală. Dar, Trotu anul  i cu ai sei, afl nduse
 n capul Guvernului, în loc de a reclama pe  ii absen i, în-
ch  'i terore se prin asemenea uneltiri. A a, nu ni-a  re-
mas dech t ca,  ii credin io i a patriei s  con entrese v rtutea
lor ca o falangă romană care să se opuie ambițioșilor. Numai
 n ist  sens noi lucr nd, patria va putea conserva în lume
un post preparat de gloriosul nostru ero .

HORA.

Sentimentele  e le proferesi,  i prin fapte le realisesi, s nt

demne de proevii tîi. Asta încredințare a grupat în giurul tîu pre toți adevêrații patrioți, cari te-aș proclamat de a lor capu. Mai presus de corona domniei, patria te va corona cu a ei recunoștințe și glorie.

Urmând consiliului tîu ni-am întîlnit astăzi cu ai noștri, d'între cari, unii umblau se vie aițe spre a întreprinde cele ce s'ar cere; eu înse, am creșut mai favorabil a nu face anchê niși o manifestație; alții înse, pe cât se apropie ziua de mâne, 'i vîdu îndoinduse, și așteaptă se vadă ce va face veșinul, ce va rosti unchiul, și multe alte asemenea cuvinte îngaimate neavând niși unul curagiș se înceapă o faptă, temândușe chê, de nu va esbuti a fi ales candidatul sêu, apoi, așel ales il va persecuta.

BRUTU.

Șel ce dorește, glorie, se cuvine se'i urmeses pe o cale grea și periculoasă. Așești oameni ovelii, cari se sparie de un viitor necunoscut fără a ști chê cutsarea este un sentiment de încredere în bun rezultat; așestica, șic, vor schimba opinia când vor cunoaște tot iêul ce va produce o alegere falsificată, legitimată numai prin păsirea de oare-care forme. Eu, mê înscrișes ale desvêli tot adevêrul, ai reconduc pe calca cea dreaptă; ear tu pânșes ora sosirei Giosenilor spre ai catehisi mai nainte de a încâpea îi în reșelile dușmanilor.

HORA.

In astă lume, omul preșesșes într'atâta, cât prin sine însuși poate face.

Se ni împlinim datoria, restulș se'l lâșcmș șelulș de susș. Eu, mê repedș se plinescș așele recomandate. (Se dușes.)

SCENA IX.

BRUȚU [singur.]

O timpuri, o moravuri între care trăim! Oare unde agiunsa-i o patrie întristată? Norocul, care ni-a favorat până acum ni-a cufundat în o încredere oarbă, ca și cum el pe toți de-a-una ni va fi credințios și ni va purta de grijă. Apatiea a cuprins toate spiritele. Cu nepasare se vedură îngiunghinduse patrioții de așel ce era chemat a li fi părinte; barbații s'a- infemeet, deși așeste a- pastrat anchê o schîntee de patriotism. O femeie singurâ a- avut curagi- a se espune pentru de a rescumpara mântuirea țerei. Astâ femeie, çere pentru a ei faptâ a fi recompensată, prin inima și mâna mea. Dar, timpurile de a-đi reclamâ alte griji. Mâne este diua fatalâ în care se va sorti viitoriul țerei, și întrigile Troțușanului și a partiđei sale se vor- demasca. Speres- chê țeara se va convinge chê numai ambiția și interesul personal, secondate de talentul se- cel ademenitor a limbuției, il conduc pe astâ cale! (Privind la portretul lui Stefan cel Mare.)

O părinte și ero- a patriei! Tu carele, prin virtuți și sacrificii ni-a- lasat țeara îndânuitâ cu atâtea bunătăți, deachâ soarta a- decretat ca se încetese între noi domniea dinastiei tale, întinde din çeri- asupra noastră a ta mână părintească, însuflâ-ni cuget înțelept, cha sê putem pastra prin unire, çele ce prin arme a- susținut; însuflâ în rostul me- cuvinte puternice ca sê pot- îndupleca astâđi pre toți la așest cuget- mântuitor.

A C T U L II-le.

Teatrulu representă spre stânga campamentul oaste. Se vedu table înscrise cu numele ȇtelor, spre dreapta în fund se vede ȇtatea Suceava; în avanscena din astă parte o casă tzerănească. Banda sună marsuri. Grupuri de ostasi eserçitându-se, unii gătind arme, altzii pe dobe giucând satrançe, unii în fund ferbând merinde; vivandiere care umplu cupe închinând toaste, în mezul teatrului es'e un brad pe a cărua truuchiu sânt anuate trofée si o pavesă cu o tziută.

SCENA I.

ȇete de ostași în costumuri naționale: DORNENI,
COMANI, VRÂNÇENI, HUȚULI, SOROÇENI și CODRENI.

OSTAȘII CÂNTĂ.

HORŪ.

Astăđi resune buçiumul
Din șesū și pân la munte,
Se schînteese armele
În brațul Moldovan.
Spre apararea patriei
Toți fii ei sê vie,
Și'n sânta bătălie
Facă și triumfa! Românul!

Deçi la dorit luçeafărul,
ȇe mâne-a sê reșarê,
Se închenêm ađi cupele,
Cu vinul de Cotnar!
Se închinêm Alesuluț,
ȇe mâne a se vie,
Și care a conduçe
ȇete 'n bătălie
Șiva triumfa!

(Un Arcasu, Dornean, alergând, trage cu segeata, si nimereste tziinta din pavesa. Scutarul, esind din dosul bradului, destinde pavesa pe care sta tuliptă segeata si o naframă si o dă Dorneanului, care, cu mândrie o arată țetei sale, țe aplaude pre elu. Musica sună

În ațel minut, un Codrean au segetat în sbor un uliu, care cade cu segeata înțiptă; elu redică paserea în mezul aplausului țetei sale.)

DORNEANUL.

În fuga mare a trage arcu! la o mie de pași și a nimeri ținta, nu é dat dechêt unui Dornean! Fraților, vâduț'ați? Eacha pavesa! Deți mie se cuvine cununa și naframa.

Çeata Dornenilor.

Aprodule! A ta é cununa cu naframa, a noastră é lauda!

CODREANU.

Așa ar fi, deachâ Tatarul ar sta pe loc ca bradul, țe lai segetat! Deși pe armasarul seș țel sireap fuge chear ca vântul, el trețe pe pâmênt ear nu p'între nourî, și acolo al nimeri nu poate dechêt segeata unui Codrean. Nu pavesa țintită pe trunchiul pinului, ți, pe uliul din nour vè aduc aițe de fajâ! Each'! (Presenteasâ paserea.) Deți dupre tot dreptul mie se cuvine cununa și naframa.

Çeata Codrenilor.

Ție cununa, lauda noî Codrenilor!

U n DORNEAN.

Omul de oaste nu bate resbelu în aeru cu paserile, ți, cu neamiçi înarmați nu de pene ți de feru; puternçi ca și ațel pinu stremoșul codrului, care nu se oboară dechêt tâct la râdâcinâ, fie june, fie mator.

U n CODREAN.

Spre a curma țearta, en sê ni supunem unui giudețu de bătrâni. Eacha un Vrânceanu, și un Soroceanu; îi se deslege sfada! [Cătră Soroceanu,] Unchiule! Țe'i mai greu, a nemeri ținta segetând în fuga mare, seaș stând locului, pe un uliș sburând?

SOROȚEANUL.

Vrânceanulu é mai bătrânu lui se cuvine cuvântulu întâi. Spune'l, eș mē supun la giudecata ta!

VRÂNȚEANU.

Gibâçiea arcașului este mare și egală la ambi; în casulu întâi, ținta sta locului, numai segetătorul aleargă, în al doilea, segetătorul sta locului și numai ținta sbura. De aceea, cununa și naframa între ambi sê se împarte prin sorți.

DORNEANU.

Eș bucuos împart cu altul prada câștigată de la un dușman uçiș, dar lauda ba! — Pentru ca sê o ieș întreagă, sunt gata a mē țerta și a mē lupta p'nă și cu un frate! (Se aude sgomot între oșteni, Dorneanul pune mâna pe sabie.)

CODREANU.

Nu, nu ții frate acela, căruca prin trufie vreș sê ripești partea cu dreptu agonisită! Pe așa ostași, cari numai la câștig se arată aprodi, îi disprețuesc! (Amândoi se reped unul asupra altuea cu sabiile scoase.)

U n HUȚUL (se aruncă între dânși.)

Stați! Nu țintă, niși uliul v'aș întartat la sfadă, dați busta asupra adevaratului invitător, eachă'l! [Elu arată un ulçior cu vin de pe masă de langă bordeiu.]

Açesta'î invitătorul a căruia gură astăzi cam pre multe v'au vorbit de reu! Elu fie pedepsit! (Lovește cu lancea în ulçioru, și'l sparge.)

Așa, ca și aceste hêrburi sê se sfarme toți invitătorii de frați! și pacea sê se restabilese.

T o ț î.

Pearâ invitatorii, trâeascâ concordiea, înțelegerea între oaste și çetățeni!

APRODUL VRÂNÇEAN,

Nu prin desbinare și çerte d'între noi s'au susținut și s'au mărit patria! Strâmoșii ni-au lasat arma pentru un usu mai nobil, de a ni apăra țeara și a o încrunta în sângele dușmanilor cari s'ar încerca a o încalca. Vrançea, nu mai are nevoe ași lâfi olaturele sale, care Dumneđu 'iaă dat. Çetățile ei sidite tot odată cu pământulu a apăra de încalcări străine, dar, niçi ea aă suferitu a se strâmuta veçinuļu din valea çea mânoasă a Siretiulu, care noi am restatorniçit în otarile sale.

APRODUL DORNEAN.

De voiă aduçe aminte chê mai ales prin çetele Dornenilor și a Cumanilor, Mołdova aă câștigat d'încolo de munți de la Unguri trei çetății, este numai sê vê amintes chê aă fost timpul a le relua din mâna ripitorilor.

APRODUL HUȚUL.

Mê închin la vînçelele voastre, dar, açi d'între voi cari aă combătut în codrul Cosminulu, aă fost martori aprođii Huțulane, unde, sub conducerea lui Stefan çal Mare, oastea Polonâ aă căduț sub armele noastre, și unde, chear arborii s'au

luptat în favorul nostru, închiidind drumul fugarilor și sdrumigându'i prin căderea trunchilor seculari, sub care, puțin chē nu s'aũ îngropat și Regele lor Joan-Albert. Sâbiile și lanțele care astâđi purtēm, sũnt ripite din mâna lor, și leftica regească țe cu pojjiile sale încâpu în mâna noastră. o pãstrãm în biserica de la Cuty pentru de a transporta pe morți la ținterimũ.

APRODUL SOROCEANŪ.

Frumoase fapte sũnt ațele, dar țele țe a'ți început, noi Soroțeniĩ, cu Bogdan Vodã, le-amũ deplinit. Soroțeniĩ erau avangardia oastei cu care ațel Domnũ, gloriosulũ fiũ a eroulũ nostru, aũ strebãtut în Polonia și aũ inundat toatã țara spre a resbuna refusul țe 'iaũ fãcut sora Regelũ, de a se însoți cu ațel Domnũ. Eũ eram atunțe lângã Domnulũ, când el în persoanã, dãdu asalt la poarta țetãței de Liov, pe care aũ spart'o prin a sa proprie putere.

U n CODREAN.

La ațele fapte mē închin, a'ți avut lupte, dar a'ți avut și pațe; însē, țeata Codrenilor necontentit se aflã în țeartã și lupte; când din partea uscatului, când din partea mãrei Negre, ecspuși tot-de-a-una a ni lupta cu Tatarũ și cu Turțĩ și țetatea Albã a o roși cu sângele nostru.

U n CUMAN.

Cãtrã ist șirũ de frumoase istorii a tãmplãrilor trecute, noi Cumanii am adaos o faptã nuoue; ferulũ nostru este anchē cald de mãțelãria de la Mohați. Știți chē, pãgãnul aũ fost împresuratũ țeara Ungurilorũ, și umbla de tot sē o înghitã. Spre a înlãtura pericolul de care se amenința și patria noastră și Polonia; Ștefãnițã trimeserã un corp de oaste în

agiutorul Regelui Sigismund, cu a căruia oaste noi împreună ni-am bătut asupra Turcului la nefericea bătălie de la Mohaç, în care Sultanul Soleiman, desvâbind toată puterea Impărăției sale a învins pe Unguri; când în a sa fugă, giunele Rege Ladislav, împreună cu Trepșa aprodul nostru, s'a înecat în o mlaștină. Atunçe, ceata noastră înturnându-se în țeară n'a mai găsit în viață pe Stefăniță, și, în locul se, scaunu vêduvâ în meșul desbinării și în ște pentru alegerea de noș Domn.

Dar, se știți chē ostașului nu se cere vot și părere politică, și, ascultare, a fi credinșos flamurei sale !

T O Ţ I.

Sê trăcască legea ostășască și patria ! Pentru dânsa am înșins arma și am pârâsit vetrele noastre și familia, ca sê sprijinim dreptul și alegerea unui Domn, aprod și drept părinte !

(Çetele se scoală închinând cupele și cântă :)

„Cu toți s'urâm lușcafârul,
Cê mâne a se resară,
Se închinem lui cupele
Cu vinul de Cotnar !
Ear când d'aramă bușiumul
Suna-va se ni-adune,
Arma Română tune
Moarte lui dușman.

Moarte !

SCENA II.

ARBORE cu PARCALABUL COSMA și alți Aprodș

VIGLA (strigâ.)

La rënd ! Campodușele vine !

OASTE. Trăcască dușele nostru !

ARBORE.

Copiilor, v^e mulțemesec! Fie patrica vie! Aveți dreptate a v^e bucura, când am agiuns a se plini mâne actul el mântuitor în care țeara orfană este chemată a'și alege un Domnitoră, părinte.

COSMA.

Treapta ea mai nobilă, prin care patria s'aă mântuit, este aea a oastei; dei, din sinul vostru se cuvine a se alege barbatul chemat la Domnie duple legea strămoșască. Inse, de la voi ostași nu se ere alta, decât supunere întru de a apăra aea lege spre a avea a ei liberă lucrare.

ARBORE.

En se eretăm etele; [fae revisie:] Dupre steagul care poartă astă eată, ea este a Dornenilor, mai apropiată de scaunul Domniei. O cunosc bine! Ea este compusă din veterani! (Cătră un arcaș ostașă.) Ce încrestături porți pe față, parche'i rebușă?

ARCAȘUL.

Pe ael rebușă, se pot numera bătăliile în care am combătut; dar, din aii e mi le-aă dat nii unul nu se va putea lăuda de o asemenea aproie! Li-am astupat gura cu țernă!

ARBORE. (Trecă la altă eată.)

Asta'i eata Cumanilor, care, dupre'datina Sașilor din Brașov este deprinsă a combate cu sene, armă nuoue, minunată; un feliă de fulger, prin care nu aproia i mai cu samă gibăia poartă vineala.

(Trecă la Vrâneni) Eaca Vrâneniă! Eă mē tragă din

ceata lor! Catați se mai easă d'între voi vr'o pêreche de Arbori
cha sê avem des codru de lançe; ca, juniî se înlocueascâ
pe çii bătrâni și pe çii stropsiți, chê soarta ostașilor este:

„Adî în cort, mîne morî!

[Câtrâ Șeroçeni.] Deprinșilorû Soroçeni a cutriera peste
Nistru, prin Podolia, cred chê vê é urit a sta calare pe loc;
dar, çe'i amanat, nu é de tot lasat!

(Câtrâ Huțuli.) Stolu de munteni Huțuli! Deși numcle
vostru cam samânâ cu hoți, dar, cui cu cui se scoate! Deachê
vê luptați cu urșii din Carpați, cum nu veți supune pe Po-
loni? (caută în gios.) Ca sê se deplinescâ oastea, mai remâne
Codrenii din țeara de gios. Pregătiți-vă ai priimi ca pe frați.

(Câtrâ C o s m a.) Intârzierea Giosenilor, oare se nu fie
câșunată de niscai urdiri spre a contraria operația cea mare?

COSMA.

Speres chê întârzierea urmeadă numai din departarea și
ne'ndemânarea çetei. Am bună încredere în armașul Șep-
teliçi, pe care s'au trimesu în țeara de gios ca sê anunțe
moartea lui Ștefăniță și sê cheme pe deputați pentru consfă-
tuirea și alegerea nuoului Dömnitor. Acel ostașu are o mare
încredere în locuitorii de la laculû Brutus. De așești bravi
vom avea mare nevoe, chê îi sînt târiea cea adevaratâ a
marginiei țerei de giosu; bravi luptători pe uscat și pe apă,
chear în timpul çel mai furtunos.

ARBORE.

Deé Dumneđeü se treacâ astâ di fără fortunile pe care ni le
întartâ Brutus, sub masca fațarnică de patriot, pentru de a
avea un sprijinû în oaste! Se sporimû ostașilor simbria mai
nainte! De nu vor fi bani în Visterie, se ni simbreluim între
noi; cea çe vom da aștădi, mîne ni se va înturna îndeçit!

COSMA.

Çel e samână la timpŭ, seere tot la timpŭ ŝi cu dobândâ.

SCENA III.

Un ARMASU, it de mai înainte.

„ARMAŞUL.

De pe turnulŭ etâţei, vigla aŭ descoperit din partea de ameađi, spre malul Dunerei, cum s'aŭ redicat un mare sulŭ de pulbere deasâ, încât abea ilŭ resbat rađele soareluŭ!

ARBORE.

Lauda Domnuluŭ! aele vor fi etele Codrenilor împreună cu deputađii ţerei de gios. Sê li se prepare o deamnă întempinare. Dee-li se postul el mai ales în campament ŝi un ospeţŭ, mânos, ca sê se restaure ostaşii din osteneala călătoriei ŝi sê se bucure de frâţeasca prŭimire.

COSMA.

Toate aeste le-amŭ pus la cale, precum ŝi modul cum sê descoperim cugetele ŝi scopurile oaspeţilor. Aud chê; Gioseniŭ departađi de noi prin loc; s'ar fi departat în oare e ŝi de interesul nostru. Spun chê, ii aŭ un caracter propriŭ, ŝi câ nii se pleacă aša de uşorŭ la îndemnul ŝi şoptele altora. Deşi dânşii aŭ de agiuns argumente temelnie, patriotie ŝi politie, de a se atrage la planul nostru, totuşi spre a alimenta simpatia lor, au preparat câteva balere cu Tehini Veneđiani, care Vistiria de curând aŭ încasuit pentru transportul el mare de earâ. Asta li va fi numai ca arvonâ pentru sprijinul e vor da la alegerea Domniei, a căreia candidat nu li se va propune dechêt în oara de pe urmâ, ŝi dupâ care, căpiteniilor le-am promis ŝi asigurat ele întâi posturi în ţearâ.

ARBORE.

Eu, din parte'mi nu a'si fi incuviintat asemenea uneltiri, de nu a'si fi deplin convins, chē, dupre corumperea caracterilor, ce s'aũ incuibat între aũii mai nobili a naŭiei, ori ce modũ este ertat spre a infrana reul ŝi a restatorniçi paœa în țeară.

(Se aude de departe sunetul buçiumului ŝi a dobelor.)

Eaca! œetele se apropie, sē se formese aĩ noștri la rēndũ!
la arme!

(œetele se formeasă spre dreapta sœenei.)

SCENA IV.

Cu sunetul unui mars, ceata Giosenilor intră, după flamure pása SEPTELIÇI,
ÇERINAT si' RARES.

Giosenii. Sē trăească țeara!

Cetele. Trăească Giosenii! Bine a'ți venit ostașilor Aprodĩ!

ŞEPTELIÇI (câtră Arbore.)

Părinte Campoduœe! Eacha dupre ordinul œe mi s'aũ dat, conducũ la dispoziœia voastră, pe Gioseni, ŝi pe œetățeniĩ din olaturile lor, deputați aleși, barbați cu amor de patrie, cuget drept, ŝi neĩnvinsa aprodiœ; dispuși a sacrifica sângele ŝi avutul lor, pentru binele patriei.

Intre aœestia, mai cu samă s'aũ semnalat locuitorii satelor de pe lacul Brutus, toți pascari ŝi vânători, a cârora reprezentantũ este veteranul Çerinat, omũ vechiũ de oaste, œe aũ fost Aprod la Stefan œel Mare; cu elũ a venit œeata sa de una mie barbați, œe prin a lor aprodiœ ținũ loc de œeœe mii.

ARBORE.

In numele patriei vē ures de buna venire, ŝi venerabilului voștru conducător 'i daũ pentru toți frașasca serutare,

prin care și sigile legătura ce are a ni ținea strâns uniți până la moarte ! [Serută pe Çerinat.]

GIOSENI

Trăească părinții Domnitori ! Trăească Campoducele nostru !

ÇERINAT.

Mê simt fericit de încrederea conșetățenilor, cari m'aŭ ales aŭ reprezenta la lucrarea cea măreață ! De-asemene sunt mângâet de încrederea ce aŭ părinții patriei, în simțirele patriotice a Giosenilor. Toți sântem gata, çii bătrâni prin sfat, așii guini prin arme a susținea și a apêra dreptul țerei ! Chear femeile noastre, după sentimentul moștenit de la D-na Elena, s'aŭ înarmat ca sê apere vetrele familiei lor, și aŭ ales una din venerabilele matroane spre a le reprezenta la astâ adunare.

ARBORE.

Açeste matroane onorabile aŭ drept a partiçipa de astâ ocașie, ca unele ce aŭ datŭ viața și aŭ crescutŭ o generație deamnâ de timpul çel glorios; ele vor fi martore a dreptăței, a nepărtinirei ce vor presida la astâ încungiurare. De odată, duçetivê și vê restaurați, nu târðiŭ ni vom întruni.

RAREȘ. [câtrê muma-sa.]

Ca la astâ vorbă frumoasă sê respundê faptele, nu re-mâne decât a făptui, cu cât é mai multă greutatea, cu atâta mai mare é gloria esbutirei ! (Se ducă.)

SCENA V.

COSMA singur, apoi OSPĂTĂTORUL și FEMEEA sa.

COSMA.

Açel deputat bătrân a Giosenilor, samână a fi cu inima de

oțelū, și greū de apropiet. Elū se ține de sistemul vechiū, și pășește tot pe acele urme; niçi câ știe, chă la întreprinderi nuoue se çerū nuoue măsuri. Dar, am se'i vorbesc de o parte în patru ochi; voiū muea inima ța oțelită, cheia mea de aur deschide toate gurele! Dar, en sê pun la cale lucrările țele mai grabniçe. (Bate la ușa bordeiului.)

Moșule, en eși și vino încoaçe. (Nistor esă din bordeiū.)

Prelângă oaspeții çii vechi aū mai venitū și alți noi. Nu știmū de vorū agiunge buțile tale pentru atâta însetați, chê, Gioseniū vin din țeară caldă și osteniți de arșița ȃilei. Prin urmare, duple cum am încheiet între noi tocimala, se dai și ațestor oaspeți veniți din nuou, vinū mai eftenū și nebotosat, pentru care eacha închê o pungă cu țechini, (i dă o pungă.)

De-asemene și camara ța din dosū se fie deșartă și cu bună încuitoare; că, peste puțin voiū veni ca se încheū a mele socotele cu capiū țetelor.

NISTOR.

Dapoi, pârinte Campoduçe, noi sântem bucuroși la oaspeți nu numai duple datorica noastră, çi, mai ales în ȃile atât de mari. Dar, o țeară întreagă de oaspeți, cariū ar seca nu numai cheleriile de vin, çi, chear și isvorul seū, stând tot pe loc, çerând se bée tot pe rebuș, ni-ar sârâçi, deachê preste ața tocimală, nu ni a'ți agiuta cu o somă de bani.

COSMA.

Nu te teme moșule, astă tâmplare aū venit odată în o sută de ani, de a ni se alege un Domnū. Pentru o ȃi ca ațeea, cu toți se împârțimū osteneala și bucuria Ear tu lelio, se umpli bine cupele de vin. Măna de femee îndulțește băutura.

(Se duçe.)

SCENA VI.

NISTOR și FEMEEA SA.

NISTOR.

Adevêratû chê punga é grea, dar, niçi însercinarea nu este uşoarâ. A adâpa o taberâ întreaga, însatatâ, nu cu apă și cu vin, a ținea socotealâ pe rebus, de câte balerçe, vedre și litre vor bea, deũ chê se çere un capũ ca al meũ ca se nu fac smintealâ fârâ de voie saũ de bunâ voie. La înçeput, voiũ numera duple dreptate, dar, duple çe se vor înbata, apoi nu va fi pacat sê amețescũ și eũ, adecâ, puind la socotealâ cu redicata, câte o vadrâ de fie-care gurâ, una cu alta.

ANCA

Frate nu te temĩ de Dumneđeũ a pune în pericol negoțulũ nostru !

Frumoasa socotealâ ai ținea, dupâ çe fie-care oaspe çere ca sê închinĩ cu dânsul. Adevêratũ, chê prin asta nu numai chê nu cheltuești și mai vertos vinđi mai mult vin; dar, apoi capul oare il vei purta drept pe umere ? Și anchê ca sê poți ținea socoteala câte balerçe, vedre și bucale aũ bâuť cutare, și cutare ? Noroçire pentru negoțulũ nostru chê mãsura vinului sta în mânele mele, pentru care mi am fãcut o cofiță cu douâ fundurĩ. Și asta, nu doar ca sê înșâlêm lumea, Doamne ferește, și ca sê mai ușurêm dauna çe ni-aũ causat Huțului cari, deși beaũ, tot umblaũ cu gâtlejul secũ.

NISTOR.

Çe atãta voie bunâ în agiunul alegerei ? Ea se vedem dupâ çe se va închea alegerea, ride-vor, aũ plânge-vor de sor-

șile eșite? Uitat'ăi cum s'au bucurat țeara, în ziua când Ștefăniță se urcă pe tron ?

Ce bucurie, ce benchete și danțuri, pentru ché, elú se arată evlavios, duios, neobosit întru de a agiuta pe neputințioși ? Se făcusă marinimos și darnic, dar toate din spatele noastre, au adaos dabilă peste dabilă, cornôritul, oeritul, dare pe stupi, și multe alte; încât, cele ce le producem prin osteneala noastră eram nevoiți a le mai cumpêra cu bani; și toate acestea nu erau doar pentru vre o nevoie a țerei, ci, numai ca sê înavuțească pe boerii ce încunguraú pe Ștefăniță. Dar acum, că doar boerii, făcuți mai înțelepți, din cele trecute, vor căuta sê apere și pe popor, de la care se trage a lor avuție și putere, alegând un Domn drept și îngrijitor pentru țeară ?

Dar, sê lăsăm aceste în știrea lui Dumneđeu care va lumina pe boerii la alegerea ce are a se face; pentru noi, tot una va fi, de se va alege Bran seaú Stan, povoara țerei tot noi o s'o purtêm. De-odată se punem la cale interesele casnice care sê ni aducă folosú, mai alesú ațele cu care m'au înserçinat Parcalabul. Niçi vei prinde de veste cum țor veni Gioseni, cá, aburul vinului de Cotnarú, ia trage în astá parte. Eú mé deștind în chelêrie, daú cepú buței de vin cules din vica domnească, ear tu Ancó, gâtește ulçioarele și cofița, știțea cu fundul îndoit. (Se duce.)

ANCA.

Súnt curioasă sê vedú și pe çii Gioseni, ché, între noi dicând întrá Suseni n'am vedú unu ca se'mi placá, toți posomorii, niçi unu riđind, ci tot șoptind între dânșii ! Niçi nu 'iaú sama la mine, sê'mi dicá vr'o vorbă dulce, când eú mé ostenesc ca sê li pregătesc ospêțul și benchetele ! Apoi, açi oamenii híđi, de mulțemire, după ce se înbataú, imú mai spargú ulçioarele ! Doamne ferește ! parcá au dat Tatarii în țeară !

SCENA VII.

CERINAT, DOMNINA și ILEANA în port negru.

CERINAT.

Eaca am agiunsă la capătul călătoriei ce'i înde'ungate, și precum speres, și a suferințelor noastre. Dincoace ni se înfătoșasă Suțeava cu toată țetatea, scaunul vechiă a Domniei, de unde se revarsa asupra țerei bunătăți și laude, când domniă din vița cea sântă a Dragoșidilor, purtaă corona strălucită și sabiea neînvinsă! Adevăr chē amu, pentru pacatele noastre, Dumneđeă ni-aă țăertată cu Domniă de pe urmă, cariă ni adusesse la peire.

Vedeți ațele înalte turnuri? Ațea este biserica Catedrală, închinată Sântului Dimitrie și sedită de Stefan țel Mare, spre mulțemire pentru a sa vințeală asupra nemiților. Țele turnuri înaurite care se înalță de pe ațea stâncă este curtea Domnească, și în ațel turnă peste care flutura bandiere naționale, se păstraă o sută de steaguri luate în crunte bătălii, de la neamiții țerei.

Vedeți poarta cea spre ameați, din care se revarasă ună părăă de oșteni, cariă, pârchē se îndreaptă spre noi? Toate ațeste mănē le vomă visita cu amănuntul, și vomă asista la serbărele ce se vor fațe după alegerea Domnului.

DOMNINA.

Minunate și frumoase sânt ațele petre, dar, inimile țelora ce locuesc acolo, mă temă chē de-asemene vor fi înpetrite! Oare, în mețul vuetului, putevomă spera sē ni se audă voațea, și sē se asculte plânsoarea ațestei serimane?

ILEANA.

Amar mie! bună mamă! Din căte am văđut și auđit în

astă călătorie, puțină speranță mi'ău ramas cha sê aflū aiçe repararea nefericirei mele. Văđind la Hêrleū arse și surup. te casile pârîntești, familia și nepoții împrăstieați cine știe unde. de nu li voiū mai afla urma. amiții și casnicii părintelui meu, înfricoșați, necutesând sê mă recunoască de a lor compatriotă. Numai voi, nobili, deși mie streini, m'ați înbrătoșat pe mine sermana și vê ecspuneți poate la 'persecuția tiranilor mei: v'ați pârâsit casele spre a reclama pentru mine apărarea de la Direptatea țerei, carea, doar nu în van va purta astăđi ațel sânt nume.

CERINAT.

Fata mea! Orī çine ești, deși nu'ți cunoscū numele, care îl ascunđi pentru motivuri grele: dar, lacrimile tale mi'ău aprinsū sentimentul de filantropie. ele îmi impune datoria a te agiuta după puțință. Nu sunt la îndoeală chă în ziua, când legea ovelită, va fi reaședată pe tron, se va face și ție parte de dreptul çe reclami. Pană atunçe, răbdare. Neputând găsi ađi loc în çetate, se çerem ospitalitate în astă casă. Tu mă așteaptă acolo, ear eū mē duc se çerçetesū despre çele çe se urmeasă. (Cerinat se duçe, ear Ileana întră la ospătatorul).

SCENA VIII.

Pe când ILEANA intra în casa, TROTUSAN și MORA viind, o recunescu, însă fara a fi veduți de dânsa.

TROTUȘAN (spâriet).

Çe am vedut? pentru D-zeū! Ileana aiçe? Prin.çe minune? De când? Cum? Nu mă înșelū! Deși este înbrobodită și în vestimente negre, inima îmi đice chă asta'i Ileana! Nu, nu mă înșelū; dar. în çe mod aū scapat din çetățuie? Undei Malaspina, Padela, ca s'îmi lămurească misteriu!

MORA.

Nu te turbura. Fie-care boală are a ei medicament, și vîndecarea é sigură deacâ nu te-ai înșelat în diagnosis. Eū, pe dîna-ta nu o cunosc; dar, din neastemperul ce țci'aū câșunat vederea așii figurî străine. pot concludé chē întru adevâr ea este. Însâ, în ce modū, și cum s'aū subtras de la păsitorii ei, voiū șerșeta mai apoi; acum, nu știū de șca sē nu te bucurî de a ei neașteptată sosire?

TROTUȘAN.

Deși estî doctor, tot nu ai pătruns bine pătîmirile mele de mai înainte și încungiurările în care mē aflu, precum și pericolul care mē amenință din astâ sosire. Eū mē temū, că așii ce aū confăptuit la a ei eliberare, sē nu o fi încunoștiințat, că, eū sînt așela carele în numele lui Ștefănișă, pentru mine aū fost ripit'o din biserică ; și aū lasat'o atâta timp a suferi în singurătate. Deacâ una ca așeasta ar fi, atunșea, inimiciii mei ar putea sē vateme reputașiei mele, care, pentru scopul viitor cu atâtea sacrificiî am reușit a o câștiga. Veđi, Moraș, în ce cumplită poziție m'aș afla, deachē ea ar deschide gura sē mē declareșe de ripitorul ei!

MORA.

Nu te teme de nume reū! A fura o femeé, nu este pentru un Român decât o datinâ veche, închâ de la străbunul Romulus, carea cu sporū se practicâ pânâ astâđi la noi. Oare barbatul de stat, care ține în mână soarta unei țeri, are a se cutremura înaintea unei femeî fugătoare? Deachâ amorul și ambișia se luptâ în inima ta și'i curmâ puterile, cheamâ pe Esculapū ca sâ te vindice. Nu pașientul, și, doctorul are s'iș propuc modul vindecărei.

TROTUȘAN.

Vorbele tale, orî cât de învâțate, astâ-đi nu m'ê pot' a-
giuta! Res non verba! Mai inventeas' ceva din cele Venețiane,
și asta în prip'ă, c'ă nu'î timp de pierdut! (cu ner'abdare).

MORA.

Grea, dar frumoas'ă înserçinare! Çele çe Malaspina și Pa-
dela a' stricat, Mora trebue s'ê le îndrepte ast'âđi! Deçi, oste-
neala pentru doi, çere recompens'ă pentru doi!

TROTUȘAN (cu vehemență)

Doftore, frate, sorta mea, viitorul țerei, toate sunt compli-
cate în ast'ă crisa! Çe'i de făcut ca s'ê abatem fortuna çe m'ê
amenință; ca, Ileana, çe avea se coroneđe ostenelele mele,
s'ê nu fie ađi cauza oborirei mele? Niçi nu știu çine'î femeea
cu care a' venit? C'ă, bunic'ă sa din noroçire a' murit în çe-
tate; tot pericolul' este, nu cum-va se str'ăbat'ă în public
ast'ă avantur'ă. De am putea-o din nou'ă înl'ătura de aiçe! Dar,
nesmintit ch'ê ea se va p'asi de toți, și apoi unde se o duc'î? —
Oarele s'unt prețuoase; toat'ă țeara are, ast'âđi ochi' deschiși
pe cele çe se lucreađă aiçe, și é foarte gre' de a între-
prinde ceva în fața ei!

MORA.

Pre lâng'ă pericolul care amenință șeful, satelitul se'ă nu va
scapa teafăr! Am de agiuns înimiçi al artei medicale! li se vor
folosi de ast'ă încunjiurare spre a me inculp'ă, ch'ê pe lâng'ă
medeçin'ă, eserçites și Necromanția, cu agiutorul farmeçelor!
De açeea, este de nevoe a aplica un remed' heroic, carele,
ni va m'ântui or' vii sea' morți de gear'ele dodoitorilor. (în-
çepe a reflecta).

TROTUȘAN (c'ăutând c'ătr'ê çeri'ă).

O planet'ă bine-voitoare! care de la nașterea mea m'ai

favorat în toate împregiurările vieții mele ; care, din serac Reseșu din Trotuș, m'ai rădicat la treapta cea mai mare a boeriei țerei mele și al averei; și m'ai condus pâna în agiun a mē façe Domnitorū al ei, nu te ascunde subț nourī spre a întuneca calea mea, până voiū agiunge la ținta unde mai îndreptat ! După aça, de este așa soarta mea, rumpe firul vieții mele ca sē'l curmū în sinul idolului meū ! Ce'i de făcut Mora ?

MORA.

Înțelegū chē, toată importența este a împiedeca pe Ileana de a divulga misteriu, căci, actul rîpirei, proclamându-se de crimă, ar fi decretul morței mele, încât, cu orī çe prețū trebuie a o împiedeca ađi de a vorbi.

TROTUȘAN.

Nu mē priçepū în çe mod s'ar putea realiza asta, fôră crimă seaū fôră scandal !

MORA.

Pentru çe dar oamni ca mine se află în lume ? de nu'i, ca lucruri la pârere neputinçoase, sē se facă, . . Deū ! vĕdū chē nu'i alta de cum a'i închide gura.

TROTUȘAN.

Cumū ? Se închidi Paradisul ? Cum ? Se façi mută aça gură prin care suride amorul și care plângând façe a se înduioși çii mai înpetriți ?

MORA.

La ușile ațelui paradis, se cuvine sē punem astâđi o lacată.

TROTUȘAN.

Și oare, poți façe asta fôră scandal și durere ?

MORA.

Nu numai niçi o durere, și mai ales în așel periodũ, ea va fi cufundatã în un oșeanũ de plãcere, și toate așeste fõrã vãtãmarea sãnãtãței sale. Astã letargie mãestritã, poate ținea pãnã atunșe, pãnã cãnd vei assigura interesele tale șele mai de frunte, și numai prin assemene mijloc se poate întimpina rãul șe ar produșe neaparat a ei tresvie în așel moment de crisã.

TROTUȘAN.

Numai pãnã mãne sarã! Cãci, îndatã șe Arbore se va alege și mã va înfiui, poziția mea șea nouã mã va scuti de ori șe pericol, și oare șine va putea sta în contra unui moștean legiuit a Domnitorului? Cãnd despre altã parte, înfașõindumã ca liberator a Elenei, voiũ putea pedepsi și pe rìpitorul ei! Atunșe dãnșã, uĩtãnd trecuta pãtimire, vã fi noroșitã de a acșepta mãna mea, și bucuroasã va preschimba manția cãlugãreascã în așea domneascã.

MORA.

Toate așeste, arata nevoea neurnitã a se aplica un remediũ grabnic; prin urmare, eũ mã voiũ apuca de lucru meũ, care șere nu numai știinșã, gibãșie, dar și benedișia Sãntului Marco; și o ofrandã spre a se pune în gura leului seũ; chẽ, deși de departe, leul înaripat, poate întinde pãnã aișe gearele sale! Leului ca și ursul 'i plac fagurĩ de miere.

TROTUȘAN.

Cunosc chẽ ingredientul tuturor lucrãrilor și pe la noi este aurul Veneșian! Eacha dar o dosã pentru leulũ Sãntului Marco, ('i dã o pungã) și tu prin a ta artã prepareasã o mursã pentru așii înșetașii.

MORA.

Fără agiutorul acestui ingredient, ori câtă fincă a'și întrebuința, nu se poate reuși în o întreprindere ca asta. Istă nobil metal se prefațe în firile cele subțiri a rețelei, în care pe nesimțite se prindă inimele cele mai rebelc; de aceea, sânt sigur chē remediul é propriū la casul de față. (Se duțe.)

TROTUȘAN.

O fortună! deime oarbă și nestatornică! Favoareasemē anchē macar o siugură și! După asta, descarcă de vrei, pe creștet toate segețile tale, că, mângâet de amorū, toate cele alte le voiū suferi. (se duțe)

SCENA IX.

DOMNINA. ILEANA.

DOMNINA.

Cât de încet se strecoară oarele, când se așteaptă o lămurire a soartei! Çerinat s'au dus la Direptate, ca sē facă cunoscut venirea sa, și se afle despre împregiurările noastre, ca sē știm când și cum se ni înfășoșem spre a reclama asupra persecuției ce ai suferit!

ILEANA.

Mē temū foarte, că, toată buna-voința ta va fi neputințioasă în asta sgomotoasă încungnrare, în care se află toți oamenii, mari și miçi învăluți; și că, va treçe mult timp până când consiliul va putea avea o ureche pentru de a asculta tânguirea unei neferiçe.

DOMNINA.

Nu te despera, fâta mea! Tu știi chē ai doi apărători

vredniçi, d'între cariî unul chear va şedeã în Consiliul Adu-nãrei, ear altul, în şirul Aproşilor.

ILEANA.

Mulţemescũ pentru balsamul de mângãere care cauţi a mi'l varsa în inima cea sagnatã ! O soartã amicã ar putea realiza a ta idee, dar cine ştie, câte straordinaire evenimen-te ni vor contraria. În bunãtãţitul Çerinat, care, ca un pãrinte aũ mãrturisit a sa simpatie pentru a mele pãtimiri, aũ giu-ruit a çere dreptate pentru mine. Dar, aleũ, eachẽ aũ trecut o ði, şi tot închẽ nu se vede venind de la curte, ca s'ẽ mi aducã macar un semnũ de mângãere. Çine ştie câte greu-tãţi va fi întimpinat şi el, mai ales în o ði ca açeasta în care toţi boerii sũnt atãt de ocupaţi, şi când niçi cugetã la o ser-manã orfanã !

DOMNINA.

Eũ cred chẽ, veçhiul oştean, dupã atãta ani revẽdind o oaste atãt de numeroasã, va fi întãrðiat în admirarea sa ; dar, cu toate açeaste nu şî va uita însercinarea şi giuruirea ce şî aũ fãcut.

Dar eachẽ, vine nu's çine strãinũ ! S'ẽ ni retragem, şi se aş-teptãm sub aæl arbore ! (Ambe se retrag la o parte.)

SCENA X.

BRUTU si SEARPE, convorbînd între dãsii, forã a vedea pe femeã.

BRUTU.

Grele timpuri am agiuns frate, când, chear în sinul nos-tru, mai mult decãt de çii de dinafarã sũntem nevoiţi a ni feri de nemiçi ; şi a ni apãra de intriganţi cari ni împresoarã cu

scop a împlânta în sângele fraților, armele sacrilege ! Puține oare ni-aũ ramas spre a cerca mântuirea patriei !.

Amicii noștri sũnt numeroși, dar opoziții ni întrecũ în gibație, în activitate și în sumeție; m̃ tem foarte s̃e nu se adevereascã și ađi vorba latinã, ch̃e, norocul agiutã pe ații sumeți.

Lucru țe mi'aũ ramas este a țețeta eũ însunĩ cugetele Giosenilor și a le da direcția țea energicã și folositoare interesului meũ, precum și a descoperi pe neamiții ții adevarați.

Șepteliți ni-aũ spus minunĩ despre țeata Giosenilor, deți, de ii ni se cuvine a ni asigura mai nainte, ca s̃e cunoascã împregiurãrile și urđirele țeale infame a Trotușanului, care, încungiurat de o țeatã flãmândã, de pe amu disposas̃e și fațe danie de moșiile monastirești și ațele a Statului, cu condiție ca, pentru respectul cuvenit ṽrstei, se d̃ee votul celui mai bãtrãn d'ntre deputați.

ȘEARPE.

Un așã om aspirã la dignitatea de Domnũ ! la titlul de pãrinte a patriei ! De a fi cel mai apod în fruntea oastei romãne ? El, care aũ dispoet și aũ demoralisat patria sub Domnia lui Ștefãnițã ! Spre a scapa țeara și pe noi de pericolul eminent, nu ni va rãmãne alta, de cãt chear în međul adunãrei a fațe o manifestație, carea se oboare pe vitricul mãscuit.

BRUTU.

Se nu se peardã niți un minut ! Mergi la campamentul Giosenilor, înțelegete cu capiũ lor, și cheamã pe supra comendantul s̃e vie a se întelni cu mine închã astã sarã, la prelucã, în grota țea neagrã.

ȘEARPE.

Urmesă însărcinată, și nu voiți pregeta a reveni cu răspunsul ; și după cum cred, cu rezultatul dorit. (se duce).

SCENA XI.

BRUTU apoi DOMNINA și ILEANA.

BRUTU.

Dechê mi' se va nimeri sê aflu între Gioseni sentimente de adevarat patriotism, apoi, sânt sigur chê astăzi va triumfa cauza națională ! (Vêdind femeile dosite sub arbore) Țe streine călugărițe vèdă dosite sub ațel arbore ? Parchê se sfiescū de a fi recunoscute ! (Cătră femeii, care pe înțet se înaintesă) Mi' se pare că sântei străineși nemernice în ațest loc ? Oare țe v'ău nevoit a părăsi asilul pațnic a Săhăstriei voastre, spre a vê espune în astă volboare a tēmplărilor lumești ?

DOMNINA.

Bine ni-ăi cunoscut chê sântem străine în ațeste locuri ! Astăzi, chear în țeara noastră, sântem străine la ușa caseilor ! Portul țel negru nu este ațel a clasei noastre, și, a inimii ței întristate. Fortuna țea grea care suflă peste sermana patrie, ni-ău mănat din casele noastre, și până acum în van căutăm asil și apărare, închăt, asta'i cauza țe ni aū adus aițe !

BRUTU. [E]

Compățimescū la suferințele voastre, care, ca pe mulți alți aū spulberat, depe la vetrile lor ! Dar, nu ați ales bine țiuva nițel locul de a capata adăpost; chê, știți chear țeara è astăzi vèduvă, fôră părinte, închêt până a nu se așșda domnia, și dreptatea învan o căutați pe aițe ; chê, voațea voastră se resuflă în vânt.

ILEANA. (în parte.)

Amar mie, țe perspectiva pentru mine !

DOMNINA.

Nu, nu pot crede, ca una din plecările și faptele țe rele a domniei trecute, sê fi supra viețuit după reposarea lui Ștefăniță ! Chiemarea, care s'au făcut prin țeară, au învietet sperarea țe amorțită. Auđulă despre numele a maș multoră părinți, în a căroră mână au încăput cărma țerei, ni daă o siguranțe măngăitoare. Maș alcs. sună vorba despre Brutu, ațel întei patriot: apărător drepturilor țerei și a celor oveliți. La ațela avem mare nevoie și dorință a ni duțe, spre ai espune poziția noastră țe cumplită; deachê în a noastră nemerniție ni s'ar însemna unde se aflăm pe ațel barbat patriot.

BRUTU.

Ca ațela maș sunt și alți de sama lui, cariș, cu peptul ș chear vieața staă pentru dreptulă și agiutorulă țelor oveliți. Deți, până veți recunoaște pe ațel în care aveți atăta încredere, spuneți și mie nevoea voastră ca și cum 'iați spune chear lui; maș ales chê, precum spuneți, lucrul este grabnic.

DOMNINA.

Blândețele care le recunosc în țisele voastre, îmi însuflă o deplina încredere; dar, ațele țe am ați spune nu sânt numai de natură particulară, ci încă și publică; încât, numai înaintea Dreptetei le pot declara. Deți, ațea pentru care mē rogă cu umelință, este, sê mē conduțeți înaintea ațelui Brutu, ca, cu agiutorul seă se pot realiza speranțele mele.

BRUTU.

Și fără a le cunoaște, eă respectesă motivele care te îndeamnă a espune al tēu interes numai înaintea Adunărei; mai ales, fiind el precum ȃiți, legat cu o causă publică. Dar, Adunarea este ađi preocupată cu interesul ȃel mai mare care aă avut vr'o dineoare țeara. Nunaă, după ȃe cu agiutorulă lui Dumneđeă, se va încheea cu bine, atunȃe, mâne vei putea capata învoire ca sê se asculte și propunerea ta.

DOMNINA.

Asta ar fi prea târđiă, și toată respunderea ară cădea a-supra aȃelora, cariă, m'ar împedecă ađi a se asculta voaȃea mea,

BRUTU.

Minunată femees! Spunem enigmă: ȃine sânteti? De unde veniți? Astă giună este fiica ta?

DOMNINA.

Nu îmi este fie, dar, nenoroȃirile aȃestei orfane aă închiegat între noi legături puternice, ca și aȃele de familie. Din diferite motive noi ni-am întrunit, și din marginea țerei ni-aă adusă pe urma Deputațiloră țerei de gios, cariă sânt chemați aiȃe.

Fratele meă, ȃerinat, este din numerul lor; și fiul meă cu o ȃeată de Aprođi aă urmat steagului lui Șepteleȃi, ȃe se află acum în câmpăment cu oastea adunată.

BRUTU.

Numele lui ȃerinat, imă este cunoscut din vechiă ca ună demnă patriot; drept care, am mare nerebdare a mē întelni

cu dânsul. Cu a sa experiență și patriotism, el, unit cu așii alți fii ai patriei, poate contribui a mântui patria în astă critică împregiurare, carea, aș adunat așe toată țeara.

DOMNINA.

Eș sânt femeie, și nu's chemată a figura la o asemenea împregiurare; dar, soarta aș încredințat în inima mea unș secret mare, șe nu'l potș descoperi decât în sinulș Adunârei ! De așeea, vș mai rogș a mș conduce la Logofetș Brutu, în care eș și țeara avem încredere întemeetș, ca, prin a sa mijlocire o sș mș pot presenta înaintea Adunârei.

BRUTU.

Așela, pre care'lș cauș cu atâta dorinș, sunt chear eș ! De și foarte nerâbdător a'ș cunoaște secretul, totuș, pentru motivele grele care imș spuș chș le aș, respectes misterul tșș.

DOMNINA (cu mirare.)

Veș ! Și spune'mș deachș nu singur Dumneșș, protegeasș realizarea planurilor mele, aducând înaintea mea chear în oara criticș, pe așela pe care cu atâtea stâruiș ilș caut.

Plineșteș giuruinș, și te veș încredinș de importenșa mieș, pe care Dumneșș mi'aș dat.

BRUTU.

De este pentru binele patriei, mș veș avea sprijinitor planulș și recunoscător sacrificișilor la care te espuș. Deș sânt foarte nerâbdător de a cunoaște misterul, totuș, acum mș duc se caut pe Șerinatș, ca împreunș cu dânsulș se pregatesc șele de cuviinș. De odatș, remâș așe în astș casș ospitalierș, pânș când vș voiș pregâti în șetate o locuinș mai cuviinșoasș.

(A parte.) Șe đi. plira de misterș ? Dêe șerul, ca din sânin se nu segetese vr'un fulger ! (Se dușe.)

SCENA XII.

DOMNINA, ILEANA.

ILEANA.

Se mulțemim lui Dumnezeu, ch^ê îndată, chiar de la început am aflat o întâmpinare neașteptată și favorabilă planului nostru !

DOMNINA.

Așa speres și eu ! Dar, each^ê ch^ê ni^{ci} Petru, ni^{ci} Çerinat nu se v^êdu revind, ca s^ê li spunem a noastră bună întâlnire.

Se trecem mai de o parte și se ședem sub a^çel arbore așteptând venirea lor.

ILEANA.

Ah ! de ar veni mai iute ! Ch^ê, cu toate çele bune çe am a^udit, tot mi' se pare ch^ê în inima mea este oare care menire nepriinçoasă ; ș'apoi, și astă căldură m^ê obosește și m^ê supăra o sete foarte mare.

(Se v^êdu trecând două fete ducând apa în cofe.)

Eacha-t^ê-le ! parch^ê veniră chiamate înadins. Açeste fete De ar^u avea încaltea apa proaspătă, m'ași mai recori çeva.

DOMNINA.

Au^{di}ți feteilor ! Da, çe duçeti în cofe ?

U n a d i n F e t e .

Duçem^u apă a casă !

ILEANA.

Dar, oare este bună și reçe ?

F a t a ,

Dei bună ? Dei reçe ? Frumoasă întrebare, se vede ch^ê nu

senteți de aici ! Astâ apă este din fântâna lui Stefan Vodă !
Ea este așa de bună, chë vindecă chear boale și de deochetă.
S'aũ vëđut chear minuni făcându-se. chând se întrebuițaiă cu
discântul ațeluea țe numise ațel mister !

Ea chear acum amũ întêlnit pe doctorul Mora, care, mai pen-
tru bolnavi se face alte doctorii, ear când pătimeste el însuși
atunçi sorbe de astâ apă, .. ățe chë fântâna este a ținei Igea !

ILEANA.

Rogu-vê dar dați'nă și mie o sorbitură. chë arșița țilei și
a mea neastămpărare mi aũ aprins o mare sete.

A l t â F a t â.

Bucuros ! Bea căt de multă frumușică domnișoară, că fântâna
é aproape și pot se'ți mai aduc alta. Mama mi'aũ țis, chë
dachê daũ apă călugărițelor însetate, Dumnețeu ini va
trimete un barbat frumos și bun.

ILEANA (bea din cofă.)

Foarte bună și recoritoră ! Vê mulțemescũ fetițelorũ.

DOMNINA.

Dați'mă și mie o sorbitură.

FATA 'i dă cofa.

DOMNINA (luând cofița și țind ochii la țeriũ.)

Ah Dumnețeule ! Deachă astâ apă, scoasă din fântâna lui
Stefan Vodă, ar putea întări voața mea cu focũ, spre
a putea rosti cuvântul țel mare de la care atêrnă ađi soarta
țerei și a fiiului meu ! (După țe aũ vêrsatũ un pic pe pã-
mêntũ apoi, be) Vê mulțemescũ fetițelor ! Dumnețeu sê vê
plinească scopul țel bun.

(Fetele ducându-se) Domnul Dumnețeu sê te audă !

DOMNINA (căutând în giur.)

Niți Petru, și niți Țerinat nu se mai vèdu venind!

ILEANA.

A'și merge în a lor întimpinare, ca sê'i căutăm; dar, nu știu de îngrijire seau de arșiță. simtū o obosală și amorțală, parchè imū vine somnū!

DOMNINA.

Nu é de mirare, dupâ o așa căldurăși osteneală! De aceea sê ni așesem la umbra ațelui arbore, și acolo vom aștepta pre ai nostrii mai îndemânatic.

ILEANA.

Lângesala mea sporește și parcâ simtū amețală! Abea potū façe un pas! Se me.gem și se ni recorim la umbră.

DOMNINA.

Nu te spâriea de acesta, chê, și mie fmī vine somnū din arșița dīlei. Çe somnū repede mē cuprinde?

ILEANA.

Nu mai pot sta! (Ambe se așadă sub arbore, și încep a ațipi.)

SCENA XIII.

Pe când musica suua un andante, TROTUȘAN și MORA vinu repede.

TROTUȘAN.

Oare unde sunt femeile?

MORA. [Arătând chê se află sub arbore.]

Nu cumva sînt aiçe?

TROTUȘAN.

Spunem, făcătorule de minuni, acum ce mai este de dracs ?

MORA.

Am făcut ce era de nevoie și cele ce am promis ! Ele vor dormi până mâine, până în asemenea oară, și până cred că atunci trebuie să se încheie lucrarea.

TROTUȘAN (se apropie de femeii.)

În adevăr, dormu amândouê ! Ah Ileana ! cât é de frumoasă chiar și cu ochii închiși ! Oare nu o va vatama ațest somn artificial ?

Doctore ! Pericolulú ei mi'lvei rescumpera cu viața. Dar, oare cine sê fie țealaltâ femeie care se ține de dânsa ?

MORA.

Se pare a fi o călugăriță de la vre unú schitú, care, după modul lor, se fi cautat a angaja pe Ileana se îmbr^țosese tagma monahalâ ! Poftim ! Ce frumoasă operație ar eși din asta ! Âncê n'am mântuit'o bine din una, și eacha cade în alta. Dar fie cine a fi, la amândou le-am închis gura cu puțină apă, care aú bâu't'o din cofița în care turnasem o pulbere narcoticâ, fôrâ sê fi înțeles fetele ce aduceaú apa din fântâna lui Stefan Vodâ, și de care mai ales junelele sânt însetate. Maré minuni face și țe Stefan Vodâ cu fetele înamorate ! Ele, bând din fântâna sa, credú chê vorú remânea totú june ca numele ațelui Domnú !

TROTUȘAN.

Çele ce vêu, nu'mi daú o întemeetâ încredere în a ta știință fermecătoare ! Cautâ numai ca nu cumva sê se vatime sanatatea Ilenei !

MORA.

Mê ai la mânâ, și mâne, după puterea țe vei câștiga, vei putea dispoza de soarta vieței mele deachâ ațea a Ilenei s'ar pericola. Dar, eũ sũnt sigur chẽ moștenitorulũ Domniei, și soțul fericit a femeii ței mãi frumoase, nu va uita servițurile pe care cu pericolul meũ le fac astãđi lui și țerei; întrebunțind toatã arta secretã a necromanției, numai pentru plinirea scopurilor tale.

TROTUȘAN.

Deachẽ toate'mi vor merge așã precum pãnã acum s'aũ pornit, apoi, vẽd chẽ puțin închẽ înii lipsește ca sê agiung la culmea fericirei. (Il înbrãțoșase) Dar, oare femeile se remãie aiçe ?

MORA.

Locul nu fațe nimica! Totulũ este, sê continue a dormi în liniștel De ațea, ar trebui se aședem în apropiere o viglã dositã sub ații tufari. Te îngrijește de astã mãsurã și apoi te departeãđã! Eũ, după astã lucrare te voiũ propãși, spre a nu fi descoperiți; chẽ, drumul ista nu stã, ș'apoi chear și arboriũ aũ urechi! [În parte.] Çine știe țe se poate tẽmpla! De ațea, pentru siguranțica mea mẽ voiũ fače nevẽđutũ. (Sare.) Se ni revedem! (Se duțe.)

TROTUȘAN.

Se mẽ duc, și sê las aiçe singurã pe Ileana, dormind ?—Çe încungiurare fatalã! Dar, niçi a sta aiçe nu potũ, mãi ales chẽ interesul meũ țel neurnit mẽ chiamã în țetate; Aiçe las inima mea! curagiũ, se mergũ dar, se mẽ înfãțoses în lupta cu fortuna nestatornicã!.. Se așes d'intãi o viglã de pasã, și apoi la lucru! [Se duțe.]

SCENA XIV.

ÇERINAT și PETRU.

ÇERINAT.

Bine chẽ ni întãlnirẽm! En se ni dãm o relație mutualã din

cele lucrate ! Eū am umblat în Țetate pe la toți senatoriī și am visitat pre CampoduȚele Arbore, pe care de atȳta timp nu' l veȚusēmū, și care, cu toate a sale bȳtrȳneȚe, se aratȳ anchē verde de sanatate și de minte, încȳt va putea domni îndelung asupra țerei. Pre toți și mai ales pe dȳnsul, l'am gȳsit în aȇel mai bunū sentimentū patrioticū, și plecat a seconda aȇele ȇe s'aū plȳnuit.

PETRU.

Ear eū, am ȇerȇetat campamentul, unde, în aripa dreaptȳ s'aū aȇeȇat și ȇeata noastrȳ ! De ai ști, unchiule, ȇe bucurie, mȳndrie și mȳngȳere am simȇit, vȳȇind adunaȇi în bunȳ rȳnduealȳ unū aȇa mare numer de oȇteni Aproȇi, unul mai frumos decȳt altul ! Dar ai nostrii nu sȳnt mai puțin demni ; chȳ, chear a lor aparenȇȳ însuffla un ȇe de mȳrit și eroic, încȳt, ostaȇii de țeara de sus 'iaū întimpinat cu un entusiasmū și cu o cordialitate chear frȳȇeascȳ.

Amū vȳȇutū pe arcaȇi cumū nimereau la țintȳ, cȳlȳreȇii de Soroca cariī, parcȳ sburaū pe deasupra nourilor de pulbere ; dar, nu puțin m'am mirat de arma ȇea nuoue, care, cu dreptul o numesc tunū, și din care se revarsȳ focū și moarte. O asemenea oaste, și aȇa înarmatȳ, condussȳ de un demnū Campoduȇe, seȇ poate supune sub armele lumea toatȳ.

ȇERINAT.

Fȳtul meū ! Nu te prea întreȇe în dorinȇele necumpenite ! Feriȇirea unei țeri nu atȳrnȳ de la a ei întindere, niȇi de la numerul locuitorilor ei, ȇi de la legele bune adoptate cu starea culturei ; puse în lucrare și pȳsite de cȳtrȳ toȇi deopotrivȳ, de poporū și de Domnitorul lui, carele, trebuie sȳ fie ȇel întȳiū credinȇiosū supusū a legei. Roma, antica noastrȳ mumȳ, nu s'aū sidit niȇi crescut în o ȇi, ȇi, ca toate ȇele ȇe nascū, treptat aū agiuns la deplinirea ei, la prosperitate și la glorie.

Ca moștenii a unui titlu atât de glorios, sîntem îndemnați a practica virtuțile cetățene, precum le aș practicat pîrinții noștri.

PETRU.

Asemene cuvinte înțelepte, pururea mi'aș rostit și muma mea ! Și ferițe ar fi practica noastră de achê și astăzi s'ar practica cele bătrîne !

Dar, oare unde petrețe muma acum ? Chê, de multu timp n'am înbrătoșat'o ! (Caută în giurul lui) A ! .. Eachête-o ! ... Oboșită de osteneală reposesase cu Ileana, sub umbra așelui arbore. (Se apropie de femeile.)

ÇERINAT.

Se le tresim și se ni dușem cu toți în țetate, unde chelarul ni-aș preparat o cassă îndemănată și un ospețu. (Çearcă a le tresi) Cât de greș aș adormit amândouă ! Domnino ! Ileano ! tresiți-vê, se ni dușem în țetate, acolo veși putea reposita mă bine.

PETRU.

Mamă ! Ileană ! Sculați-vê, avem alte de făcutu decât de dormit. Nu mê aude ! (Chiamă mă tare) Ileano ! mamă ! [Cu îngrijere] Unchiule ! çe fel de somn adânc este așesta ?

ÇERINAT.

Și eș mê miru ! Se vede că după multă osteneală s'aș acufundat în somn adânc, care însê, nu mi' se pare natural.

PETRU.

Nu cumva sînt bolnave ?

ÇERINAT.,

Apoi se pare, amândouă pătîmind tot de o boală ! Domnino ! tresetete, fratele te chiamă !

PETRU.

Mamă! fiul tîu te chiamă! tresește-te, nu mē aduțe în disperare! Ileano! auzi voața și chemarea mea — Ileano! aleu! nu răspunde nimic! (Ascultă de aproape) A-bea resuflă și una și alta.

ÇERINAT.

Dar mînele li sânt calde! Dumneđeule țe se fie asta? A-giutor! A-giutor! Se chiamăm a-giutor! A-giutați oameni bunî parchê's moarte. Dar nime nu se arată! timpul trețe, și reu se înrêdățineadă.

PETRU.

A-giutoru! a-giutoru! o Dumneđeule! nu ni lassa în osândă! duioșia mea cătră mama, simpatiea cătră Ileana, și a lor pă-timire mē punu în turtură! Țe minutu fatal! . . . Nu cumva suntu ele victima vre unuî farmec, a vre unei urđiri criminale, care de cât-va timpu ni-au cuprinsu din toate părțele. A-mar mie! și eū nu eramu aițe ca sē apărū cu viața mea pe muma mea și pe ața pe care a-bea am mântuit'o din mâna bandiților și de furiea elementelor, și pentru care amū anchē un drept leguit a o socoti ca a mea! Ear acum, fôrâ sē'i fi descoperitū afecțiea mea, fôrâ sē fi auzit din buđeale sale un cuvênt de reçıroçitate și simpatie; s'o perdū, când credeam chē am adus'o în portul mântuirei! Ah, soartă crudă! Un nemic ascuns, carile mē persecutasē, vra deplina me nenoroçire! Unde'i, tiranul, se'i daū peptul ca sē'm curme și viața. Ah! unchiule, lasimē se mor pre lîngă ele! (Cade între anbe.)

(Bate la ușa bordeiului.)

ÇERINAT.

Veniți oameni bunî! A-giutoru! A-giutoru, deachē oamenii potū a-giuta la un cas așa de straordinar!

SCENA XV.

Çii de mal nainte si SETEANCA cu fia sa esin l din hordiu.

SETEANCA.

Çe s'ău tēplat ? Çe este ? Dumneđeule ! Niște femeii moarte ?

PETRU.

Nu vedeți ele două femeii. omorite ! Mama mea și Pleana ! Moarte, uise aie în međul amiilor, înainte a ușei tale ! Rspunde, o Dumneđeule ! voi sînteți confăptuitori aestui crimen !

SETEANCA (spârietă.)

Noi ? Dumneđeu se ni ferească chear de un asemenea prepusu !

ÇERINAT.

Dar ! Voi aveți a rspunde de asemenea crimă, cășunată la ușa casei voastre !

PETRU.

Mărturisiți adevêrul ! Çine sînt complici voiștri. Dați pe față ! Dar, amar mie ! Çe'mi aģiută resbunarea ?

(Cătră campament, strigând :) Oștașilor ! Fraților, de la lacul Bratesului ! Seriți, veniți !

(OSTAȘII vinind din toate părțile.)

Çe este ? e s'a tēplat ?

SCENA XVI.

PETRU,

Oștași ! Poporū ! Priviți spetacolulū elū crudū și ascultați gemetele mele ! Vedeți lacrimile e vêrs asupra a două ființe iubite ! Victime inoente, care trăiau sub umbra stindardelorū vōstre.

U n OSTAȘŪ.

Spune-ni țe s'aũ tẽmplat? Sẽ te apãrãmũ, sẽ pedepsimũ crimenul ?

PETRU.

Nu vedeți, chẽ, aițe în fința oastei adunate cha sẽ ni a-pere drepturele, chear aițe se comitũ țeale mai mari crime !

O mãnã sacrilegã aũ dat moartea la douã femeĩ, mama, și Elenã a mea ! Ista'i rezultatul promis țerei, dupã Domniea nelegiuitã a lui Ștefãnișã, carele macar nu uciãdea femeĩ. Noi, din capãtul țerei, abea am venit aițe spre a ni ofera în servițiulũ ei, și a reclama dreptate; și, eacã chẽ nelegiuițiĩ, spre a scapa de pedeapsã, ni astupa gura pe tot de-a-una ! Dar nu, astã faptã nu va remãnea nepedepsitã, voiũ cãuta pe sacrilegulũ, ilũ voiũ descoperi de ar fi mistuit și în fundul pãmãntului, și macar cu sãngele seũ voiũ împaca dreptatea publicã.

U n u l d i n P O P O R Ū .

Nu ! Nu este nime d'ĩntre noi uciãșul ațel crud, care s'aũ încrunat mãnele în sãngele femeilor ! Aista'i vre un strãin, cu care aũ împoporat țeara Ștefãnișã; Dumneșeũ s'el erte; și din carii mulți se poartã pe iți colo ca niște stachii de reũ ogur !

PETRU.

Discoperiți pe vre unulũ, și dați-lũ în mãnele mele ! — Ah mamã Ah ! Ileano ! Țe crudã catastrofã în agiunulũ cãnd inima mea avea se tresare de bucurie patrioticã ! Aițe, în sinul patriei am capatat lovirea dușmãneașcã !

Ileano nenoroçitã ! În loc de dreptate, și sa dat moarte ! Ista nu este un crimen privat, și public, spre a se descredita Guvernul noũ, care este a se înfința, și ca sẽ oveleascã pe Adunarea Naționalã, sẽ botese cu sãnge patriaẽ abea renãs-

cută ! Uçigaşul, nu este din țeară asta ! Străinii nu ni lassa sê ni resuflăm ! Îi închiriađă bandiți, din carii știți chê pe unul l'am fost descoperit la lacul Bratiş. Çerçetați și veți afla a-devêrul, precum eă îl vedă cu a me nenoroçire.

(POPORUL, repeđinduse mai mulți.)

Ha! se mergem ! Se rescolim toate ungiurerile, se desco-perim pe hoți ! [Se duc mai mulți.]

ÇERINAT.

În astâ lacrîmâtoare tâmplare, Clerul se ni dee agiutorul çe-rescû și mângâerea ! Că, fôră çel de sus, lucrarea noastră nu va aduce niçi un folos.

PETRU.

! Compatrioților ! Fraților ! Căutați la astâ respectabilă matroană, nu de mult anchê a mea mângâere ! Ea este sora Domnului Çerinat, pe carele toată țeara îl onorease, unchiul meu și alesul deputat a Giosenilor ! Elü, carele, aü cälătorit atât de departe, aü versat sângele seü pentru patrie, și în locü de repaos, este osândit a varsa lacrimi nu numai pentru soră și nepoata sa, çi și pentru patrie !! Fraților ! Se giurêm resbunarea inimiçilor ascunși, și curețirea țerei și de seminția lor.

U n u l d i n P O P O R .

Moarte pentru moarte ! Se ni repeđimü a çerçeta, și a prinde pe açi ce ni turburâ paçea și încruntă casele noastre cu sânge inoçent. Nu numai pentru perderea açestor ființe inoçente, sfara unei rêutâți înverşunate, çi și pentru siguranția publică sê se iee o măsură mântuitoare ! Se duçem açeste douê victime înaintea Adunârei, deachê nu lacrimelne noastre, dar, fapta va vorbi mai tare și va reclama o resbunare dreaptă !

Ha! se le duțem! Se țerem dreptate de la părinți! De se vor îngreuea, ni vom face-o noi însuși! Se nu ni lăssemă ove-
liși! Ține va putea de acum se umble în trebile sale, fôră
a fi înarmat, și fôră ași înarma femeele spre aparare?

PETRU.

Giurași chē veși fi statorniși în hotărîrea voastră! Giurași
pe corpul ațestor sântē martire!

SOLDAȚII și POPORUL.

(Redica mânele și armele în sus) Giurēm se apărām cauza
inoțențelor, și se pedepsim pe criminali!

(Se aude un sgomot de departe.)

SCENA XVII.

Ții de mai nainte, TREI OSTASI GIOSENI, tărînd pe MORA legat.

U n OSTAȘŪ.

Eaca un streinū bandit, cu fața spârietă și pica sburlită!
Seamână, de nu'i chiar și elū, ațela carele noi ilū prinsessem
pe malul lacului Brateș, și legat il trântisem în fundul vassului,
de unde el aū scapat și dândū foc vassului, umbla se ni ardă
chiar în meșul ape! L'am prinsū în poeana în minutulū
când își prefățea portul!

PETRU.

Ha! Tu — frate cu Malaspina seaū cu însuși Satana, pre-
tutindene o sē te găsescū und'eī lucru eadului?

U n ul din POPORŪ.

Ista'i doctorul Venețian, care, sub cuvēt ca sē cheltuim
maī puțin cu prândul, ni scoate dinții, și'i vindea la femeī
bătrâne fôră dinți.

Nu sînt Malaspina, nu sînt Venețiană! Sînt doctoră Spaniol, nu mî maltratați chî vî pot fi de folos!

PETRU.

De ești doctor din ții care vindecă, nu din ții ce omoară eachî douê femeî. Ele anchî nu's moarte, chî inima le bate, și se par a fi cufundate în o adînce letargie prin farmeci! Aratăți arta; seaŭ te prepară a fi ossindit ca culpabil, ca urđitorii a-geștiu crimen! [Redică arma asupra lui.]

MORA.

Stați! Ascultați, oamenilor bunî! Voi mî cunóșteți de demult chî amŭ trăitŭ aiçe și acum trăescŭ prin arta mea. Deți, nu perdeți un omŭ atât de folositorŭ, vindecând și scâpândŭ pe mulți din grele patimî. Deachî mî veți omori, oare mai bine veți trăi?

OSTAȘUL.

Diçeă fugea elŭ, când il chemam, și nu aŭ stătutŭ până l'am agiuns în pădure?

MORA.

Eŭ mî ocupam cu un act de filantropie, mî grâbeam se culegŭ în pădure niște ierburî vindicătoare.

PETRU.

Erburile tale nu te vor vindeca astâ dată. Nu'i de perdut timpulŭ! Arată adevêrulŭ și gibâșcia artei îndată, tresind din somnul țel letargic pe ačeste douê femeî! — Deslegați de odată, dar, pâșiil de aproape.

MORA. (Çerçetând femeile.)

Casulŭ é greŭ, de nu este litargie, poate fi precum diçe Galenu, *C o m a s o m n o l e n t u m*.

PETRU.

Nu'ți ceru cuvinte din bucătăria latină, și fapte (Rădicând sabia preste capul lui Mora.) Nu, nu cuvinte și fapte! Auzi! sau voiü plini asupra ta dreapta mea urgie!

MORA. (În parte.)

Çe se më facü? De le voiü tresi acum, é perdutü înteresul çel mare a Trotușanului? De nu le voiü tresi, eu's perdut (tare!) Stați! Se ve arêti dar filantropica mea și arta lui İpocrat! O! Esculapu și İgeo; viniți în agiutorul meu! (Scoate o carte și tteçe hute filele în parte.) Nu'i alta decât se scap d'intei din mâna hoșilorü, ș'apoi më voiü mântul și de Trotușan. (Tare!) Se'mi fie asigurată viața și punga, ca o recompensie publică pentru minunea artei mele!

PETRU.

Açeste nu le vei scapa! İți dau euvêntul meu, însé nu perde timpul, grâbește!

MORA. (Scoate din busunaru un sipusoru, si'l pune sub nasul femeilor, apoi, cu spiritul stropeste fatza; obstească tăçere, musică sună un adagio, ILEANA și DOMNINA, İncepu a da semne de trezire.)

PETRU și CERINAT. (strigă la femeii)

Mamâ! Soaro! Ileano! Fia mea!

POPORUL.

Minune! Minune!

M o r a (spală ochii femeilor.)

DOMNINA. (tresită)

Çe s'aü tēplat! Dumneđeule! Çe atâta lume adünată? Am dormit! Am visat? Oare visses anchè?

ILEANA.

Çe somn adânc am avut? Dar, ista nu'î visû! Nu, eacha revêdû pe maica mea, pe amiçi, companionii suferințelorû mele! Petru! Ah çe vis înfricoșat, çe dulce deșteptare!

PETRU.

O mamâ! Ileano! Erați moarte, și ați învîiet, drept simbolul învierii patriei! Dar, cu tótâ bucuria, crimenul çere pedeapsê! Se mergem cu toți la Direptate.

POPORUL.

La Direptate! La adunare! Trâească legea, Trâeasca açi çe i se supun și o apără!

PETRU.

Cu patrioși bunî! lega é nemuritoare! Dar, pe ațelû făcâtor de minunî pâșiil! Poate că vom mai avea acum nevoe ânchê de vre o alta din minunele sale.

OSTAȘII.

Sermanele femeî, nu potû pâși! Se le duțemû pe sus (întrunesc mai multe paveze, redicâ peste ele în deosebî pe fiecare femeie, și le duçû în triumf; musica sunâ un marș.]

POPORUL.

Haî la dreptate! La curte! Pas Înainte! (Se duc. cu sunetulû mușiçei)

ACTUL III.

Scena reprezintă vestibulul Curtei Domnești. Gardii stau pe la ușile saloanelor.

TABLOUL I-ii.

TROTUSAN, COSMA.

TROTUȘAN.

Ce tîmplare neașteptată ! Când despre o parte norocul favorează planurile mele cele politice; despre alta, parche un demon activ persecutează și contrariasă plinirea dorințelor inimii mele, și mă pune în pericol a pierde rezultatul atâtătorii ostenele și sacrificiilor ! Cât de plăcută, pe atîta neoportuna a fost și venirea Elenei în meșul unor asemenea împregiurări !

COSMA.

Deși tîmplarea e serioasă, și neamișii se voru folosi de dănsa spre a preface cazul în chestie politică; dar, pentru chē așea chestie nu se va putea înfășoșa Senatului decât numai după alegere, pentru că toate cele alte interese rămînu de-odată suspendate, apoi, după alegere, după ce vei fi proclamat moștenitorul tronului, căpătînd în mîna frînele Guvernului, ușor va fi a abate fortuna, și a declara de calomnie și invidie ori ce pără s'ar înșerca a produce.

TROTUȘAN.

Mai mult mă îngrijesc de așel june venetic, ce'i dicu Petru, care aș luat parte la așea sgomotoasă tîmplare ! De niște asemenea oameni, se cuvine a ni feri; chē, nu numai noi, dar, chear și țereii pot fi periculoși, unindu-se cu opoziții mei; fiind așel june sumeș și precum se vede întreprindătorul snoave.

COSMA.

Este urgentă a se înlătura asta neplăcută cauză, și a se trimite în cerșetărea Giudețului, carele, compus fiind de ai noștri, îl va ossendi ca pe un turburător de liniștea publică, în o zi atât de mărită, în care, se reîntemeese viitorul și mântuirea patriei.

TROTUȘAN.

Pe Mora, credinșiosul conlucrător a planurilor noastre secrete, abie l'am scapată astă noapte din mână unei țete turbate de Gioseni; și l'am trimes la munții Carlibaba, unde sê se adăpostese până la trecerea fortunei; ear Ileana, după suferințele de ieri, se află sub privegerea unui cuvios sahastru, care alimenteasê în ea plecarea cătră călugărie, până când va veni minutul prefațerei sentimentelor sale.

COSMA.

Toată îngrijirea noastră se fie a grăbi deschiderea seantei Adunărei, și asta prin rugăciuni! Clerul este cu noi, pentru chê se rașimă în sinceritatea principului ce noi am proclamat în fața terei, chê, se vor respecta ca sfinte prerogativele sale și neatinse averele monastirești. Toți știă chê fie care cetățană, de toată treapta, va depune liber voțul său în urna alegerei; când, cea mai mare majoritate, prin giurământ șecret ș'au îndatorit a da voțul său bătrânului Arbore.

TROTUȘAN.

Deachê numai, în sinul urnei fatale nu vor schimba ună voțul loră dupre uneltirile cele adânci a lui Brută, care, cu ai sei partași ni opune o pedechă colossală! Înse, mē rașim pe mēssurele cele nemerite ce ai luat! Talerii și vinulă, sê nu se cruțe!

COSMA.

Toate acestea sînt deplinite, dupre cum ai rînduit. Poporul așteaptă cu nerăbdare finalul și rezultatul Adunării, spre a se împărțasi de oaspețele bune și mînoșe, care s'au înșiraț în peața publică; unde, lăutariî, de pe acum sună hora și danțurile naționale.

TROTUȘAN.

Așa dar, la lucru ! Prin înțelepçiune și energie, vomă triumfa !

[Se ducu amândoi.]

TABLUL II-le.

O cameră în Sala Dreptății.

DOMNINA, care seise în un jiltziu resemată cu capu pe masă.

ILEANA doarme.

DOMNINA.

Ce întâmplare estraordinară! Prin un farmec am fost acufundată în somnul morței, prin o minune revinū din altă lume! Cine poate pătrunde misteriile lui Dumneđeū? De fmi aducū bine aminte, apoi, somnul mē cuprinsese îndată după ce amū băută apă din fântāna lui Stefan Vodā. Nu cumva se fie vre un semnū amenințator, ca se nu descoper misterul meū? Dar, de era asta voința lui Dumneđeū, tot el ar fi urmatū a ținea ānchē în obese limba și simțulū meū! Pe cānd sensurile mele erau amorțite pentru lumea materială, Doamne-Dumneđeule! ce vēdenie mi' se înfāșoșasā!

Vissams, chē mergeam cu fiul meū pe o cale grea și pietroasă, cānd, agiungānd la un riū spre a petreče puntea, vēduiū un balaur fioros care'mi tăea passul, și umbla se mē îngită! Atunçe, de odatā țerul se întunecā, din nourī tunā și un fulger segetă pe monstrul țel cumplit. Ațel detunetū mē și treși în brațele fiului meū! A sa duioassā înbrāșoare m'āū māngăetū, și visul mi'āū însuflat o noue încredere în viitorul. (Priivind pe Elena.) Sermana giunē! Ea reposase acum în liniște după spaīma de ieri. Nu înțeleg, deachē ațea tēmplare era sortită pentru mine; de țea avea și ea sē suferē într'atāta? Seaū, de țea și eū se mē întristes într'atātā, deachē ațele erau pentru dānsa menite? Cine știe ce inimiți secreți se ascundū în astā urdire misterioasă?

Niți fratele meū, care āū eșit astāđi foarte dimineată, niți Petru nu se vēdū înturnāndu-se, și mē lasse în cumplitā neliniștire! Nu cumva il vāneasē și pre elū vre un inemic secret!

ILEANA (trezinduse.)

Oare viseș, seă în adevêr te revêd o mamă? După turburarea de ieri, amă perdută tot șirulă evenimentelor! Oare unde sentemă?

DOMNINA.

După ce ieri, prin aplicarea antifarmațelor ni-am dișteptat, din somnul morței, în care ni-am fost acufundat prin o urdîre satanică; poporul înfuriatū de ațea tēmplare și de strigătele lui Petru, ni-aū adus la Curte spre a reclama dreptate în contra unui crimen public. Atunțe boeri, prepuind ua asemenea, și spre a întîmpina urmarea intrigei, ni aū aședat aițe la Curte sub pasa copiilor de casă, pânâ se va çerçeta casul. Din ațeasta te poți încredința, chē așeptēmū în liniște rezultatul; și ațeste împregiurări ni deschidū ocașiea a putea espune toate încungiurările noastre personale. Că, poporul é sātul de nedreptățile și repirile ce se facū acum, sub titlū de epoca reformelor mântuitoare!

SCENA II.

Cil de mai nainte si PETRU.

PETRU. (Îmbrățoșind pe muma sa.)

Lauda D-lui chē te vêdū ear sânătoasă! Câtă durere, câtă disperare amă pătimitū, și m'aū costat țiuva de ieri, care se în çepusă cu țea mai dulce menire! Dar, pe Companiona casurilor noastre! Ileana o vedū tot ânchē întristată! Te rogū dâ uitărei țele trecute, precum pentru noi așa și pentru tine resare o ți de mângâere! Ieri dupe ce amă venitū aițe la curte, unde v'aū aședat ca sē se çerçetese țele tēmplate și sē se dēe lege pentru criminalulū ce elū aū comis; m amū

fost înturnat la câmpament, unde am petrecut cu cea noastră a Giosenilor. Acolo se află adunați și mulți din alte țete; toți au înțeles că, un trădător a fost urdătorul catastrofei, și cu înfocare ceru resbunarea. pe care o și așteptă de la Direptate, dar bache și unchiul Cerinat! Elu ni va spune câte va fi aflat în țetate despre casul nostru.

SCENA III.

CERINAT și cii de mai nainte.

CERINAT.

Vin de adreptul de la venerabili părinți a patriei. Prea lângă causa cea mare a alegerei, pentru care toată țeara s'au adunat, evenimentul cel de ieri a făcut o mare senzație și pre toți ia umplut de disdegn. Asta urdire, plinită în ființa Direptății și în agiunul unei zile atât de solonele, a vedit că există o ligă secretă. Criminalii au înriurire în soarta publică, prin turburarea pașnicului curs al acestei Adunări; asta presentese un motiv mai mult de a se grăbi lucrările alegerei. Dar, cu părere de reu am înțeles că între boeri nu urmează buna înțelegere! S'au informat partide cu planuri de ambiție personală, pentru care, preferă a sacrifica interesul țerei. — Inse, mai sunt și barbați cu curagiu și sentimente nobile, ca acele a adevaraților părinți a patriei și aștia, speres că vor mântui interesul țerei.

Între așticia am cunoscut pe Brutu, Hera, Cucoră și pe Balica! Acel întâi, mai ales s'au însercinat a propune Adunării strămbătățile care au pătimit Ileana, și a cere îndreptarea lor. De aceea, se nu disperem, ci, se fim cu voie bună, că astăzi împreună cu cauza publică, va triumfa și a noastră.

(Se aude toaca și clopotul.)

Dar, eacha semnalul care cheamă pre toți Deputații la

sânta biserică spre a cere bine cuvântarea și ajutorul ȕerescŭ
întu astâ mare lucrare. Dupâ serbarea bisericeascâ vomŭ
merge cu toți la Curte, unde are dupre forme, sê se în-
ceapâ lucrarea alegerei; ear voi stați aice, până se va face
chemare.

PETRŪ.

Eu de-assemene mē duc la postul meŭ! Cred câ companionii
mei de arme mē așteaptâ, ca toți la un loc, și cu un cuget
se salutâm pre acela carele, nu prin vorbe, ci, prin fapte sē
mântueascâ patria din starea cea periculoasâ! Ear tu mamâ
roagâ-te lui Dumneȕeu, pentru bun rezultat.

ȐERINAT.

Vê las sub pasa lui Dumneȕeu! Incredere în elŭ, înȕe-
lepȕiune și rebdare. (Ambi se duc.)

DOMNINA.

Se ni revedem cu'n bun rezultat, pe care s'el ȕerem de la
aȕel de sus! (Ambe femeii se pun în genunchi, toaca sunâ,
rugâ câtrâ Dumneȕeu.)

SCENA IV.

(Cii de mai înainte, NORA prefacut în Salastru Bâtrân.)

DOMNINA.

Oare ȕine se fie aȕel bâtrân curios?

MORA.

Dumneȕeu fie cu voi! Oamenilor bunii, fiu lui Dumne-
ȕeu! Eu vinŭ de-a-dreptul de la Sântul-Munte, unde amŭ
fost spre pocâinȕa pacatelorŭ, mcle și ertarea altor pâcâtoși.

Dar, aleu! Eachê, chê inima de nouă mi' se întristeasê auzind de tēmplarea de care ađi s'au turburat și cotunurile din pregiur. În toate și pretutindene se amestica arta satanului neimpăcat, deacea vînii se adaog cu a voastre și rugele nevrednicului șerbă a lui Dumneđeū, și se vê agiut cu sfaturile unui bătrân ce au petrecut viața prin multe cercări.

DOMNINA.

Ah cuviosule părinte! Noi de la oameni atâtea am pătimit încât de la dânșii nu mai așteptăm nūnica, ce numai deachê Dumneđeū va voi a se îndura de suferitele noastre.

MORA.

Çele de mângăere, ce am a vi le împărtăși, mi sūnt de la Dumneđeū însuflate, deși întăea oară te vedū în viața me totuși.

Eū știū, chê ai un fiū june și mīlian, care este mândrică oastei noastre și mângăerea mumei sale, știū chê astă giunē nu este fia-ta; și, o fată înstrămbătășită, care çere dreptate pentru çele ce au pătimitū de la oameni rei și nelegiuiți; Dumneđeū numai sei pedepsască! De vê încredeți în çisele unui bătrân, care poartă în inima și pe buse evlavie și compătimirea filantropă, apoi, se știți, chê Dumneđeū nu va lasă pe o orfană, și chê soarta ei, peste puțin, se va prefaçe în çea mai fericită!

ILEANĂ.

Asemene vorbe dese-orī am mai auzit, chê este datină a mângăe pre çii pătiminđi, dar rezultatul au fost până acum tot contrariū a teptărei mele. În alt felū ai vorbi, unchiule, deachê ai cunoaște cu amănuntulū încungiurările mele!

(Plănge.)

MORA.

Nu te despera, bunu-Dumneđe! Toate ınu sınt eterne, și pătımirele tale ău agiuns la capătul lor, ıncăt o nuouê sferă resare pentru tine. In puterea daruluı-țe mi'ău dănuıt Dumneđe, cunosc tot șirulă tēplăriloră care ți-ău amărit a ta t'nără viașă, menită pentru bucurie și plăcere. Am auđitū chē te-ău ripitū din sânta biserică, chē te-ău condusū ca o sclavă, ın fundul țerei, și te-ău ținut ınchisă ın o sâhăstrie salbatică, toate ți s'ău tēplat din amorul țel pervers a lui Ștefănișă, dar sentimentul cel mai curat a unuı barbat, care te adorease va plini ferișirea ta mai mult decăt ăi putea ınsuși dori!

De veı giurni Domnuluı de a asculta, apoi se știı chē prin evlavie pătımirele tale se vor preface ın ferișire.

ILEANA.

Cuvintele tale pline de evlavie și de mângăere, ıncepu a alina durerea mea.

DOMNINA.

Cuviosule părinte! In ınsușime de mama morale 'a le așestei giune, vê mulțemesec pentru bunule voturi, dar până a agiunge la așea stare, astăđi avem ınchē multe dureri de vindecat. De așea rugați-vê, Domnuluı, se ni agiute.

MORA. (In parte.)

De mi' se va nimeri se pot păși astăđi pa giună, apoi victoria este a noastră.'

(Tare.) Spre ă vê ıntări ın buna plecare țe aveși, cachē vê las așeste metanii sfinșite, fılcute din un pomū care crește

pe Sântul Munte, fie-vê de scutire. În međulă nevoințeloră noastre. (Se duce.)

SCENA V.

DOMNINA, ILEANA.

DOMNINA,

Sahastru ațesta are un aer plinŭ de evlavie, care de totă aŭ cătușit inima mea și aŭ umplut'o de speranțe.

ILEANA.

Çe pređicere curioasă? Oare, mama, de cređut este chê un omŭ poate prevedea viitorul pe carele elŭ îlŭ depinge cu colorurŭ atât de frumoase?

Inse la Dumneđeu sunt toate cu putința, și aproape a pătimi vasfrângerea, călêtorului 'i vine neașteptatul agiutor.

DOMNINA.

Consiliul aceluŭ cuvios era resemat pe temelniçe resoane. Incât se atinge de mine, eŭ de mai nainte am luat nestrâmutata rezoluție când și cum se o pun în lucrare. Ear acumŭ se ni retragemŭ în chilia uoastră, până când ni vor chiea, chê se pare chê serbarea biseriçească se va fi depłinit și clopotul {va da semnal a se aduna la palat Direptatea, spre a păși la alegere. [Ambe se ducŭ.]

SCENA VI.

Teatrul representeasê sala cea mare gotică, al Adnunărei spre stênga se vede tronul Domnesc acoperit cu un vel negru, pe pãrete portretul lui Ștefan cel Mare, alături însirurele Domnesti și trofêe militare. spre dreapta o mare massă, coporit cu hãrtiș. Musica sună mars după care difileasê ostasi și se asaze sub a lor bandiere, după acestea Clerul, Deputatzi și boeri, apoi sub conducerea lor pasescu 12 Senatori boeri; între cari ARBORE, COSMA, TROTUSAN, despre elta parte BRUTU, CUÇOARĂ, MATEES, HERA. (După ce totzi s'au așezat la postul lor.)

TROTUȘAN (Se adresase către Adunare)

Părinților patriei, și voi boeri aleși din toate olaturile Moldovei de la munți până la marea, voi în care țeara aŭ depus astăzi toată încrederea și speranța sa! Un eveniment rar în istoria noastră, dar și cel mai interesant vâ adună astăzi în acest cercu ca frații. față în față, și se cunoască și se înțeleagă starea țeă măriată și importența.

Noi stăm astăzi în giurul unui tron gloriosu din trecutele fapte dar veduv de dinastia glorioasă a Dragoșidilor, a căreia seminție aŭ domniea și pe Imperiulu Orientulu, astă glorioasă seminție aŭ re'ntrat în sfera țearească de unde resărise peorisonul patriei pentru a ei mărire!

Dar cu a sa seminție, nu ză apus patriotismul cel înfocat, virtutea, și aproția bărbătească, încat în cercul acesta sînt oameni demni a purta spada neruginită și corona țeă sântu, după țe cu toți am chemat harulu Dumneđeescu ca se destindă lumina pre capul țeļu merit pentru a o purta, senatul, care de la moartea lui Ștefăniță, aŭ purtat provisornic puterea aŭ încheiet următoarea rezoluție :

(Scoate din sin o carte și țe te țe te.)

„Noi cari, spre credință, mai gios punem semnul sigilelu numelu nostru, fațem știut, chē Măria Sa Ștefăniță, fiul lui Bogdan Voevod, și nepotul marelui Ștefan, domnind preste țeara Moldovei, de la munți până la Marea-Neagră, în cursa de 9 ani, după țe în ațel post, cu putere aŭ susținut dreptatea patriei și aŭ fericit'o de încalcarea streină, dupre decretul lui Dumneđeș de năprasnă reposat în astă țetate Hotinū, vinirea la 14 Ianuarie, aniș sidirei 7035, fără a lasa un moștean pentru tronul țerei. Drept care, dupre legea strămoșască, până la alegerea unui Domnū, noi bătrăniș nației, am luat de-odată direcția Guvernulu cu îndatorire a o purta cu cuget curat în favorul și lauda patriei, și a o depune în

măna aleșilor îndată ce se vor întruni istui scopu în capitala țerei.

Incheietu-s'aũ la Hotin în 20 Ianuarie 7035 anul sidirei.“

(După ȕetire, Trotușan pune pe masă documentul și inelul cu sigilul Statuluĩ.)

„Eaclia și însigniile Statuluĩ și a sa lege înaintea căroro toți n plecãm.

Acum nu reinãne de cum dupre legea de mai nainte, a se alege între patrioți un barbat îndemnat cu sentimente de evlavie, respect de lege, înțelepțiune dreptate ca se agiungã popoarele în paçe, și cu aproșie de a așerã de inimiți din nãuntru și ții din afarã,

BRUTU.

De inimiți din afarã dea-pururea am aparat'o martori sũnt a țerei hotarele întregi neatinse giur înpregiur, dar ații din nãuntru tot anchẽ nu s'aũ putut stirpi!

Dupã o epocã îndelungatã de prosperitate și glorie veni un timp scurt dar mânosũ de țele mai nefarte evenimente! În care aũ domnit ovelirea, demoralisarea care ađi vra a se încorona cu un actũ improvisat fãrã se fie mai nainte regulat, dupre datina veche. cu pãrinții patriei, țele de cuviință. Eũ vedu în astã onorabilã Adunare mulți Aproși patrioți, demni de a aduna asupra lor sufragiul universalũ, dar cãși din compãtrioți. petrecu nemernișind în strẽinãtate, parte din țiranie țe se eșerca așe, parte din intrigele care se urđesc înse pe ascuns spre aĩ împedeca de a veni a se împãrtãși de dreptul de alegatori

Deașea considerãnd suferințele țelo proaspete, care ni aũ lasat adãnçi sagne, se nu ni grãbimũ a întinde țerbișea sub giugul țeni se presenta adornat de flori, se nu alegem Domnũ pe viață, care cu mãna despotica se aibã drept pe viața

și averele noastre, și se ni demoralisese antea virtute, ce în publica Adunare, se alegem trei bărbați pe termin de un an, ca sub sântul giurământ, se guvernese lucrurile publice, și la eșiva din post, se dee samă de administrația lor.

COSMA.

De la a doua descălicare în ațest pământ, de strâmoși câștigat cu sângele lor, țeara tot dea-una s'aă guvernat de un singur Domn cu bătrâni ei, și deachê din pacatele noastre, ațel Stefăniță, Dumneșu se'l erte, aă abusat de puterea și i s'aă încredințat, nu este un cuvânt a se desprecui un sistem, a căruca păsire cu santitate a susținut țeara în glorie și în ferișire, de ațea sunt de opinie a nu prefațe modul alegerei șercat, în altul care am putea șerca poate cu dauna publică !

ȘEARPE.

Am avut de agiuns esemple din trecuta domnie, Arbore, învâțătorul și consiliarul lui Stefăniță aă plătit cu viața, sfa-turile cele bune ce se anevoea aă da, când ații cariî mă-guleaă patimele și înlesneaă abaterile și distrâmările sale, țiaă remas statornișii companiî până covârșirea criminelor și la capătul fortunei sale. Oare eă, carcle m'am fost opus la neleguirea sa, a'și fi ramas ânchê cu șile, de nu a'și fi căutat un asil în țcară străină ? târiind cu mișe mizeria, și setea vendetei, când casnișii și consilierii lui Stefăniță care astădi perorase cu entusiasmă de a reașesa un sistem ce seșera din sinul familiilor productul osteneclor noastre. De ațea eă mé unesc cu opinia lui Brutu, unica ce ni poate mântui din ovelire și perșare.

TROTUȘAN.

Deachê numele strălucit a persoanelor, de care se compune

Adunarea, ar putea impune gloatei și ar tresia din ovelire, să a' cave ni se ni ferim de cele propuse de oratorul de pe urmă ca nu cumva sinul floarei, în care se mistuește sensul cel adevărat a planurilor sale, se fie plin de venin? Ca numele care ni recheamă aiçe faptele glorioase al antecesurului seũ din Roma anticã, nu mi' se pare se aibe aiçe o çimiliturã. Patriea noastră a suferit și în van a gemut sub un tiran, dar pre açesta nu eroul Stoic, çe chear patimele sale l'a omorit, și asemene victimã nu se va gâsi între noi, doaré numai aça care prin sofisme s'ar opinti a întãrçiea plinirea reclamaçii naçiei de a se alege chear astãdi un Domnũ a țerei.

BRUTU.

Nu putem da o mãrturie mãi mare de respect cãtrã astã aleasa Adunare, decât suferind în tẽgere cuvintele çe erau adresate numai în persoana mea, dar când se pune sub prepus chear principiul care il r'presenteasẽ, cũ se mẽ glorifies de a urma principiilor de stoicism al antiçilor Bruçi a cãtora port nume, de aça simt datoriea a respinge tot prepusul de ambiçia personalã. Dupã încungiurãri neferiçe, în care îndelungatũ a gemutũ ferecate brațele și limba patrioçilorũ, astãdi, ni adunãm ca liberi se desbatemũ çel mãi sacru interes a patriei!

Dar precum dese-orĩ, o scẽntee produce o inçendie, de asemenea o causã, la pãrere neînsemnatã, naște mari rezultate. Drept aça, mãi înainte de a pãși la questia çea principãlã a ðilei se'm fie ertat a espune reclamaçia unei femei, care, dupre cum cu înfocare încredinçase, conservã în sinul ei un mare mister politic.

TROTUȘAN.

Oare agiuns'am astiçi la starea çea ovelitã, ca se ni supunem la șoptele-unei femei nerușinate care uitànd modestia

sensului, vine în meşul Adunărei părinţilor Patriei ocupaţi a desbate sòrta ei. Eă resping o asemenea çerere intempestivă, şi çer dupre legea statornicită a se pâşi fòrâ preget la alegere.

BRUTU.

Tenaçitatea cu care pro-vorbitorul se opune la descoperirea açelui mister, de ori çe natură ar fi, presupune o causă grea. De aça părinţilor nu numai a Patriei, çe şi a multor bravi oşteni cariî sunt aiçe de faţă, nu permiteţi a astupa gura unei femei şi a'i orfanei desolate.

M a i m u l Ț i D e p u t a Ț i.

Liber se vorbească văduva și orfana!

DOMNINA.

A vorbi înaintea açești Adunări, nu am niçi talentă niçi putere, mai multă dechățu limba mea, va espune açeșt dres care cū ilă depună pe masa Adunărei! (depune ună chrisof)

TROTUȘANU.

(Vra se éie documentulă, Brutu îl împedechă).

BRUTU.

Asta prerogativă se cuvine çelui mai bătrân din Adunare Veteranului Mihi.

ADUNAREA.

Mihu, Mihi, çetească!

TROTUȘAN (în parte).

A pluti în contra vântului è cu neputință, se va întòrçe fortuna, și Trotușan va triumfa! Amă înțelepçiune și poliți-că farisèe deçi se mê supun. (tare) Mihi çetcască!

MIHU.

Bucurosă mă voiă supune a çeti açel dres, deacă se a-tinge de interesulă publică.

(Descinde pargamentul ărată lui Brutu și prinților intermarî carii facându-și cruțé, Mihi esclamă).

D-zeule ! Minunate's faptele și misterile tale ! Ună fiu adevărată, din osul lui Stefan-Vodă, trăește !

ADUNAREA.

(Sgomot de mirare), Mihi țetească dresulă !

TROTUȘANU.

Apelesă la regulamentul Adunărei de a păși_ordinul țilei, și a nu începe lucrarea de la capătul din urmă !

ADUNAREA.

Mihu, Mihi !

MIHU.

Prin votul Adunărei chemată mē simtă datoră a rosti țele țe am purtată până astădză, îngropată în sinul meă. Reposatulă Mitropolitul Teoctistă, în ora morții, m'ăă chemat și mi'ăă încredințată secretulă țelă ținea de la Stefan-Vodă, că dachă vro dincoară ar avea a se stânge dinastia lui Dragoșă și s' rēmăe tronul Moldovei fôră clironomă, apoi Direptatea boeriloră se aleagă de Domnă pe ună laturalnică a lui fiu, pe carele l'a lasată în viața necunoscută, și a caruia mamă, pre lîngă dresulă care ia dată scris de mîna sa, va îmțășă și inelul cu care la sigilată și pre care îl purta până în ora repozerei în Hotin. Deçi dachă ațea femeie Domnina Rareș, va produțe acelu dres și inelul, atunțe nu va fi nițî_ă îndoeală despre legiuitul moștean.

ADUNAREA !

Undei doritul ? Vie ca s'el vedemă se'lă salutăm !

SCENA VII.

CERINAT introducând pe PETRU !

(Domnina luândă pe Petru de mână țige cătră Adunare).

„Eată fiul ! (Adunarea se scoală îl salută).“

MIHUL (înbrățișind pe Petru).

Prin astă îmbrătoșare și închinare țelū întâiū recunòște pe Petru de fiū a lui Stefan-Vodâ și adevêratul moștean a Tronului Moldovei. Sâ trâești Mărica Ta! (Așele cuvinte află un resunct din gurile Deputașilor și a publicului.) Eū, carele port în inima și în memorie trasaturile țele mărețe a lui Stefan WW. le recunoscū în fisionomia așestui june! Elū diferase numai pre o talie mai miliană de pârintele seū.

PETRU.

Pêtrunsū de uimire astă șcenă mi s'ar părea un vis, dachâ nu a'și vedea înaintea ĩme și nu a'și_auđi pe respectabilii pâriniĭ a Patriciĭ!

A cui fiū mă cheamă pânâ ađi un amū știutū, dar chă sunt Moldovan, simt din đioa chând am înțelesū, chă țcara este înlântatâ în grele nenoroșiri, în așel sentiment și în istū misterū recunosc voința lui D-đeū, carele în impune șarcina grea de a întări și a apara drepturile încalcate a Patriciĭ. Puterea ei sta în întrunirea tuturor sub o singură flamără, în șfaturile țele înțelepte a bătrînilor, în aprođia junilor! Demĭ juruiți așeste mă supunū votului, ear deachâ urmase întru așeastă disbinare de voturi, rânduicemū un post în oaste, ca se combat pentru apararea și gloria Moldavei!

ADUNAREA.

Jurămū cu toți a urma fiului lui Stefan Vodâ, trăească Petru-Vodă!

MIHU.

Astăđi înceteasâ doliul Patriciĭ! Tronul a capatat pe moștenitorul, redicâșe lobotul țel negru care il învâlește ânche.

(El ea insigniile Domnești! și încinge cu șpata pe Rarceh].

Te înșing cu spata cea neînvinșă a lui Stefan, pe umerile tale pun a sa mantie de porfiră, pe grunas anin alisida împârâtească (și ducând pe Petru il sue pe tron) Istaî postul teû în paçe ca de acolo se împarți dreptatea, și îngrijire poporului. Ear spata cea fulgiritoare se o tragî pentru pășirea întregimeî Patrii precum aû lăsat'o bunul Dzeû!

[T r a b a n ț i deschid ușele salei și prin sunet de buçiușuri anonscasă: străgând:] Trăească M. S. Petru Vcevod Domn țercî Moldovei.

(Poporul din afară răspunde] Trăească Petru W W !

BRUTU.

Astâ ți este ți de dreptate, strămbătățile se reparaese și inoșența capătă a cî recompensă. De așea, credinșos giuruirci, rogû pe Adunarea, a ascu'ta reclJamarea uncî june perccutate, carea s'a ripit averea și i s'a sfaramat viitorul. Vie nenoreșta străinâ!

SCENA VIII.

(CERINAT cu DOMNINA și ILEANA) cîi de mai naint.

PETRU.

Minunile care ađi m'a cuprins se vede chă anchă nu s'a deplinitû, un Domn a țercî, de neferișe amintire, a rîpit unei vergure, averea, familia și viitorul cî, nerâmânduî dechît ȳirtutea și lacrimî. Numai unû Domn poate înturna șele perdute. Precum în nenoroșir cî i eram partașû; apoi de nu se opune hotărîrei mele maica-mea, se bine-cuvintese dorinșa mea, fie de ađi sorta Ilenci cu a mea legatâ în viașă până la mórte, cû o proclam a mea seșie și Doamnă a Moldovei.

ILEANA.

(Căđindû la pișerile lui Petru).

Fie voica ta! în o clipâ din neferișe tu mē fași cea mai noroșitâ femeie din lume! (Petru o redică)

ADUNAREA.

Trăească M. S. Doamna Ileana! Doamna Moldovei.

(Cortina din fund se ridică și se prezintă fațada bisericii Catedrale a Sântului Dimitrie).

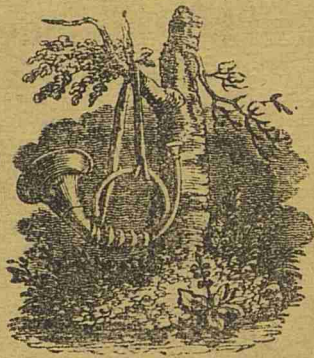
PETRU.

(Luând pe Ileana de mână și pe muma sa de ascemene)].

Se mergem la Catedrală, spre a mulțumi lui D-zeu și se serbăm îndoita solenitate a Patrii și a familiei!

[Suna marșul național și cu sunetul clopotelor cortejul și oastea defilează în paradă].

[la 40]